

Upravištvo: Ljubljana, Opatjeva ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126P
 Inzeratni oddelak: Ljubljana, Selensburgova ul. 4. — Tel. 3392, 3492
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2456
 Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
 Računi pri post. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Vseh mrtvih dan

Vseh svetih dan in dan vernih duš, dvodnevni praznik otožnih spominov na pokopane upe in nade, na srčne bolečine in obup, a vendar tudi spomin, ki priključuje ublažujočo solzo v oko in poveže človeško srce s tajnostmi nadzemljanskega življenja ter s skrivnostmi davne preteklosti in daleke, nejasne bodočnosti. Praznik neposredne povezanosti človeka, rodbine, staršev in otrok, moža in žene, prijatelja. Preko družinskega okvira, nad neposredne ljubezenske in prijateljske vezi pa se dvigata ta dneva v praznik občutja notranje povezanosti naroda z vsem, kar mu je njegova preteklost dala velikega in lepega. In tako prizigamo svečke in polagamo cvetje na grobove ne samo svojim najbližjim in najdražjim, temveč se pobožno spominjamo velikih mož, ki so narod vodili k napredku, a tudi nebroja neznanih žrtev, katerih kosti so vzdane v temelje narodove eksistence.

Mnogo solza pade na ta dneva na sveže grobove. Ali nič manj rosnih oči ne gleda na lučke, ki brlijo tja v znane in nezane daljave h grobovom v tujini, kjer trohnijo neštete kosti naših očev, bratov, mož in sinov, ki jih je narod potrosil na težki mukopolni poti svoje preteklosti. In v otožno zvonjenje mrtvaških zvonov odmeva neznan odhod tuborni zvok mrtvih legij, ki so v borbah, v trpljenju, v mučeništvu nosile zastavo osvobojenja.

Praznik pietete je vseh mrtvih dan. Ena najlepših lastnosti našega slovenskega človeka je njegovo spoštovanje do mrtvega brata. V poslednji gorski vasi se neguje grob z isto ljubezni polno skrbnostjo, kakor na razkošnem mirogoju prestolinskih grobnic. Spoštovanje pred tihim veličastjem smrti in občutek, da grob pokriva ne le kar je umrjivega na človeku, temveč da ob njem nehati tudi strast in sovraštvo, je splošno človeška lastnost. Reči smemo, da je pri našem človeku še posebno plemenito izoblikovana in da jo smatra za eno glavnih zapovedi svoje življenjske morale. Zlasti v viharju političnih strasti, ki razjeda narode in države, bi ne smeli pozabiti tega opomina današnjega praznika.

Naš narod ima globok občutek za to, kaj je prav in kaj ni. On je morda politično naiven in demagoška rečenica najde pri njem poslušna ušesa. Dovolj je že v njem tudi južnjaškega temperamenta, da razume in celo z vneto sodeluje v najostrejši politični borbi in da se veseli dobljene zmage nad nasprotnikom. Toda navzlic temu je njegova srčna omika vendarle tako globoka in resnična, da izbruhovi sovraštva, ki podirajo mejo pravice in resnice, mejo onega primitivnega spoštovanja, ki smo si ga med seboj dolžni vsi, prijatelji in sovražniki, izzivajo v njegovi duši povsem drugo reakcijo, kakor pa so sejalci sovraštva pričakovali in računali. Zdrav organizem naroda reagira proti bacilom srčne pokvarjenosti in dejanja slepega sovraštva, o tem smo trdno prepričani, izzivajo tudi v vrstah tistih, ki naj bi jih odobraval, obžalovanje in obsodbo.

Toda tudi zdravo človeško telo podleže sistematičnemu okuženju in marsikateri dogodek zadnjega časa nam je dokaz, kako težka moralna škoda se povzroča s sistematičnim zastrupljanjem ljudske duše in z nezbrzdanimi izlivi sovraštva proti nasprotniku. Reakcija se pokaže dostikrat povsem drugod, nego so zastrupljevalci želeli in vsi ki jim je kulturni nivo našega ljudstva pri srcu, se morajo zamisliti, kam lahko vodijo strasti, ki jih razveže. Strup sovraštva je najbolj učinkovito sredstvo razvratu in pod zastavo sovraštva napram vsem, ki se nečjeje slepo pokoriti, zmaguje komunizem. Pod isto zastavo bi hoteli spraviti naš narod vsi, ki mu želijo slabotno v medsebojni mrznosti posameznih delov našega naroda naj bi razpadla Jugoslavija. In kdor seje tudi v naših domačih krajih mrzno do uničenja eksistence in sovraštvo do in preko groba, ta pripravljaj našemu narodu viharje, ki bi mogli uničiti same temelje naše kulture in našega napredka.

Ob grobovih stojijo mlada pokolenja naroda. Ona pokolenja, ki prevzemajo dedščino svojih davnih in neposrednih prednikov. Našla bodo najbolj sigurno obrambo proti strupu sovraštva v spoznanju, kako pretvarja črna zemlja mrznju v blagoslov in preganjanja v poveličanje. Ob gomilah, ki pokrivajo prah naših Prešernov, Gregorčičev, Simonov Jenkov, Levstikov in Cankarjev, proglašanih svoj čas za zapeljivce našega naroda in škodljivce njegove morale iz istih ust danes doni pesem njihove slave. In kosti onih borcev in mučnikov, ki so nekdanj bili difamirani in izvrženi iz narodnega občestva kot veleizdajalci, se blagrujejo kot plemenite svetinje iz najtežjega časa naše borbe za zedinjenje in osvobojenje. Kar velja za Pantheon naših duševnih velikanov in naših herojev, to se izkaže tudi v malem svetu našega vsakdanjega

FRANCOVI BOMBARDERJI OBSTRELJUJEJO MADRID

Maščevanje za napad vladnih letal na letališče Francove vojske Žrtve napada po večini otroci in ženske

Madrid, 31. oktobra. o. Protiofenziva vladnih čet na glavni fronti pri Madridu je trajala ves večerjšnji dan. V boju so predvsem uporabljali težke topove in letala. Kljub hudemu napadu so Francove čete obdržale kraja Torin de Velasco in Sessane. Vladne čete so se polastile edino železniške postaje, ki je oddaljena par km od Sessana.

Prvi napad — 18 mrtvih nad 100 ranjenih

Včeraj so Francovi letalci izvršili nenaden napad na Madrid, kar smatrajo kot maščevanje za bombardiranje njihovih letališč po vladnih letalih. Letala so se pojavila nad Madridom zelo visoko v zraku, da so jih komaj mogli opaziti. Malo nalo so se Francovi bombarderji spustili tako naglo nad središče mesta, da sploh niso mogli pravčasno alarmirati prebivalstva. Tudi topničarji protiletalskih baterij niso mogli pravčasno zavzeti svojega mesta, ker so bili pravkar pri obedu. Ko so pričele padati bombe, je zavladala med ljudmi, ki jih je bilo vse polno na ulicah, strašna panika. Na glavnem trgu Progreso je bilo polno otrok, ki so se igrali. Na sredo trga je padlo več bomb in se je igranje pretvorilo v hipu v mlako krvi, iz katere so se pričeli razlegati obupni klici otrok in žensk. Na trgu je obležalo mrtvih 18 otrok in 15 odraslih, po večini deklet in žen. Na bližnjih bulvarjih in ulicah je bilo ranjenih okoli 100 ljudi. Nekoliko dalje od trga je težka bomba ranila 11 otrok, starih 5 do 8 let. Med ranjenimi so po večini ženske, ki so čakale v dolgi vrsti, da dobe svoj dnevni obrok mleka.

Pred svojim odhodom so Francovi prvi trimotorni bombarderji tipe Junkers bombardirali tudi letališče Getafe ter ubili ob tej priliki 18 ljudi, dočim so bili štirje hudo ranjeni. Med ubitimi in predmestju Madrida je bilo 18 otrok in 6 žensk.

Drugi napad — 15 mrtvih 70 ranjenih

Komaj se je prebivalstvo nekoliko pomirilo po prvem napadu, je sledil že drugi napad. Pri tem napadu so ponovno sodelovali trije brzi trimotorni bombarderji, toda tokrat tipa Savoia. Pri drugem napadu je bilo ubitih 15 ljudi, 70 pa ranjenih. Ena bomba je padla na železko ambulanco Rdečega križa.

Madriška vlada trdi, da je bilo to bombardiranje izvršeno kot maščevanje za hud poraz Francovih čet pri strateškem mestu Torrejon dela Caizada, kjer so vladni bombarderji včeraj ves dan obstreljevali nacionalistične utrdbe.

Po sovražnikovem napadu na Madrid se je dvignila v zrak eskadrilja vladnih bombarderjev ter odletela proti Sevilji, ki jo je popoldne dvakrat hudo bombardirala. Pri prvem napadu so vladni bombarderji zažgali dva bangarja, na povratku pa so uničili tudi bivši glavni stan generala Franca in še dve letališči. Odvrkla so skupaj 20 težkih bomb po 100 kg.

Iz Bilbao poročajo, da je bilo vladno letalstvo tudi tamkaj zelo aktivno, zlasti v odseku, kjer se nahaja glavni vojni stan nacionalističnih čet, ki operirajo na prostoru okoli gore Uzcarrague. Boji za višine pri Oviedu se nadaljujejo. Poslednja dva dneva so rudarji zavzeli vse važnejše strateške postojanke in tudi višine v okolici Ovieda, tako da jih sedaj sovražnik ne bo mogel napasti od zadaj.

Preprečeno izkrcanje fašistov v Kataloniji

Perpignan, 31. oktobra. o. Kakor poročajo z meje, je včeraj skušala neka nacionalistična vojni ladja izkrcati pri vasi Rosas

na katalonski obali 15 milj daleč od francoske meje, maroške čete. Vladna topničarka, ki je bila v bližini, se je spustila v boj, ki pa se je končal z zmago nacionalistične križarke. Topničarka je bila potopljena z vso posadko. Danes so se v zalivu Rosas pojavile tri ladje z nacionalističnimi četami. Prebivalstvo pa se je takoj organiziralo in jim preprečilo izkrcanje. Iz Francije ne prihaja v zaliv že od včeraj nobena ladja.

Pariz, 31. oktobra. w. Kakor je razvidno iz poročil agencije Radio, so poizkusili izkrcanja nacionalističnih čet v zalivu Rosas, južno od francosko-katalonske meje, pov-

ročili v Barceloni veliko pozornost. Pričakujejo nove poizkuse v zalivu, ki leži neposredno na jugu francosko-španske meje, zaradi česar so oblasti odredile izredne ukrepe, da zaščitijo prebivalstvo pred presenečenji.

Agitacija za avtonomijo Balaerov

Pariz, 31. oktobra. o. »Oeuvre« pravil, da so fašistični vojaški krogi, ki sedaj kontrolirajo Balaere, pričeli med prebivalstvom otočja propagirati plebiscit, s katerim naj bi ljudstvo zahtevalo avtonomijo. List sklepa, da se je pričela ta propaganda šele potem, ko je bil sklenjen poseben sporazum z generalom Francom.

Turčija ostane nevtralna

London, 31. oktobra. o. Po vesteh iz Carigrada je turška vlada sklenila ostati strogo nevtralna tudi v primeru, če bi ruske ladje prevažale skozi Dardanele mu nicio in orožje. Turčija se bo pri tem s'čicevala na svojo pogodbo, ki jo ima s Rusijo.

Vatikan in vlada v Burgosu

Španski nacionalisti računajo na podporo Vatikana, ko bo njihova vlada prevzela vso oblast v Španiji

Rim, 31. oktobra. b. V krogih, ki stoje zelo blizu generalu Francu, se doznava, da namerava nacionalistična vlada v Burgosu poslati v Rim posebnega odposlanca, ki naj bopostil v stike z Vatikanom, ne da bi se spustil v uradna pogajanja. Potipal naj bi samo, v koliko sedanja nacionalistična vlada v naprej lahko računa na podporo Vatikana v primeru, da sama prevzame vso oblast v Španiji, posebno v kolikor gre za njen kulturnopoučilen program, in kakšne predloge ima Vatikan za pobijanje boljše nevarnosti v Španiji sploh. Po informacijah iz zanesljivega vira se Vatikan v tem pogledu še ni določno izjavil in kaže precejšnjo rezerviranost napram tem predlogom burgoške vlade. Vatikan bi prišel v zelo nerodno situacijo,

ako bi kakorkoli dal čuisti, da aktivno posega v potek izrazito političnih dogodkov v Španiji. Sv. cerkev seveda odkritorsno pozdravlja protifašistične govore španskih radio-postaj, posebno še, kadar se tako javno in neženirano zavzemajo za obratitev krščanstva. Glede državopolitičnih tendenc nove vlade pa želi Vatikan ohraniti proste roke in ne želi že v naprej zavzeti nikakega stališča, še posebej pa odklanja kakršnokoli pogajanj, ki bi ga vezala. Vatikan bo še nadalje dajal svojo moralno oporo španskemu narodu kot celoti in tudi vsakemu posrednemu Špancu zase, neče se pa spuščati v zavzemanje stališča napram eni izmed obeh vajujočih se strank.

Rezultat praškega poseta

Uradni komunikacije poudarja, da se bodo zavezniški odnošaji med državami Male antante še poglobili

Praga, 31. oktobra. w. Zunanji minister dr. Krofta je sprejel danes rumunske novinarje ter jim sporočil uradni komunikacije o bivanju rumunskega kralja na Češkoslovaškem, opozarjajoč obenem na absolutno soglasnost državnih poglavarjev obeh držav in njihov vlad v vseh vprašanih mednarodne politike.

Komunikacije pravi: Pri razgovorih, ki so se nadaljevali med obeh državnima poglavarjema ob navzočnosti češkoslovaškega ministrskega predsednika in obeh zunanjih ministrov in pri katerih so razpravljali o stališču Male antante v zadnjem času glede na razna zunanje-politična vprašanja, se je ponovno poudarjala potreba, da se bo tudi v bodočnosti v popolnem sporazumu z beograjsko vlado ohranjala smer dosedanje splošne politike, namreč, da se čim bolj poglobi skupnost treh držav Male antante. V podrobnem so nato precizirali postopanje glede aktual-

nih vprašanj evropske politike. Proučili, uredili in pripravili so za rešitev celo vrsto vprašanj, ki se tičejo rumunsko-češkoslovaških odnošajev. Ugotovili so popoln uspeh obiska kralja Karola glede medsebojnega sporazuma in soglasnosti Male antante napram položaju v Evropi v zadnjem času.

Kralj Karol se danes vrne v Bukarešto

Praga, 31. oktobra. g. Rumunski kralj Karol se bo jutri popoldne vrnil iz Bratislave v domovino. Danes je bil kralj na lovu v Židlovicah, kjer je ustrelil več fazanov. Ob 17. je odšel na grad Selovice, kjer se je odpočil. Predsednik dr. Beneš je bil danes v Pragi ter se je ob 14.30 odpravil v Selovice, kjer je bila zvečer intrinza večerja. Jutri bo rumunski kralj še posebej Brno in Bratislavo ter se nato vrnil v Rumunijo.

Angleško-ruski pomorski dogovor

London, 31. oktobra. AA. Objavljeno je bilo uradno poročilo, po katerem se je po predaji nemške note, ki vsebuje razne pripombe k načrtu britansko-sovjetskega pomorskega dogovora, vršilo več razgovorov med britansko vlado in sovjetskim poslanstvom v Londonu. Uradni krogi se omejujejo na izjavo, da se bodo razgovori nadaljevali še nekaj časa; kljub temu poudarjajo v diplomatskih krogih, vsi, da je britansko-sovjetsko pomorski dogovor v stadiju končne redakcije in da se sovjetsko stališče ne bo prav nič izpremenilo glede na nemške pripombe.

Pot skozi Ledeno morje
 London, 31. oktobra. AA. Iz Vi divotaka poročajo, da je tjakaj pispel parnik »Stalingrad«, ki je srečno prevozil pot skozi Ledeno morje.

Iz finančne kontrole
 Beograd, 31. oktobra. p. Po potrebi službe sta premeščena poverjenika finančne kontrole Gašper Markelj iz Plevlje v Dol. Logatec, Leopold Konrad pa iz Dol. Logatec v Plevlje.

življenja, naših političnih in kulturnih borb in trenj. Tako na mrtvih dan trumfira moč resnice nad lažjo in kleveto. In pravica zmaguje nad krivico in mrznju. Prava vsebina krščanstva vstaja nad grobovi, da priča proti tistim, ki v njega imenu dostikrat grešijo proti osnovnim idejam krščanske ljubezni in človeškega bratstva. V skromni svetlobi lučice na grobu odseva žar ljubezni do brata in človeka, prijatelja in nasprotnika. Zar. ki je edino sposoben da ogreje srca človeška za vse, kar je dobro in lepo.

Degrellov sestanek z Göbbelsom

Bruselj, 31. oktobra. AA. Degrelle je odpovedal vse javne shode, ki jih je skiciral za jutri. Vsi sveti po njegovi sodbi namreč niso primeren dan za politične shode. List »Pays reek« piše, da bo 29. novembra 15 velikih shodov v raznih krajih v Belgiji, na katerih bodo obrazložili načrt splošnega blagostanja, kakor si ga predstavlja re szem.

»Midi Journale« je pred kratkim obtožil Degrella, da je imel dolg pogovor z dr. Göbbelsom, ki mu je pri tej priliki dal potrebna navodila. Degrelle je postal demant, ki ga je list tudi priobčil s pripombo, da se je na dan, ko naj bi bil v Berlinu, mudil nemški propagandni minister v Atenah. Danes »Midi Journale« trdi, ponovno, da je bil Degrelle 27. septembra v Berlinu in da je prišel v prostore tamajšnje antikointerne. List pravi nadalje: Degrelle zanika, da bi bil govoril z dr. Göbbelsom, češ, da se je ta dan mudil svojih 2000 km daleč. Ta odhod dr. Göbbelsa je objavil DNE, toda Degrelle pozablja datume. Dr. Göbbels je ostopoval v Atene 18. septembra in je nemškega propagandnega ministra sprejel general Metaxas v navzočnosti ministra Nicoluidisa 20. septembra zjutraj. Dr. Göbbels se je vrnil v Berlin z letalom 23. septembra, štiri dni pred sestankom med nemškim ministrom Göbbelsom in predsednikom reksistov. List pristavlja: »Po Degrellovem demantju smo bili pripravljene se na dr. Göbbelsov preklcik, tega pa ni bilo iz razumljivih razlogov. Al ste ali niste, dr. Göbbels, govorili z Degrelloom 27. septembra okoli 11. zjutraj? Trdimo, da tega ne morete utajiti!«

Mussolini bo danes razvil svoj mirovni načrt

Izrekel se bo baje proti sodelovanju Rusije in se zavzemal za svoj stari ideal direktorija štirih velesil

Rim, 31. oktobra. b. V nedeljo ob treh popoldne bo obširni Stolni trg v Milanu pričal velikemu dogodku. Napovedan je namreč velik Mussolinijev govor, ki bo v glavnem posvečen zunanje-političnim vprašanjem in bo v tem pogledu tvoril nekaj uvod k dunajski konferenci držav rimskega bloka. Razumljivo je, da pričakuje javnost Mussolinijeve izjave z veliko napetostjo, ker se v splošnem domneva, da se bo Mussolini dotaknil v svojem govoru prav vseh perečih evropskih problemov, kar spriče sedanjega negotovega mednarodnega položaja prav gotovo ni brez vrednosti in pomena.

Dasi še vedno niso znane niti osnovne misli Mussolinijevega govora, zatrjujejo v dobro informiranih krogih, da bo Mussolini razvil nov svetovni načrt, pri čemer bo izhajal iz pravkar zaključenega italijansko-nemškega sporazuma in povsem izključil iz sodelovanja Sovjetsko unijo, kakor si to želi Nemčija pod Hitlerjevim vodstvom. Kar se tiče Anglije in Francije, bo Mussolini skušal zgraditi porušene mostove, da bi se tako ustvarila podlaga za njegov davni ideal direktorija štirih velesil, ki naj bi bil protizetj proti sistemu kolektivne varnosti, katero sta do sedaj zagovarjala

London in Pariz in se končno prepričala, da nima v sedanjem svetu nobene realne podlage.

Iz Milana poročajo med tem o triumfalnem sprejemu italijanskega vodja, ki je odpotoval tja že včeraj. Mussolini se je pojavil pred množico ljudi v uniformi vrhovnega poveljnika fašistične milice, ki ga je frenetično pozdravljala. Včerajšnji dan je posvetil v glavnem ogledovanju važnih ustanov milanskega mesta.

V rimskih diplomatskih krogih je včeraj zbudil veliko pozornost razgovor češkoslovaškega poslanika v Rimu z italijanskim zunanjim ministrom. Državnik sta se v svojih razgovorih dotaknila zlasti perečih srednjeevropskih vprašanj, v zvezi z nedavnimi Cianovimi razgovorimi v Nemčiji in z napovedano dunajsko konferenco držav rimskega bloka.

Sestanek Hitler-Mussolini

Pariz, 31. oktobra. b. Rimski dopisnik »Intransigenta« poroča, da mu je nemški poslanik v Rimu Hassel izjavil, da bo v kratkem prišlo do sestanka med Hitlerjem in Mussolinijem. Uradno ta vest še ni potrjena.

Francija potrebuje posojilo

Pariz, 31. oktobra. o. V finančnih krogih se širijo govorice, da bo vlada pristopila najeti 25 milijard frankov posojila za izvedbo svojega socialnega programa in izpolnitve državne obrambe. Za to transakcije je po mnenju teh krogov sedaj najbolj neugoden čas in bi se razpis notranjega posojila lahko zaključil samo katastrofalno. Blum se je zameril velikim industrijam zaradi uvedbe 40-urnega dela na teden in devalvacije franka, ki je povzročila, da se je samo pri premožu cena dvignila za 60 odstotkov. Ni izključeno, da bo skušala francoska vlada najti sredstva pri Narodni banki ali pa najeti posojilo v inozemstvu, brzokone v Zedinjenih državah.

Francoski poslanik v Skoplju

Skoplje, 31. oktobra. AA. Ob 16. je prispel v Skoplje francoski poslanik Dampierre, da prisotuje otvoritvi novega poslojja skopeljskega društva prijateljev Francije. Na postaji so ga sprejeli francoski konzul, člani uprave društva prijateljev Francije in rumunski konzul.

Ruski odgovor na nemške obtožbe

London, 31. oktobra. AA. Odgovor Sovjetske unije na nemške in italijanske navede, da je sovjetska vlada oskrbovala madriško vlado z orožjem in materialom, je danes prispel v London in ga bodo proučili na seji odbora za nevmešavanje, prihodnjo sredo.

Stavka pristaniških delavcev v Ameriki

San Francisco, 31. oktobra. n. Ker je strokovni odbor pristaniških delavcev na ameriški tihomorski obali sklenil splošno stavko, je pričelo danes stavkati 37.000 pristaniških delavcev. Delo počiva v vseh pristaniških ob Tihem morju in je prizadetih nad 350 ladij. Ves blagovni promet počiva. Ni izključeno, da se bodo stavki pridružili iz solidarnosti tudi pristaniški delavci v atlantskih pristaniških. Delavstvo zahteva podaljšanje sedanje pogodbe.

K državnemu prevratu v Iraku

London, 31. oktobra. AA. Vladni krogi izjavljajo, da je državni prevrat v Iraku popolnoma notranja zadeva, ki ni v nobeni zvezi z dogodki v Palestini in nima nobenega protibrutanskega značaja, na tudi proti nobeni drugi državi ni nasperjen.

E. L. Gangli:

Bolgari in mi v sedanjosti

Nekaj let že opažamo, da se odgovorni državni veseli zaustavitve v Beogradu, kadar se vračajo iz inozemstva v domovino. Pri nas se vsaj za krajši čas sestanejo s svojimi jugoslovenskimi tovariši. Tudi to dejstvo dokazuje, da je jugoslovensko-bolgarsko zблиžanje postalo stvarnost, ki mora s njo računati vsak, kdor je udeležen v politiki Balkana ali kdor se vsaj zanima za to politiko. Dokaz je to, da balkanske politike ne more več voditi in ji dajati pravica nihče, kdor bi hotel preko tega zблиžanja do svojih posebnih namenov in smotrov, ki bi hoteli preskočiti znano geslo: Balkan balkanskim narodom!

Ti sestanki bolgarskih in jugoslovenskih državljanov, čeprav jim je skoro vedno odmerjen krajši čas, imajo poleg običajne vljudnosti gotovo večji in širši pomen. Z njimi se na zunaj dokumentira težnja po zблиžanju obeh bratrskih narodov, a se obenem tej težnji — kar je izredno važno — daje novih vzpodbud, da ne bi ostala samo v besedah, nego da dobiva vedno novih življenjskih injekcij. Danes, ko se položaj v Evropi skoro vsak dan menja in je stalen samo v svoji nestalnosti, je potrebno porabljati take sestanke in razgovore med državni obeh južnih slovenskih držav, da ne obravnava samo onih vprašanj, ki se naravnost tičejo obeh narodov, nego da presetrava mednarodni položaj vobče in razmišlja o tem, kakšne učinke more imeti ta položaj na obeh državah in kako bi utegnili vplivati na razmerje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Treba je mnogo državljanov sposobnosti, širokih razgledov, ostre kritičnosti, največ pa objektivne mirne in stvarne razsodnosti, da se iz teh trenutnih domolkov oblikujejo temeljni kameni za stavbo skupnega dela in bratrskega sožitja v bodočnosti.

Problemov, ki segajo daleč v bodočnost, ne moremo uklepati v programe in podvige dnevnih strankarske politike, ker se tok, razvoj in polet življenja sploh ne da sumirati pod nobenim paragraf. Je manj se da voditi in usmerjati od njega. Problem bodočnosti narodne celote in njegove sovisnosti in sorodnosti z najbližjim sosedstvom stoji izven pisane zakonov. Način reševanja vsakega narodnega problema narakujejo zdrava kri in bister razum, srce in pamet, kladivo in plug. Iz teh prvih narodov celote, njegove razežnje in globine, ki gre samo od seljakovih žuljev do tvorniških siren, je sezidan oltar domovinske ljubezni, ki naj bi bila edini regulator vsega dejanja in nehanja vsakega državljanika in ki je edina roditeljica nesčebnega napora za narodovo bodočnost — onega napora, ki oltar ljubezni lahko pokropi tudi s srčno krvjo. Dokaz — naš pokojni kralj!

Kakor znano, je po njegovi tragični smrti naša država dala v Zenevi iniciativo za osnovenje mednarodne konvencije za pobijanje terorizma. Na zadnjem zasedanju Društva narodov v Zenevi se je bavila pravna komisija s tem predmetom in je sklenila, da se naj skliče mednarodna konferenca, ki bo dokončno predelala in sprejela to konvencijo. Pri glasovanju o tem sklepu pa se je vzdržal glasovanja bolgarski delegat, kakor sta se ga vzdržala madžarski in albanski. To dejstvo je zbudilo v Jugoslaviji toliko večje začudenje, ker je prej bolgarska vlada do te konvencije zavzela pozitivno stališče. Ta dogodke bi utegnili imeti nepopolne posledice za jugoslovensko-bolgarsko zблиžanje, ako bi ga ob svojem povratku iz Zeneve in v svojem postanku v Beogradu ne pojasnil in ne obžaloval sam predsednik bolgarske vlade. Ta je v Beogradu izjavil, da se popolnoma oddvaja od stališča bolgarskega delegata v oni komisiji, kar bi on prepričal, da ni odpotoval iz

Zeneve prej, preden je prišlo do obravnave tega vprašanja. Odločno je naglasil, da je Bolgarija za to konvencijo, in je energično zavrnil vsako domnevo, kakor da bi v tem vprašanju ne bilo popolnega soglasja med bolgarsko in jugoslovensko vlado. Iz tega se razvidi, kako koristni so taki sestanki in osebnosti stiki naših državljanov.

Kakor je v interesu mirnega sožitja med nami in Bolgarijo likvidacija tega incidenta razveseljiva, tako utešljiva je tudi izjava ministra zunanjih zadev CSR dr. Krofte, ki jo je dal v svojem velikem ekspezoju dne 22. oktobra t. l. češkoslovaškemu narodnemu predstavništvu z ozirom na odnos Male antante do drugih narodov na Balkanu. »V Zenevi sem se prepričal o veliki privlačni sili Male antante do drugih držav, ki nam njihovi zastopniki večkrat izražajo svoje stremeljenje do skupnega postopanja z nami v različnih vprašanjih. Obe državi Balkanske zveze, Turcija in Grška, čeprav nista članici Male antante, sta se že navadili, da njihovi zastopniki v Zenevi z nami obravnava splošna vprašanja, ki so tam v razpravi. Posebno pa mislim na Bolgarijo, ki je njen ministriški predsednik Kju-seivanov v ponovnih razgovorih z menoj izrazil svojo odločno voljo, da hoče delovati na trajnem zблиžanju in sistematičnem sodelovanju z Malo antanto. Tudi zastopniki baltičskih držav niso prikrivali želje, naj bi njihovo sodelovanje z Malo antanto v vprašanjih splošnega značaja postala zanje norma.«

Potrebno je, da smo o teh vprašanjih, ki se tičejo zunanje politike naše kraljevine, bratske Bolgarije in Češkoslovaške ter drugih, nam prijateljskih in zavezniških držav, kolikor možno točno poučeni, da dobiva Sokoli tudi z delom in prizadevanji odgovornih državljanov sankcije za svoje delovanje, ki stremi po zapovedi slovenskega sokolskega bratstva za istimi smotri in ki že rodi zdrave plodove realne slovenske vzajemnosti. Naše delo sicer ni odvisno od te sankcije v nobenem oziru — ne v materialnem in ne v moralnem — vendar nam daje delo državljanov, ki stoji izven našega območja, ono zadovoljstvo, ki je edino plačilo za zavestno, smotno in požrtvovalno službo v korist domovine. V tej zavesti že izvršene državljanske in nacionalne dolžnosti nam porajajo nove vzpodbude za pospešeno tvornost v istem zmislu, ki jo vsebuje delovni načrt našega prosvetnega in tehničnega udejstvovanja. V kolikor ti uspehi hi prepričevalno in sami po sebi udarjajo na javno življenje, toliko bolj smo utrjeni v svojem gledanju na to življenje in toliko bolj smo upravičeni, da presojamo to življenje s svojih vidikov, ki jih ne kalli in ne moti nobena graja in nobena hvala. Najjačji in najbolj samozavesten je tisti, ki veruje samemu sebi in je prepričan o notranji vrednosti ideje, ki ji služi.

Nismo domišljivi, da bi pretiravali; saj stoji dejstva pred nami: vsejanjski in sokolski zlet leta 1935 v Sofiji, ki je bil manifestacija bratske sloge in ljubezni. V teku dobrega leta od tega zleta smo dobili novih potrdil, da smo na pravi poti. In zdi se, da na temelju takega dela in v novi zgradbi bratrskega sožitja nikdar več ne odjekne obupni krik Hrista Boteva, »kako prodaja brat brata«, temveč da se obnovlja sijajna doba iz druge polovice minulega veka, ko se je — s tem krikom presunjena — takratna omladina trumoma zbirala ob zastavi edinstva našega Svetozara Markovića in Pere Todorovića. Izmjenjala se do danes in se še bodo izmenjala samo imena. Pozitivno ustvarjajoča in zmogavito moč naš misli pa ostane, in sicer toliko bolj gotovo, ker je že zajela široke plasti naroda to stran in onostran državne meje.

Predsednik vlade se vrača iz Ankare

Carigrad, 31. oktobra. o. Predsednik jugoslovenske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je prispel danes na povratku iz Ankare ob 14.30 v Carigrad. Z njim so prispeli tudi zastopniki predsednika turške vlade Izmeta Inenija in zunanjega ministra Ruždija Arasa, jugoslovenski poslanik v Ankari Branko Lazarević, generalni konzul v Carigradu Vukotić, trgovinski ataše dr. Mihačević in jugoslovenski novinarji, ki ga spremljajo na njegovem potovanju. Na postaji so ga sprejeli carigradski župan in mnogi vojaški ter civilni dostojanstveniki. Na peronu je bila postavljena častna četa z vojaško godbo, ki je odsvirala jugoslovensko in turško himno. Dr. Stojadinović se je v svojem spremstvu nastanil v hotelu »Pera Palace« in ostane še dan ali dva v mestu kot zasebnik.

V Ankari in v Carigradu mnogo komentirajo izredno pozornost, ki jo je predsednik republike Kemal Atatürk izrazil predsedniku jugoslovenske vlade za velikih slavnosti ob trinajstletnici republike. Obenem poudarjajo, da je še v svežem spominu obisk kralja Aleksandra I. Ueditelja v Carigradu, po katerem je Kemal Atatürk nadaljeval z vso odločnostjo delo za okrepitev prijateljske zveze med Ju-

goslavijo in Turčijo. Uradna Turcija vidi danes v kraljevini Jugoslaviji konsolidirano in močno državo, ki predstavlja glavni element miru na Balkanu, v jugovzhodni in podunavski Evropi. Današnja Turcija se pod vodstvom Kemala Atatürka razvija v moderno in krepko državo, ki bo v bližnji bodočnosti postala močan čimtelj miru v mednarodni politiki. Turcija želi v tej svoj misli, da bi tudi v bodoče imela za iskrenega zaveznika Jugoslavijo in gotovo je, da bo Kemal Atatürk še z večjo odločnostjo nadaljeval političko zблиžanja in zaveznitva, političko bratstvo, ki jo je uvedel s pokojnim kraljem Aleksandrom Uediteljem.

Pred svojim odhodom iz Ankare je dr. Stojadinović izjavil novinarjem: Zelo sem zadovoljen s svojim bivanjem v Ankari in z rezultati, ki so bili doželen v razgovorih s predsednikom republike Kemalom Atatürk, predsednikom vlade Izmetom Inenijem in zunanji ministrom dr. Ruždijem Arasom. Z velikom radostjo sem se prepričal o popolni identičnosti naših naziranj glede skupnih interesov obeh držav. Turcija za Jugoslavijo ni samo običajna zaveznica, nego tudi iskrena prijateljica.

Novi italijanski poslanik o pisanju italijanskega časopisja

Beograd, 31. oktobra. o. Sinoči je prispel v Beograd novoimenovani italijanski poslanik Mario Indelli. Na železniški postaji so ga sprejeli šef protokola našega zunanjega ministrstva Marinović in vsi člani italijanskega poslanstva. Prisotnih je bilo tudi več jugoslovenskih novinarjev, ki so bili obveščeni o prihodu novega poslanika. Minister Indelli se je z novinarji nekaj časa razgovarjal in jim med drugim izjavil:

»Kar ste čitali v italijanskih listih o odnosih med vašo in mojo državo, je izraz mišljenja vsega italijanskega naroda. To mnenje je realno v vsem našem ljudstvu in je po tisku prišlo le do svojega javnega izraza. To vam lahko povem, ko prihajam v Beograd. Sicer pa upam, da se bomo še večkrat videli in se tudi o tem porazgovorili.«

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

KAJ še NE VESTE,

Beleške

Debata o verskih strankah

Zadnji »Kmetijski list« razpravlja o nedavnem »Slovenčevem« uvodniku, ki je med drugim trdil, da Slovenci nimamo verske stranke. Niti bivša SLS ni bila verska stranka v navadnem pomenu besede, dasi je v svojem programu poudarjala potrebo, da je v javnem življenju treba negovati vse tiste duhovne sile, ki so do sedaj dajale smer in poudarek narodnemu življenju. To prizadevanje so nekateri pomotno smatrali za klerikalizem, dasi v svojem jedru ni bil. Danes je vsako tako pomotno naziranje izključeno, ker so vse stranke z nekdanjimi programi po zakonu prepovedane.

»Kmetijski list« beleži »Slovenčev« uvodnik kot dokaz za svoje ponovne trditve, da je bilo vse to, kar se je v Sloveniji izigralo za versko stranko, samo nečedna, pregrešna in zato nemorala zloraba vere. Saj se je celo presveto Rešnje telo izpostavljalo za zmago verske stranke. Vemo, da se je vzel dekanat blagopokojnemu dekanu Koblerju v Kranju zato, ker je deloval politično proti tedanji verski stranki. Vemo, kaj se je počelo s pokojnim župnikom Pibrom, Oblakom in drugimi, ki v bivši SLS niso mogli priznati verske stranke. Cerkvena oblast je bila absolutno in stoodstotno v službi te stranke in ji je dajala v obeh naroda čar prave in edine verske stranke. Bivša SLS je čisto navadna politična stranka, kakor vsaka druga.

Za spremembo volilnega reda v Pokojninski zavod

»Hrvatski dnevnik« prinaša dajši dopis iz Splita. V članku zahteva, da se spremeni dosedanj volilni red za Pokojninski zavod v Ljubljani na ta način, da se vsaj za namene odpravljajo volilne kurije, ki jih je doslej pet. List dokazuje, da ta razdelitev nameščencev v nobenem pogledu ni utemeljena, in predlaga, naj tvorijo vse skupine zavarovanih nameščencev eno samo volilno edinicno. Na enak način naj se določi volilni red tudi za nameravana nova zavoda v Beogradu in Zagrebu.

Štirje cilji dr. Mačkovega pokreta

Ivo Čulić, eden mlajših ideologov v taboru dr. Mačka in zaupnik Seljačke sloge za Dalmacijo, je imel te dni v Splitu programatično predavanje, v katerem je postavil naslednje štiri glavne cilje hrvatskega kmečkega pokreta:

1. Kmet mora biti subjekt javnega mišljenja in ne njegov objekt.
2. Vsa zemlja mora preiti v kmetovo last. Država mora biti kmečka in mora gledati, da se bogastvo ne zbira v rokah poincev, marveč v rokah vsch. To se bo doseglo po združenem delu Gospodarske sloge.
3. V kulturnem pogledu mora biti cilj samobitna narodna kultura, ki je edina garancija, da se bo narod v mednarodni zajednici priznaval in obravnaval kot posebno narodna individualnost.
4. Kmet mora biti čuvar suverene narodove volje, ki je najboljša garancija za očuvanje svobode in demokracije.

Iz beogradske družbene opozicije

Beogradski listi beležijo, da sta se sestala v daljšem razgovoru gg. Ljuba Davidović in Miša Trifunović. V zvezi s tem sestankom pričakujejo beogradski listi, da bo postala akcija srbijanske družbene opozicije zopet živahnejša. Njeni voditelji bodo zlasti stremeli za tem, da dosežejo v svojih vrstah popolno soglasje glede skupnega stališča v hrvatskem vprašanju, kakor je to zahteval dr. Maček v svoji nedavni izjavi dopisniku »Vremenac«.

Varčevanje v Jugoslaviji

Ob priliki večerajšnega svetovnega dneva štednje je bila v petek zvečer v Beogradu posebna akademija, na kateri sta med drugimi poročala ravnatelj beogradske mestne hranilnice dr. Novaković in šef finančnega oddelka beogradske občine dr. Aranitović. Oba sta soglasno konstatirala, da je štednja v Jugoslaviji še na zelo nizki stopnji in da je naša država glede števila ljudi, ki vlagajo svoje prihranke v denarne zavode, na zadnjem mestu med vsemi državami, v katerih se vodi o tem statistika. V Jugoslaviji pride na tisoč prebivalcev komaj 27 vlagateljev, dočim jih pride v Rumunija 28, na Madžarskem 49, v Avstriji 50, na Poljskem 61 in v Bolgariji celo 92.

Skupna vsota hranilnih vlog v Jugoslaviji se čeni na 11.2 milijarde dinarjev. Od tega odpade na državne zavode 1.1 milijarde, na zasebne zavode z značajem banke 5.3 milijarde, na samoupravne hranilnice 2.6 milijarde in na zadružne zavode 2.1 milijarde. Povprečno pride na vsakega prebivalca 785 dinarjev hranilnih vlog, dočim je ta znesek na Češkoslovaškem 6.500 dinarjev. Predavatelja sta zahtevala, da je treba sistematično delati na eni strani za odstranitev momentov, ki odvrčajo prebivalstvo od vlaganja denarja v zavode, na drugi strani pa za pripravljavanje psihološkega razpoloženja za varčevanje v obliki hranilnih vlog.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Oblačno in deževno vreme po vsej državi. V visokem gorovju sneži. Temperatura je v zapadnih in severnih krajih padla, v drugih se je dvignila.

Zemunska vremenska napoved za danes: Oblačno in megleno po vsej državi. Ponekod bo morda nekoliko deževalo. Temperatura brez posebne izpremembe. Solnce vzhaja ob 6.15 in zahaja ob 16.27.

Dunajska vremenska napoved za danes: Po večini oblačno, od časa do časa padavine, nekoliko topleje.

da mi danes izključimo blago v angleški kakovosti po brezkonkurenčnih cenah? Cene našega blaga za obleke so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIC; KOMP.

PARACIN

Tkanine za vsak žep in vsak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v vsakem večjem mestu Jugoslavije.

Gospod Smodej piše o volilnem terorju nacionalnih državnih uradnikov

Zabeležili smo že prvi uvodnik, ki je izšel v glavnem glasilu JRZ, v beograjski »Samoupravici«, o občinskih volitvah v Sloveniji. Te dni je izšel o tem še drug uvodnik, ki ga je novi senator g. Smodej zdaj tudi podpisal, na čelo pa mu postavil naslov »Triumf politike dr. Korošca«. V uvodu pravi, da se stopitev treh bivših političnih strank ni izvršila morda zaradi tega, ker tako zahtevajo zakonski predpisi, ki izključujejo pokrajinske stranke, marveč zaradi tega, ker je to ideal stranknih voditeljev, ki hočejo, da se država uredi v sporazumu večine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pri nedeljnih volitvah je večina slovenskih volilcev z navdušenjem odobrila politiko JRZ.

Nato popisuje g. senator volilno borbo, o kateri pravi, da poprej še nobena ni bila tako intenzivna in tako strastna. Proti JRZ so se združili vsi politični protivniki brez ozira na svoj program in na svoj nazor: kapitalisti in marksisti, nacionalisti in komunisti, mačkovi in fašisti. V nasprotju z uradnim poročilom, da je JNS dobila eno občino, trdi g. Smodej, da je JNS rešila

nekoliko občin le s pomočjo drugih strank. Ne vemo, ali je bil g. senator 25. oktobra v Sloveniji Svečano pa zatrjuje: »Volitve so bile popolnoma svobodne in izvršene v redu. Po nekod je bil teror, vendar ne s strani državnih oblasti, marveč s strani pristajev JNS in komunistov. V številnih slučajih so državni uradniki, pristajši JNS, kot uradni starešine zlorabljali svoj položaj in grozili podrejenim uradnikom, ako bi glasovali za JRZ. To je pač najboljši dokaz, da so bile volitve popolnoma svobodne.«

Z napetostjo smo čitali članek dalje, ker smo bili prepričani, da bo g. Smodej to svojo obožbo dokazal s konkretnimi primeri in imeni. To ne bi samo odgovarjalo običaji njegovega tabora, marveč bi bila celo dolžnost. Vendar g. senator tega ni storil, marveč je takoj prešel na dokazovanje, da slovenski mačkovi pravzaprav niso pristajši dr. Mačka, marveč večinoma od komunističnih agitatorjev zapeljani ljudje. Zato mu pa pravimo mi, da je s svojo obožbo napisal in podpisal grdo nerescino, in ga pozivamo, da nas zaradi te ugotovitve toži.

Pravilnik k uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov

Prvi obrok izračuna denarni zavod — Plačati ga bo treba v teku meseca novembra

Beograd, 31. oktobra. r. Danes je bil objavljen pravilnik za izvajanje uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Njegove najvažnejše določbe so:

Uredba se nanaša na vse kmečke dolgovce ki so nastali pred 20. aprilom 1932. Pod dolgom je razumeti tudi vse stranske obveznosti, ki izvrirajo iz te uredbe. Uredba velja za vse kmete, ki so bili kmetje takrat, ko so se zadolžili, in dne 26. septembra t. p. ko je stopila uredba v veljavo. Uredba velja torej tudi za onega, ki je morda po 26. septembru prenehal biti kmet. Enako velja za one, ki so po prejšnjih uredbah zaščito izgubili, a so jo po novi zopet pridobili, razen ako so zaščito izgubili zaradi zlonamernega oškodovanja upnikov.

Kdo je kmet

Kmet je oseba, ki ji je kmetijsko glavni poklic. V vsakem primeru pa se smatra pri trgcih in obrtnikih (z izjemo malih vaških trgovcev in obrtnikov), pri industrijskih, aktivnih in upokojenih uradnikih, duhovnikih, advokatih, zdravnikih, inženjerjih, notarjih, lekarnarjih in pri sličnih poklicih, da jim je ta poklic glavni poklic. Če kmet del svojega posestva daje v zakup, se smatra za kmeta po uredbi le tedaj, če daje v zakup manj od polovice posestva. Izjema velja le, ako zaradi bolezni ali drugih sličnih zadržkov ne more sam obdelovati zemlje, ali če je posestvo last nedoletnih otrok.

Kmet je zaščiten, ako so njegovi obdani dohodki večji od kmetijstva kakor od drugih gospodarskih panog. Odločilna torej ni višina davkov, marveč višina dohodkov, od katerih se davki plačujejo. Kot orna zemlja se smatrajo njive, vrtovi, sadovnjaki, vinogradi, travniki in vsa ostala zemljišča, ki bi se lahko obdelovala, čeprav se morda ne obdelujejo. Stalni pašniki se ne smatrajo za orno zemljo. Meročajne so površine v državnem katastru, če pa bi se kataster v tem ali onem primeru morda ne skladal z dejanskim položajem, bo izvršila občinska uprava korekturo na zahtevo interesa.

Kateri dolgovi spadajo pod zaščito

Uredba se nanaša samo na one kmečke obveznosti, ki se glase na denar. Ako se terjatve glasi na zlato ali na tuj denar, se po dnevnem tečaju preračuna v dinarje. Ako je dolžnik v svrhu zagotovitve svojega plačila izvršil prenos kake nepremičnine na upnika, lahko sodišče na njegovo zahtevo razveljavi ta prenos, če se nepremičnina še nahaja v posesti upnika ali njegovih dedičev in če njegova pogodbeno pravica do vračila posestva še ni ugasnila do 20. aprila 1932.

Znižanje dolga in druge olajšave po uredbi veljajo tudi za poroke, enako kakor za glavnega dolžnika in to tudi v primeru, ako porok ni kmet. V uredbi določeni roki za odplačevanje dolga začno za poroka teči od trenutka ko upnik od njega zahteva plačilo. Kar velja za poroka, velja tudi za takozvanega solidarnega dolžnika.

Pri zaščiti z neomejeno zavezo, ki so pod zaščito, se jamstvo zadružnikov omeji na desetkratni zadružni delež in na najvišji znesek 1000 Din.

Po uredbi niso zaščiteni oni dolgovi, ki so kriti z ročno zastavo. Za take se smatra tudi vinkulacija hranilne knjižice in dolg po tekočem računu z ročno zastavo. Ne smatrajo pa se kot ročna zastava predmeti, ki so bili na dan uveljavljenja uredbe slučajno v rokah upnika.

Ugotovitev višine dolga

Čl. 4 uredbe določa, da se do 20. aprila neplačane obresti prištejejo glavnici in je tako ugotovljeni znesek osnova za znižanje dolga. Pravilnik pojasnjuje, da se odplačila glavnice, izvršena do dneva uveljavljenja uredbe, odštejejo od glavnice

pred zmanjšanjem. Obresti do 20. aprila 1932 se vračunajo tako, da z vsemi vzporednimi plačili in stroški ne presegaajo 12% na leto. Obresti od 20. aprila 1932 do 15. novembra 1936, odnosno pri denarnih zavodih do 1. novembra 1936 se obračunajo od nezmanjšane glavnice. Hipotekarno zavarovanje ostane v polni veljavi, če ne presegajo zneska zmanjšane dolga, kolikor pa ta znesek presega, se črta.

Določba uredbe, da velja zaščita le za posestva, ki ne presegaajo 50 ha orne zemlje, se ima razumeti tako, da velja zaščita tudi še za posestvo s točno 50 ha orne zemlje.

Dolgovi pri denarnih zavodih

V uredbi določeni rok treh mesecev, v katerem morajo denarni zavodi izročiti Privilegirani agrarni banki upniške listine, pričenja teči od dne uveljavljenja tega pravilnika. Zavodi bodo izročili banki seznam dolžnikov, s katerimi so doslej postopali kot z zaščitenimi pa tudi seznam dolžnikov, ki doslej niso bili zaščiteni, a so zaščito prejeli po novi uredbi. Za vse dolžnike morajo denarni zavodi priložiti potrdila pristojnih občinskih uprav, da so kmetje v smislu uredbe. Denarni zavodi lahko izročijo PAB upniške listine tudi po pretreku trimesečnega roka o dolžniku, ki je naknadno predložil potrdilo ali sodno rešitev, da je kmet v smislu uredbe.

V času od uveljavljenja uredbe do izročitve seznamov in listin Privilegirani agrarni banki vršijo denarni zavodi za račun Privilegirane agrarne banke vse neodložljive posle, kakor dohodke in izdatke v zvezi s temi terjatvami. Sprejete vsote denarja so denarni zavodi dolžni takoj dostaviti PAB.

Obresti na terjatve po tekočih računih tečejo denarnim zavodom od 16. novembra tega leta.

Dolžniki, ki imajo več nego 25.000 Din dolga, morajo v dveh mesecih po razglasitvi tega pravilnika vročiti prošnjo na sresko sodišče za znižanje dolga v smislu uredbe. Zahtevane priloge lahko predložijo kasneje.

Odplačilni načrt

Čl. 28 uredbe določa, da morajo kmetje znižane dolgove odplačati Privilegirani agrarni banki s 4,5% obrestmi v 12 enakih letnih obrokih. Pravilnik vsebuje odplačilni načrt, po katerem znaša letna anuiteta, ki jo je treba plačati vsakega 1. novembra, 10.60 Din od vsakih 100 Din dolga, le prvi dve leti 10.50 Din.

Plačilo prvega obroka

V roku 20 dni od objave tega pravilnika morajo denarni zavodi pozvati vse svoje dolžnike, ki so doslej uživali zaščito, razen one, za katere imajo podatke, da niso kmetje v smislu uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, da pod pretjno sankcijo iz čl. 48 uredbe (prisilna izterjava) takoj in neposredno dostavijo Priv. agrarni banki prve anuitete v smislu uredbe. Isti poziv morajo denarni zavodi poslati tudi onim dolžnikom, ki doslej niso imeli zaščite, o katerih pa imajo podatke, da izpolnjujejo pogoje o zaščiti.

Denarni zavodi morajo takoj dostaviti PAB seznam vseh takih pozvanih dolžnikov skupaj s kopijo poziva in skupaj z začasnim izračunom prve anuitete, ki ga prav tako pošljejo dolžniku. Na osnovi teh podatkov bo PAB, če ji dolžnik ne bode pravočasno plačal dolžnih zneskov, zahtevala izterjavo teh zneskov z eskukucijo preko davčnih uprav. Davčna uprava izvrši izvršbe na premičnine dolžnika, če pa ta izvršba ne da zadovoljivega uspeha, izvrši izvršbo za plačilo vsake ostanka v smislu čl. 48 uredbe na dolžnikove nepremičnine.

Čl. 48 uredbe določa, da privatni upnik lahko zahteva plačilo celotnega ostanka dolga po ročni sodni poti, če dolžnik ne plača dosepelega obroka. Pravilnik sedaj pojasnjuje, da mora upnik najprej pisмено opozoriti dolžnika in mu pustiti za plačilo zapadlega zakasnelega obroka rok 15 dni.

Naši kraji in ljudje

Počastitev spomina mučenika Habiha

Leace, 31. oktobra.

Za občino Bled, Radovljica in Leace je pododbor Kluba koroških Slovencev pridelil v sredo 21. t. m. v Lescah komemoracijo po pokojnem koroškem pevcu Mihi Habihu. V farni cerkvi je opravil mašo zadušnico in mrtvaški obred g. župnik Avsec z vso njemu lastno iskrenostjo. Na to pa je bila v osnovni šoli komemoracija. Zavedno učiteljstvo je dvorano primerno okinčalo s sliko Gosposvete in prestola, med katerima je bila med cvetjem slika pokojnega Mihiha. Uvodoma je pozdravil šolski upravitelj g. Knez navzočne in zastopnike Kluba, nato pa je sledilo nekaj prisrčnih deklamacij, ki so jih prednašali otroci, spominski govor je imel g. ravnatelj Spicar iz Radovljice, ki je orisal temno stanje naše manjšine na Koroškem in nas pripeljal skozi zgodovino do žalostnega dejstva današnjosti. Do srca so segale besede g. Spicarja, ki je govoril o žrtvi nemškutarstva podivjanosti na Koroškem, mučeniku Habihu. Rekel je:

mo. Vsem, ki imate srce za Koroško, mislite stalno na naše brate odstran Karavank.

Otroci so pod vodstvom učitelja g. Rutarja zapeli »Vigred« in »Cez izaro«, nakar so je g. šolski upravitelj zahvalil za to, da je Klub izbral Leace in šolo za to spominsko

prirreditve. Naposled je v kratkih in toplih besedah poudaril g. župnik Avsec še poseben pomen leške cerkve za koroško zgodovino, ker je bila le-ta ustanovljena od koroških knezov in nosi še sedaj na stropu presbitrija koroški grb. Bila je lepa, značilna prirreditve, ki se jo je udeležilo dosti občinstva, posebno pa mnogo zavednega ženstva. Posebno prisrčnost pa je dala udeležba leške šolske mladine pod vodstvom narodnega in delavnega učiteljstva. —r.

ku in Kamniško-Savinjskih Alpah v »Trgovskem listu« leta 1928. »Nekaj bilanc o napredku Kamnika« v »Jugoslovansku« leta 1931, itd. Prištetje je treba tudi razne opozoritve in bodrilna pisma obeh sreskih poglavarjev, kamniškega župana Kratnarja in drugih oseb.

Na zborovanju, ki ga je sklical v januarju 1935, kamniški župan Kratnar, so interese (saj je bila za cesto vsa kamniška javnost in kamniški veljaki) ponovno povzdignili svoj glas za neodložno realizacijo projekta. Ko je bil vstavljen v banovinski proračun znesek 300.000 Din, so lahko letos 22. oktobra zasadili kramp v Kranjsko reber ob Črnicu.

Nanizali smo nekaj podatkov, še več se jih najde v predmetnih spisih oblasti samouprave, odnosno kr. banske uprave, kamniške občine in obeh sreskih načelstev. Glavno je, da dobimo čimprej lepo planinsko cesto, ki bo tvorila neposredno izhodišče na Gojsko in Veliko Planino, odcep na Volovleku, dolg 3 do 4 km, na višave Ojstrice in Planjave, v Robanov kot in v edinstveno Logarsko dolino. Vsi, ki so se bali, da bi utegnla nova cesta v tem ali drugem pogledu škodovati, se bodo lahko prepričali, o nasprotnem, ko se bo ob njej razmahnil planinski in turistični promet, v predelih ob žuboreči Črni, Lučnici in bistrji Savinji pa opozogel naš dobri kmet, katerega zemlja in pridelki bodo zrasli v ceni.

Slovo zaslužnega sodnika

Konjice, 31. oktobra.

Predstojnik sreskega sodišča v Slovenskih Konjicah sodni svetnik g. Gvidon Mihelčič je bil 30. septembra upokojen. Ko je do bil odlok upokojitve, je bil bolan in so zaradi njegove boleznii odpadli tudi poslovni večeri, katere bi mu bile z vso iskrenostjo priredile razne organizacije in množični njegovi prijatelji.

G. sodni svetnik Mihelčič je prejšnji rojak, pred vojno je služboval na Krasu, precej časa v Mariboru, v Konjicah pa je deloval od l. 1920. Poleg vseh vrlih odličnega prav-

nika ga diči tudi izredna dobrotljivost, s katero si je pridobil ljubezen, zaupanje in hvaležnost ljudstva. Vsak teden mu je med uradnim dnevom kakih 100 ljudi razlagalo svoje križe in težave in za vsakega je imel dober nasvet ali pa tudi izdatno pomoč. Vse prebivalstvo je poznal in vsakega človeka je znal pravilno oceniti. Bil je tudi vzor narodno zavednega moža, zvest Sokol in požrtvovalen član vseh nacionalnih organizacij. Vseh njegovih vrlin in zaslug sploh ni mogoče naštetiti. Najlepše izpričevalo mu daje ljudstvo samo. Teško ga pogreša in povsod se čuje: Škoda, škoda našega svetnika!

Pokoj bo užival na posestvu, ki si ga je uredil v Poljčanah. Iskreno želimo, da bi ga po 35-letni vzorni službi užival zdrav in srečen.

Kino Sloga, tel. 27-30

Danes ob 11. dop.

po ceni 3.50 in 5.50 Din

KAJNOV ŽIG

Napeto!

Kriminalno!

Skrb za brezposelne

Člani naroda, občine, družine imajo skupne interese, skupno veselje in skupno žalost. Čim odločneje je zavest teh skupnih interesov razvita, tem popolnejši je narod, občina, družina. Za urejanje skupnih interesov so ustanovljena oblastva in korporacije. Oblastva in korporacije svoje dela ne morejo izvršiti, ako niso podprta z voljo ljudi, ki spadajo v interesno skupino. V teh oblastvih se združuje celokupna volja ljudi iste skupine. Tak skupni interes je gotovo tudi skrb za reveže in brezposelne. Člani naroda ali občine, ki se zavežajo svoje pripadnosti k narodu ali občini, ne morejo biti hladni in brezbržni proti revežem ali brezposelnim in ne morejo hladno opozovati trpljenja teh ubogih, ne da bi aktivno pomagali lajšati njih bedo. *Omiljenje bede revežev in zaposlitev brezposelnih je skupni interes vseh občanov, vseh prebivalcev mesta.* Ta skupni interes zahteva, da vsi, prav vsi, sodelujejo na izboljšanju razmer. Zaveden občan ne bo dopustil, da ga oblastev šele pregovarja in sili k pomoči, temveč bo sam prostovoljno pomagal. Ako občani ne pomagajo, je znak, da niso vzgojeni v zavesti skupnosti in se ne zavedajo nalog te skupnosti. Ljubljaničani pa hočemo, da tvorimo mesto, veljavo občino, ne pa samo vrsto toliko tisočev posameznikov brez skupnih interesov.

Ljubljanska občina hoče biti izvrševalnica skupne volje vseh občanov v tem pravcu, da ima namen brezposelnim preskrbeti delo in s tem zaslužek. *Nikakih podpor, nikakih miloščin ne želi dati, temveč le zaslužek.* To voljo imajo gotovo vsi ljubljanski občani. Oni ne morejo te volje izvrševati drugače kakor s prispevki za zaposlitev brezposelnih. Mestna občina nabira s prostovoljnimi socialnimi datzavami fond za zaposlitev brezposelnih. Čim bolj bodo občani prepričani, da je socialno vprašanje, kolikor se tiče brezposelnih, rešeno z zaposlitvijo, tembolj bodo prispevali v mestni fond. In če bo zavest, da je zaposlitev brezposelnih stvar skupnega interesa vseh, postala splošna, bodo socialni prispevki visoki in stalni in beračenja bo konec, ker bo mogel vsak občan poslati delazmožnega berača na mestno oblastvo, kjer bo dobil delo. Spomnimo se, da se nad pravimi berači t. j. nad starčki in delancemuznimi ni nihče pritoževal. Toda zavednim občanom tudi tega beračenja ni treba natovori-

Tudi tu pomaga Sargov KALODONT!

V vmesnih prstorih in skritih kotičkih Vaših zob, ravno tam preti nevarnost. Tam se zbirajo ostanki jedil, iz katerih se tvorijo povzročitelji tolikih zobnih bolečin.

Vzemite Sargov Kalodont! Čistite svoje zobe z zobno ščetko od zgoraj navzdol in sicer ne samo na zunanji, temveč tudi na notranji strani zob. Ne pozabite očistiti vmesnih prostorov! Sargov Kalodont je edina zobna krema v naši državi, katera vsebuje že neštetokrat preizkušeni sulforicinoleat, odpravi zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvoritev.

* Pazor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

ti, ker bodo z datjavami skrbeli tudi za njih obstoj.

Naš ugled naj bo v zavesti skupnih potreb in dolžnosti izboljšanja razmer. Kakšen ponos bo za Ljubljano, ako bo mogla, podprta z voljo vseh občanov, razglasiti: V Ljubljani ni več brezposelnih!

Beganje siromašnih vinogradnikov

Iz Sromelj pri Brežicah nam pišejo:

Zadnje čase so se pojavili pri nas razni mešetarji iz raznih krajev ter začeli begati naše zadolžene vinogradnike, naj hitro prodajo svoje vino in plačajo prvi obrok odplačil za svoje dolgove. Opozarjali so, da po zakonu zapade ta obrok dne 1. novembra, ob enem pa so jih strašili, da se bo od njih takoj izterjal celi dolg, da bodo izgubili zadržito, ako tega obroka ne plačajo pravočasno. Razume se, da pri tem ponujajo za vino po večini tako sramotne cene, da bi se morale za te prekupčevalce poznati oblasti.

Zbegani ljudje ne vedo, kaj storiti. Nihče jim ne zna svetovati. Tako je omogočena speculacija prekupčevalcev, od katerih bi si mnogi radi kovali kapital iz bede vinogradnikov.

Res je, da stoji v uredbi o kmečkih dolgovih 1. november kot dan plačila za prvi obrok. Toda niso še izdelani pravilniki, ki bodo urejevali izvrševanje te uredbe. Brez dvoma je, da bodo merodajne oblasti toliko uvidevne, da bodo uvidele, da 1. novembra veliki večini zadolženih kmetov in zlasti vinogradnikov ni mogoče plačati prvega obroka, posebno še, ker nobeden niti ne ve, koliko naj plača. Zato je treba počakati, kako bo ta zadeva urejena v pravilniku.

Beđa vinogradnikov v naših krajih je letos nepopisna. Zaradi neugodnega vremena in zaradi pojavov trtnih boleznii je moral potrošiti za obdelovanje vinograda dvakrat toliko kakor običajna leta, pri vsem tem pa je spravil pod obroč povprečno komaj polovico normalnega pridelka. Tudi če bi bile cene primerno višje, bi si vinogradnik komaj povrnil svoje izdatke, za lastno delo pa bi mu ne ostalo ničesar. Če pa sedaj izkoriščajo njegovo bedo še razni speculanti, bo moral brez usmiljenja propasti.

KINO UNION, tel. 22-21

Danes ob 11. dop.

DEKLE IZ SCHWARZWALDA

Cene: 3.50 in 5.50 Din

Po volitvah v Stražišču pri Kranju

Iz Stražišča pri Kranju nam pišejo:

Zmaga dosedanega zaslužnega župana g. Antona Križnarja in njegove liste je v vseh krogih prebivalstva kar najbolj odjeknila. Prinesla je zadoščenje vztrajnemu in uspešnemu poštemnemu delu za dobrobit našega kraja.

Ko je župan Križnar dne 4. maja 1932 prevzel občinske posle, je bila blagajna prazna in še tistih par dinarjev za občinske reveže je moral posoditi iz lastnega žepa. Sploh je bilo občinsko gospodarstvo zanemarjeno v vsakem pogledu.

Z največjo vneto se je župan Križnar, ki so ga zvesto podpirali njegovi sodelavci v občinskem odboru, lotil obnove, modernizacije in sanacije Stražišča in ostalih delov občine. Narejen je bil rezervoar za vodo pred Sitarsko zadruzo, kanalizirani Gasilska in Sokolska ulica, popravljena vsa občinska pota v Bitnjam, Stražišču, Drulovki, Bregu itd. Postavili so več betonskih mostov in škarp, zrnvali več ovinkov in klancev. Napeljala se je javna razsvetljava za Stražišče, Breg in delo tudi za Bitnjo, Orehek in Drulovko. Naredile so se ceste iz Stražišča v Pěvo, Javornik in Gorenjo Savo ter cesta iz Sp. Bitnja v Mlinar. Popravljeni je bila šola, nabavljene številne šolske in občinske potrebščine. V Bitnjam je bila kupljena občinska gramoznica, kupljen je bil tudi svet za novo občinsko cesto.

Za vsa ta dela je zbral župan preko 100.000 dinarjev podpor od javnih korporacij, ostalo pa je prispevala občina. Kljub temu je imela občina vsako leto po več tisoč dinarjev prebitka, lani celo preko 33.000 Din. Pri vsem tem je občina uspešno posredovala pri preskrbi podpor za gnojne jame, za popravilo hlevov, za Gasilsko društvo, Strojno zadruzo itd. Danes ima občina naloženega denarja 139.000 Din, pri tem pa je v tej dobi narasla še vrednost inventarja za 74.000 Din.

Obširen je tudi delovni program za novo poslovno dobo. Od banske uprave so že odočreni načrti za popravilo in izboljšanje občinskih cest, zlasti one od Smartinske ceste do Gorenje Save, dalje zveza s ceste Kranj—Škofja Loka, cesta od Japelja do Logarja, iz Stražišča po Bantaloh do Zg. Bitnja, od Zg. Bitnja do državne ceste itd. Izdelani so že načrti za vodovod, ravno tako za regulacijo Zabnice, ki je neobhodno potrebna. Povečala se bo šola in to brez obremenitve občanov. V načrtu so dalje še občinska ubožnica, občinski dom ter javna razsvetljava v onih vaseh, kjer je še ni.

Prebivalci občine smo prepričani, da bo župan Križnar s svojim delavnim občinskim odborom krepko nadaljeval, kar je tako uspešno začel.

ZAHVALA

Vsem voličem, ki ste v najtežji borbi izkazali meni in mojim sokandidatom zaupanje, in izvojevali tako lepo zmago, se iskreno zahvaljujem. Posvetil bom tudi v bodoče vse svoje moči koristim in napredku naše občine in vsega njenega prebivalstva.

Stražišče, 29. oktobra 1936.

Anton Križnar, predsednik občine

Zahteve invalidov

V Beogradu se bo vršila 6., 7. in 8. novembra plenarna seja širšega centralnega odbora Združenja invalidov, ki jo tvorijo tudi delegati vseh oblastnih odborov. Oblastni odbor invalidske organizacije v Ljubljani bo predložil plenumu naslednje predloge:

Izpolnjuje naj se že zaprosene subvencije iz invalidskega narodnega fonda v svrhu zgradbe invalidskega doma v dravski banovini. Pri ministru za socialno politiko in narodno zdravje naj izpoljuje posebna deputacija, da se čimprej rešijo vsi akti iz dravske banovine, ki so še nerešeni pri invalidskem sodišču v Zagrebu. Pod to sodišču spadajo srezji Murska Sobota, Dolnja Lendava, Črnomelj in Metlika. Deputacija naj zahteva tudi ustanovitev posebnega oddelka pri zagrebškem invalidskem sodišču za rešitev aktov iz prej navedenih srezov.

Pravilnik o invalidskih voznih olajšavah naj se izpremeni tako, da bodo dobili invalidi in njihovi družinski člani iste pravice, kakor jih imajo državni upokojenci in njihovi družinski člani, namreč 24-kratno polovično vožnjo. Invalidom namerjavajo dati le 6kratno polovično vožnjo, družinskim članom pa nič. Zeleniške legitimacije naj se izdajajo doma in ne v Beogradu.

Spisi o zaostalih invalidnih naj bi so posliali ministru vsak mesec in ne enkrat na leto. Za državne uslužbence je že sedaj tako urejeno. Na ta način se zaostanki državnim nameščencem mesečno izplačujejo, vojne žrtve pa morajo čakati na otvritev skupnega kredita, da dobijo zaostanke za eno leto ali pa še za daljšo dobo.

Protezna delavnica v Ljubljani naj dobi podporo iz invalidskega narodnega fonda, da bo imela dovolj sredstev za nabavo materiala in da bo lahko obratovala. Invalidske zadruge naj bodo pri likvidaciji kmečkih dolgov proglašene za človekoljubne ustanove.

Izpoljuje naj se odredba, da bi tudi invalidi predlagali finančni direktiji vprašalne pole za dodatke samo enkrat na leto in sicer v oktobru. Doslje jih morajo invalidi predlagati dvakrat, ostali upokojenci pa le enkrat na leto.

Pravilnik invalidskega zakona naj se izpremeni na ta način, da finančne direktije ne bodo ustavljale invalidne, kadar se pričakuje kake izpremembe v pogledu zvišanja procentov, znižanja davka, itd. V takih primerih naj se izplačuje stara invalidnina brez ozira na to, kako bo določeno pozneje. Le kadar se jasno vidi, da bo invalidnina sploh odbita, naj se njeno izplačilo ustavi.

Krasen film z nadvse napeto vsebino!

ANA DEMIDOVA

Defjanje tega krasnega v režiji mojstra KARLA HARTLA izdelanega filma se godi v Petrogradu, Parizu, Londonu...

Sybila Schmitz in Karl Ludvik Diehl

CARJEVA SVEČNIKA

VELIKA SPILJONAŽNA AFERA, LOV ZA DVEMA SVEČNIKOMA, KI NOSITA SMRT, ZIVLJENJE, LJUBEZEN. **Premiera DANES V KINU MATICI**

Med cipresami in križi na jeseniškem pokopališču

Mrtveci so in to v veliko večji meri nego živi, ki vladajo narodom. Mrtveci so edini neoporečni gospodarji živih. Mi nismo butare njihovih pregreh, vsi sprejemamo plačilo za njihove vrline.

Gustav Le Bon

Nekaj minut stran od živahnega cestnega prometa, tja na jeseniško polje so se v zadnjih dneh pomikale skupine mož, žen in deklet s kopuljicami in torbicami v rokah, da okrasijo grobove svojih dragih. Okrog grobov so natresli črne prsti, porovali plevel, popravili gomile ter posuli ozke gredice z belim in finim peskom. Koliko globoke pietete in koliko nežne poezije in srčne omike vodi svoje pokojnik, da leto za leto krasi njivo večnega mira, da bo lepa na njihov veliki dan in posvečena samo njihovemu spominu!

Pred dobrimi 50 leti se je otvoril ta božji vrt. Od tega časa je zraslo na njem približno toliko gomil, koliko je živih ljudi v revirju. Te gomile krijejo telesne ostanke ljudi, došlih semkaj od vseh vetrov. Na levi strani pokopališča napravlja zmogocen, a turoben vtis skala iz domačega marmorja, pod katero leže kosti 15 gladavcev, ki jih je leta 1904, zasulo pri gradnji karavanskega predora na Hrušiči. Bili so Hrvatje in Slovenci, toda napis na kamnu so samo nemški, znak žalostne polpretekle dobe. Na pokopaliških

oglih so grobnice uglednih jeseniških rodbin, tam za velikim križem ob mrtvašnici pa leže med mladim drevjem telesni ostanke ljudi drugih veroizpovedi in onih, ki so sami obupali nad seboj. Vsi znani in neznan, domačini in brezdomci, ki jih je usoda zanesla na ta žalostni vrt, so tu našli svoj mir, smrt je združila vse brez razlike.

Med posetniki pokopališča smo videli tudi starčke, ki so trudnih korakov pri našli cvetje na gomile svojih dogloletnih življenjskih družic. Tu in tam se je čul priten vzhod, utrnila se je solza in orosila grob, ki hrani njene kosti in vzbuja spomine na mlade, skupno preživele dni. Tam ob gomili pa stoji mlada mati. Z očji ji polze solze na kupček zemlje. Tam spet deklet, ki ji je kruta smrt ugrabila njenega edinega, ljubljeneža z vsem srcem...

Zelo lepo je jeseniško pokopališče na praznik Vseh svetih. Vrba žaluje se klanjajo spominu pokojnih in pozdravljajo žive, ki hodijo tod mimo. Vsi grobovi so okrašeni z živopisanim jesenskim cvetjem. Prevzame te lepota barv, prijetno ti postaja pri duši, ko vidiš prihajati goste množice ljudi, ki prinašajo sveže cvetje in začetno prižigati lučke na grobovih znanih in neznanih, da bo lep ta tih vrt na veliki dan, posvečen njim, ki globoko pod rušo snivajo svoje večno spanje.

M. Sušnik.

Dolga borba za cesto na Luče

O gradnji te ceste je bilo pred kratkim priobčenih nekaj člankov oziroma notic. Ker se je po deset in desoletnem prizadevanju vendar le zasadila prva lopata, ni odveč, ako navedemo o postanku in razvijanju tega projekta nadaljnje podatke.

Prva pobuda za zgradbo Luške ceste je izšla iz planinskih krogov. Dal jo je veliki planinec in ljubitelj naših gora dr. Frischauf že pred 60 leti. Kaj hitro pa je spoznalo gospodarsko važnost direktne zveze Kamnik—Luče tudi prebivalstvo prizadetih občin, Luč in Solčave, mestne občine kamniške in ono v dolini kamniške Črne. Navzlic dogovarjanju kranjskega deželnega zbora s štajerskim — prvi je dal delati že tudi načrte — je stvar iz nemško nacionalnih razlogov zaspala in počivala tje do prevrata in še delj.

Leta 1925. je sklical tedanji kamniški župan dr. Karba sestanek interesentov in predstavnikov, na katerem je bil izvoljen tudi posebni odbor. S tem je bila dana nova pobuda, žal pa odbor ni razvil prave nadaljnje akcije. Za osnutek pa so se začeli znova zavzemati neposredno interesirani krogi, od oblastvenih organov pa razen cestnega odbora prizadetih občin in kamniškega župana Kratnarja zlasti tedanji kamniški sreski poglavar dr. Ogrin in gornjegrajski sreski poglavar Vovšek. Nato je osvojil zgradbo luške ceste tudi oblastni odbor ljubljanske oblasti. Na njegov poziv je sklical cestni odbor kamniški sestanek kamniških interesentov za 5. oktobra 1928. Na tem sestanku so se zbrali načelnik sreskega cestnega odbora Gams Franc, gremija trgovcev Stergar Anton, oblastni poslanec Novak Nand, kamniški župan Kratnar Franc, predsednik gostilničarske zadruge Cerer Anton, in menda tudi župana občine Gozda, Senožetnik, in občine Zupanje njive, Prellesnik. Ob udeležnosti navzočih zastopnikov ter ob prizadevanju sreskega poglavarja dr. Ogrina je bil sprejet ključ o prispevanju krajevnih činiteljev k gradbenim in vzdrževalnim stroškom (k prvim v izmeri 50%).

Sreski poglavar je nato poskrbel, da so prizadete korporacije sprejele formalne sklepe, katere je poslal v decembru 1928. leta, oblastnemu odboru. Ta je sprejel na seji 6. novembra predlog, da se napravi luški načrti za zgradbo ceste na Luče.

Naslednje leto je bil razpisen ogled trase, ki se je vršil ob krasnem vremenu 18. maja. Vsi udeleženci so bili očarani, ko so se razgledovali s pobožji visoke Kranjske rebri (ob Črnicu) po nizko dolji med strmimi bregovi ležeči dolini Črne (Volovlek 1029) in upirali svoje oči v pečine od Gojske in Velike Planine do Ojstrice in Rogarja in Raduhu. Po tem ogledu se je pričelo trasiranje progje in izdelovanje načrtov, ki pa se zaradi več zaprek do letos niso mogli realizirati, dasi so krajevni činitelji ponavljali svoje zahteve. Predstavniki luške in solčavske občine so bili n. pr. tako zavzeti za projekt, da so grozili z akcijo za priključitev na kranjsko stran, ako se cesta ne zgradi. Tu je omenjati zlasti župane teh občin Plaznika, pozneje Kladnika in Polčnika, ki so takorekoč neprestano stali na straži. Za realizacijo projekta so seveda nastopili tudi narodni poslanec Pustolcnšek, okrajni zastop gornjegrajski i. dr.

Ako pogledamo v razvojni tek, pa moramo ugotoviti, da na štajerski strani niso soglašali vsi interesenti z novo cestno napravo. Predvsem so ugovarjali trgovci in gostilničarji ob Savinjski dolini nizdol, ker so se bali, da izgube del dohodkov od preusmeritvi prometa — saj je predstavljal nova cesta najkrajšo zvezo med kraji: Luče—Kamnik—Ljubljana. Tudi so se oglašali planinci, češ da bo spet čista priroda okrnjena in da bo trpela čarovitost planinske pokrajine med Črno in Logarsko dolino.

Vse te pomisleke je bilo treba razpršiti in obdržati propagando za novo cestno progjo živo. V to je posegel tudi tisk. V tem pogledu velja omeniti razne članke, n. pr.: Rudolfa Badiure izbrni članek v »Jutru« leta 1926; dr. Frana Ogrina »Novi gospodarski in turistični razmah v Kamni-

Gospodarstvo

27 milijonov ljubljanskega posojila vpisanih

Velik uspeh vpisovanja 6 odstotnega ljubljanskega obligacijskega posojila

Kakor smo poročali, je bila že v prvi polovici vpisnega roka 6% ljubljanskega obligacijskega posojila vpisana vsa raspisana vsota 20 milijonov Din. Navzlic prekorajenju te vsote mestna občina ni predčeno zaključila vpisovanja, ker noče, da bi bili ugodnosti pretvoritve hranilnic vlog pri Mestni hranilnici v 6% mestne obligacije deležni samo oni stari vlagatelji, ki so s svojim vpisom pobiteli, medtem ko ostali vlagatelji, zanašajo se na trajanje vpisnega roka do 10. novembra, ne bi mogli več vpisati posojila. Zato bo vpisovanje trajalo vse do konca vpisnega roka, to je do 10. novembra.

Do četrtika je bila vpisana že vsota 21,6 milijona Din. In sicer 1974 obveznic po 10.000 Din, 657 obveznic po 5000 Din in 15643 obveznic po 1000 Din. Največji del (19,7 milijona Din) je bil torej vpisan v največjih komadah po 10.000 Din. Zadnje dni pa je bilo vpisovanje nadalje zelo živahno

in je bila večraj že prekoračena vsota 27 milijonov Din. Tako da je s sigurnostjo računati, da bo do konca vpisnega roka vpisanih preko 30 milijonov. Kakor se zdi, so mnogi stari vlagatelji, ki so v začetku oklevali, spoznali, da se jim s to emisijo nudijo možnost zares ugodne pretvoritve svojih starih terjatev pri Mestni hranilnici v sigurne vrednostni papir, pri čemer si zajamčijo razmeroma visoko 6% obrestovanje. Zaenkrat še ni odločeno, ali bodo vpisane vsote pri končnem obračunu reducirane, tako da skupna emisija ne bo presegala 20 milijonov, ali pa se bo mestna občina odločila povišati znesek emisije na 30 milijonov, za kar bi bilo seveda potrebno, da to sklene mestni svet in da to odobri tudi nadzorstveno oblastvo. V interesu starih vlagateljev pa bi bilo želeli, da bi se mestna občina odločila za drugo alternativo, to je za povišanje vsote posojila na 30 milijonov.

Naša trgovina s posameznimi državami

Včeraj smo objavili zanimive podatke o letošnjem gibanju zunanje trgovine s petimi najvažnejšimi državami. V naslednjem podajamo tudi nekaj značilnih števil, ki se nanašajo na druge važnejše države.

Povečan izvoz v Belgijo

V naši izvojni statistiki je letos Belgija na petem mestu, za Nemčijo, Anglijo, Češkoslovaško in Anglijo. Nasprotno lansko leto se je naš izvoz v Belgijo podvojil, kakor je to razvidno iz naslednje primerjave (v milijonih Din):

Izvoz uvoz saldo
jan.—sept. 1934. 121,6 53,2 + 68,4
jan.—sept. 1935. 78,8 49,5 + 29,3
jan.—sept. 1936. 170,0 79,6 + 90,4

Čeprav se je dvignil tudi izvoz se je letos aktivnost naše trgovine z Belgijo znatno povečala.

Trgovina z Madžarsko

Tudi izvoz v Madžarsko, ki je na 6. mestu v naši izvojni statistiki, se je ugodno razvijal, vendar nam aktivnost trgovinske bilance, kakor znano, povzroča težkoc v plačilnem prometu. Naša trgovinska bilanca s to državo se je zadnja leta razvijala takole (v milijonih Din):

Izvoz uvoz saldo
jan.—sept. 1934. 94,1 72,4 + 21,7
jan.—sept. 1935. 137,6 81,0 + 56,6
jan.—sept. 1936. 140,8 97,8 + 43,0

Promet z Grčijo

Aktivnost trgovinske bilance nam enako povzroča plačilne težkoc v prometu z Grčijo, ki je v naši izvojni statistiki na 7. mestu. Naša trgovina z Grčijo se je razvijala poslednja leta, kakor sledi (v milijonih Din):

Izvoz uvoz saldo
jan.—sept. 1934. 101,6 36,5 + 65,1
jan.—sept. 1935. 94,3 37,8 + 56,5
jan.—sept. 1936. 130,7 51,3 + 79,4

Navzlic naraščanju uvoza se je pri znatno povečanem izvozu izvozni presežek še dvignil.

Zboljšanje trgovinske bilance v Francijo

Naš izvoz v Francijo se je letos izdatneje dvignil, in sicer na 62,1 milijona Din (lani 34,8), dočim je uvoz iz Francije (v katerem je upoštevan tudi uvoz zlata) postopil na 78,6 milijona Din (lani 122,2).

Trgovina s Švico in Poljsko

Procej izravnana je tudi letos naša trgo-

vinska bilanca s Švico, kamor smo izvozili za 66,5 milijona Din (lani za 66,9), dočim smo iz Švice uvozili za 76,2 milijona Din (lani za 64,3).

Naš izvoz v Poljsko pa je znašal 45,8 milijona Din (lani 52,3), pri uvozu v višini 42,0 milij. Din (lani 45,2).

Naš izvoz v Zedinjene države, ki se je zadnja leta stalno dvigal, je bil letos nekoliko manjši. Spričo znatnih izvoznih presežkov v pšenici, smo zadnje mesece preko Braile odn. Ornega morja izvozili za 60 milijonov Din žita (kam je bilo to žito končno prodano, ni znano). Znatno se je letos dvignil naš izvoz v Nizozemsko in Egipt.

Če k gornjim prekomorskim državam pristejemo še Anglijo, tedaj znaša skupna vrednost našega izvoza v 14 najvažnejših prekomorskih držav 615 milijonov Din, dočim smo lani v te države izvozili v istem razdobju le za 424 milijonov, predlansko pa za 385 milijonov.

Uvozili pa smo letos iz Zedinjenih držav za 179,1 milijona Din (lani za 122,2), iz Nizozemske za 49,6 milijona Din (lani za 47,6), iz Egipta za 45,8 milij. Din (lani za 25,5), iz Španije za 11,5 milij. Din (lani za 13,5), iz britske Indije za 57,5 milij. Din (lani za 72,1) itd.

Znatno se je letos dvignil naš uvoz iz Rumunije, ki je dosegel 55,1 milij. Din (lani za 38,8), pri izvozu, ki se je dvignil na 23,7 milij. Din (lani 10,5).

Naša trgovina s prekomorskimi državami

Naša trgovina s prekomorskimi državami se je zadnja leta stalno dvigala. Gibanje našega izvoza v prekomorske države je bilo zadnja leta naslednje (v milijonih Din):

januar—september
1934. 1935. 1936.
Zed. države 118,3 148,1 122,6
Braila 3,8 — 60,4
Nizozemska 21,2 11,0 42,9
Egipt 19,3 24,6 38,1
Španija 43,5 31,6 30,7
Argentina 11,2 13,4 18,9
Alžir 20,3 19,3 15,7
Maroko franc. 8,1 12,4 11,5
Palestina 13,8 10,4 11,4
Malta 6,1 5,4 11,3
Tunis 22,9 16,2 10,4
Južna Afrika 4,2 4,6 8,0
Indija britska 6,2 3,8 7,4

Zadružna zveza k uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi se je vršil v Ljubljani redni letni občni zbor Zadružne zveze. O poteku tega občnega zbora prinaša sedaj glasilo Zadružne zveze »Narodni gospodar« v največji številki izbrano poročilo, ki je zanimivo glede stališča Zadružne zveze k uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov. Občni zbor je vodil namesto odsotnega predsednika dr. Antona Korošca prvi podpredsednik ravnatelj g. Bogomil Remec. Načelstveno poročilo je podal ravnatelj Zadružne zveze g. F. Gabrovšek. Iz njegovga poročila posnemamo po »Narodnem gospodarju« naslednje:

Ko je izšla lani nova uredba o zaščiti kmetov, so morale zveze napraviti odplačilni načrt v smislu te uredb. Kolikor smo mogli ugotoviti, je določene obroke plačalo komaj kakih 25% dolžnikov. Kakor sedaj vidimo, so dolžniki imeli deloma prav, ko so upali na brisanje dolgov. Prišlo je do nove uredb. Ni moj namen, da bi ob tej priliki kaj več razpravjal. Da ne bo nesporazumov, naj poudarim samo par stvari, ki naj osvetle stališče zadružništva do te uredb. Zadružništvo je stalo vedno na stališču, naj se izvrši konverzija kmečkih dolgov na način, da prevzame država ali od nje določena ustanova izplačila upniških terjatev na način, da bi se varovala likvidnost denarnih ustanov, in bi na drugi strani prevzela vnovčenje kmečkih dolgov, dovoljujoč dolžnikom najnižjo obrestno mero in najugodnejše plačilne roke. To stališče je zadružništvo še letos poudarilo na konferenci dne 3. julija. Zadružniki torej niso bili za brisanje kmečkih dolgov. Odločali so drugi. Zadružništvo je imelo le težko nalogo, odvrtni nevarnost, da se zadruge zapostavijo za banke in da reši za zadruge, kar je v danih razmerah mogoče. Izbirati smo mogli le med dvojnimi zlomi in izbrati manjši.

Na zahtevo kmetijskega ministrstva so zveze znova zbrale podatke o kmečkih dolgovih pri zadrukah. Ti podatki kažejo, da je kmečkih dolgov pri zadrukah v Sloveniji okrog 550 milijonov, od tega pri članicah Zadružne zveze okrog 350 milijonov. Vseh kmečkih dolgov v Sloveniji pa bo nekaj nad 800 milijonov. Če bi se črtila polovica dolgov, bi se črtilo v Sloveniji 400 milijonov Din in bi bilo tega črtanja deležnih 45.000 dolžnikov. Navidez torej velika ugodnost za našega kmeta. Na drugi strani pa bodo mnogo utrpeli naše zadruge, ker bodo nekatere popolnoma, nekatere delno izgubile svoje rezerve, kar bo znelo preko 20 milijonov. Druga velika težkoc za zadruge pa bo, da ni z novo uredbo za obtoč denarja nič preskrbljeno, zakaj obligacije, ki jih bo izdala država, bodo amortizirane šele v 20 letih, oben Privilegirane agrarne banke pa v 14 letih.

Iz poročila ravnatelja dr. Basaja je razvidno, da je od članic Zadružne zveze 134 posojilnic prošilo za zaščito. Od leta 1920 je Zadružna zveza za sanacije zadrževala iz svojih sredstev 18,7 milijona Din. V isti namen je bil osnovan sanacijski fond, v katerega so članice plačale 10% svojih rezerv in poslovnega dobička v skupnem znesku 4,3 milijona Din.

Pri raznoterostih so na občnem zboru ponovno razpravljali o uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov. Delegat Škrbec (Kranj) je poudaril važnost člena 10. uredb, ki se tiče odpisa rezervnega fonda in polovice deležne glavnice. Dostikrat so rezerve bolj na papirju. Le malo bo posojilnic, ki so v resnici aktivne. Mnoge bi lahko postale pasivne, če bi se predpisi izvajali ne glede na dejanski položaj. Zato naj bi se za odpise upoštevale le dejanske obstoječe rezerve. Za naše zadruge bi bila največjega pomena pomoč za doseg likvidnosti. V Beogradu pa tega ne bodo še tako hitro izvršili. Merodajni krogi bodo dali le toliko sredstev na razpolago, kolikor bodo k temu prisiljeni, zato bo treba še večjega in bolj organiziranega pritiska, da se to vprašanje pospeši. Dr. Basaj je delegatu Škrbcu odgo-

vo, da je zveza zbrala za sestavo pravilnikov oblo gradiva in ga poslala merodajnim faktorjem. Kar se tiče likvidnosti, je poudaril, da nova uredba ni dala možnosti za boljšanje likvidnosti, ampak je to možnost celo poslabšala.

Nato je bila na predlog dr. Basaja sprejeta naslednja resolucija: Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov daje kmečkim dolžnikom pri posojilnicah na splošno 50% brisanje njihovih dolgov in odplačevanje nebrisanega dolga v 12 letih s 4 1/2% obrestno mero. Toda to brisanje dolgov gre tudi v breme posojilnic, ki morajo žrtvovati za to vse v desetletnih zbrane rezervne in še polovico deležne glavnice. Ugodnosti nizke obrestne mere in odplačevanja dolgov v 12 letih pa so celo v večji meri prevajene na posojilnice same, kakor pa so dane dolžnikom. Posojilnicam je namreč priznana le 8% obrestna mera, za terjatve pri PAB in za obveznice, amortizacijska doba za tekoči račun pri PAB pa znaša 14 let in za obveznice celo 20 let. Na ta način zadene posojilnice težji del žrtev, potrebnih za likvidacijo kmečkih dolgov. Posojilnice so s tem postale še v večji meri in še za daljšo dobo nelikvidne, ker iz 3% bonov ne morejo računati na likvidnost, dokler ne bo tudi na razpolago lombardnih posojil pri Narodni banki po 3% v zadostni višini. Vse te žrte posojilnic pa končno zadenejo stotisoče malih varčevalcev, ki so ravnali posojilnicam kot ljudskim ustanovam z neomejeno zavezo vseh dolžnikov zaupali svoje prihranke. Tako vlagatelj po petletni denarni krizi in čakanju na likvidnost posojilnic nima izgleda, kdaj in kako bodo mogli priti do svojih prihrankov v posojilnicah. Zato: delegati, zbrani na glavni skupščini Zadružne zveze zahtevajo v imenu stotisočih varčevalcev, da izda kr. vlada zaradi uredb o likvidaciji kmečkih dolgov še drugo uredbu o likvidnosti posojilnic in s to uredbu preskrbi tudi potrebna sredstva zaradi likvidnosti posojilnic.

Stanje kliringev

Najnovejši izkaz Narodne banke o stanju aktivnih kliringev zaznamuje ponovno skrcenje naših terjatev v Nemčiji, in sicer na 15,2 milijona Din, kar pomeni nasproti zadnjemu stanju zmanjšanje za 0,6 milijona mark. Še pred meseci se je ta saldo stalno gibal okrog 20 milijonov, sedaj pa opažamo nagio nazadovanje.

Saldo v starem kliringu z Italijo je ostal skoro nespremenjen na višini 37,6 milijona lir. V novem kliringu pa so vplačila v korist Italije narasla od 2,5 na 5 milijonov lir. Toliko je bilo doslej v novem kliringu vplačil pri nas. O vplačilih v Italijo pa doslej še ni nobenih obvestil.

Stanje naših terjatev v Bolgariji se je nebiestno povečalo na 0,88 milijona Din, stanje naših terjatev v Turčiji se je za malenkost dvignilo na 0,66 milijona frankov. V Poljski pa znašajo kliringe terjatve 6,7 milijona Din.

Po češkoslovaških podatkih je naš kliringški dolg v drugi polovici oktobra nekoliko narasel. Do srede letošnjega leta se je naš kliringški saldo v češkoslovaški znatno dvignil in je dosegel že 140 milijonov Kč, potem pa je popuščal in je znašal sredi oktobra le še 104,5 milijona Kč. Sedaj pa se je zopet dvignil na 118,6 milijona Kč.

Gospodarske vesti

— Skrajšani nakladalni in razkladalni roki ukini. Z veljavnostjo od 1. novembra se ukinejo vsi znizeni nakladalni in razkladalni roki za odprte vagonne in vse poslajah normalnih prog. Kakor je znano, so bili z odlokom generalnega ravnatelja državnih železnice znizeni prejšnji mesec tri roki za odprle vozove na vseh postajah z izjemo pristaniških poslaj, in sicer od 24 na 6 delovnih ur.

— Izvoznikom živine v Italijo in Nemčijo. Urad za kontrolno izvoza živine pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine opozarja vse izvoznike živine, živinskih proizvodov in mesnih izdelkov, da se morajo, če hočejo te predmete izvažati v Italijo, Nemčijo in na Levant, registrirati pri tem uradu. Interesenti se pozivajo, da najkasneje do vključno 4. novembra predložijo Uradu za kontrolno izvoza živine (Beograd, Retniški dom) nekolkovarno prošnjo z naslednjimi dokumenti: 1. dokaz o protokoleraciji izvoznike firme (v overojenem prepisu); 2. dovoljenje za izvoz po zakonu o obrtih (v overojenem prepisu); 3. dokaz, da se je prosilec najmanj tri leta bavil z izvozom živine, živinskih proizvodov in mesnih izdelkov v inozemstvu na lastni račun (to se mora dokazati s potrdilom davčnega oblastva, da je izvoznik ta tri leta plačal davek od tega izvoznega posla); 4. prošilec ni delal samostojno temveč se javi kot nova firma, tedaj mora s potrdilom pristojne zbornice dokazati, da je bil vsaj tri leta zaposlen v kakšni izvojni firmi, bodisi kakor član firme ali kot poslovodja pri praktičnem delu in da je sposoben za izvoz živine. Oni izvozniki, ki so že registrirani za izvoz živine, živinskih proizvodov in mesnih izdelkov pri uradu, morajo predložiti samo one dokumente, ki jih doslej še niso predložili. Istočasno naj prosilci predložijo tudi prijavo z označbo količine in vrednosti izvoza govejve živine, ki jo nameravajo izvoziti do konca leta.

— Izvozniki morajo v 15 dneh prodati kliringške čeke. Narodna banka objavlja, da se v zadnjem času opaža, da izvozniki za družjevo kliringške čeke, ki jih dobivajo kot priložnost za izvožen blago v Nemčijo, kar pogosto povzroča znatne fluktuacije pri tečaju marke. Da bi se to preprečilo, je izdan odlok, da se kliringški čeki ne morejo več prodati preko pooblaščenih denarnih zavodov na borzi, kadar je poteklo 15 dni od dne izdaje čeka. Potem takem se ne morejo več prodati na borzi kliringški čeki na marke, ki so bili izdani pred 15. oktobrom.

— Dovoljenja za izvoz v Nemčijo. O priliki zasedanja nemško-jugoslovenskega stalnega odbora v Dresdenu je bilo sklenjeno, da bo Nemčija svojim izvoznikom dajala ugodna dovoljenja, mi pa našim izvoznikom izvozna dovoljenja. Ta dovoljenja se bodo pri nas izdajala preko Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine odnosno Urasda za kontrolno izvoza živine, razen pri perutnini, glede katere niso potrebna od naših oblastev nobena dovoljenja. Kar se tiče cen, ki jih bo Nemčija plačala, še niso končana razdajna pogajanja v Berlinu.

— Zaščita trgovcev in obrtnikov. Na seji Centralnega predstavništva zvez trgovskih družin, ki se je vršila 27. oktobra v Beogradu, so z zadovoljstvom ugovorili, da je uspešno po dolgotrajnih borbah doseženi podatki: širšje preprodi ustanavljanja voblagovnje za eno leto, dne 4. oktobra so bila prostna zborovanja trgovcev in obrtnikov v 210 krajih naše države (v 21 krajih dravske banovine) in se je na teh zborovanjih zlasti poudarjala potreba preprodi ustanavljanja voblagovnje. Nadalje so na seji razpravljali o potrebi zaščite trgovcev in obrtnikov s posebnim ozirom na izjavo ministra za šume in rudnike Djure Jankovića, ki je dejal, da bodo v kratkem izdani ukrepi z zakonodoko močjo za zaščito trgovcev in obrtnikov.

— Katero smo že večraj poročali, je bila na seji Saveza hranilnic kraljevine Jugoslavije sklenjena resolucija, ki nesprotuje vsakemu nadaljnemu rajširjenju zaščit, ker so z razdožitvijo kmetov izrpane možnosti nadaljnjih žrtev našega kreditnega sistema.

— Gibanje zaposlenosti. Kakor smo že poročali, je od avgusta na september skupno število zavarovancev pri OUZD v Ljubljani za malenkost nazadovalo, in sicer za 182 na 91.313. Večje spremembe vidimo v tekstilni industriji, kjer je padlo število zaposlenih delavcev za 364 ali za 2,6% in v gostilniških obratih, kjer se je zmanjšalo število zavarovancev za 382 ali za 10%, kar je v zvezi s koncem tujeske sezone. Padec za 241 zavarovancev beleži industrija gradbenega materiala, ker se bliža konec gradbene sezone. Padec beleži tudi gozdno žagarska industrija za nadaljnjih 92 zavarovancev. Povečanje pa vidimo še vedno pri gradnjah nad zemljo za 231 zavarovancev in pri gradnji železnice in cest za 317 zavarovancev.

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ivana Pernuš, trgovca z usnjem v Kranju. Jezerska cesta 22 (poravnalni upravnik dr. Beno Sabothy, odv. v Kranju; poravnalni narok pri sreskem sodišču v Kranju 9. decembra ob 9; prijavi rok do 3. decembra).

— Iz trgovinskega registra. Vpisala se je nastopna tvrdka: Franc Bergant, tovarena olja in firneža v Medvodah. Tvrdka Grudnik, mesarske potrebšicine, družba z o. z. v Dravljah, je sprejela besedilo firme v Krom-kovina, mesarske potrebšicine, družba z o. z.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli

teden devizni prometi 4,9 milijona Din nasproti 6,86, 4,50, 7,21 in 2,76 milijona v prejšnjih štirih tednih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. Nemške kliringške marke so se do srede tedna nadalje dvigale in so dosegle tečaj 15 Din za marko; ko pa je finančno ministrstvo dovolilo, da se na borzi trgujejo tudi stare kliringške avize in porabijo za plačilo obveznosti uvoznikov iz Nemčije, je tečaj popustil izpod 14,50. Avstrijski šilingi pa so se v teku tedna okrepiili od 8,65 na 8,95 — 9.

Na svobodnem deviznem trgu so bili tečaj precej stabilni in se je angleški funt držal na višini okrog 241 Din, Dolerji notirajo v svobodnem prometu 230 Din, švicarski franki 113,00 Din, francoski franki pa 2,29 Din.

Devize: Curih, Beograd 10, Pariz 20,23, London 21,27,5, Newyork 435,25, Brusel 73,50, Milan 22,95, Amsterdam 235,50, Berlin 175, Dunaj 76,25, Stockholm 109,70, Oslo 106,90, Kopenhavn 96, Praga 15,40, Varšava 81,80, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Blagovna trzišča: ZITO + Chicago, 31. oktobra, Začetni tečaj: pšenica; za dec. 114, za maj 112,50, za junij 109,125; koruza; za dec. 94,125, za maj 86,50. + Winnipeg, 31. oktobra, Začetni tečaj: pšenica; za okt. 108,625, za dec. 105,875, za maj 106,75.

BOMBAZ + Liverpool, 30. oktobra, Tendence stalna. Zaključni tečaj: za okt. 6,68 (prejšnji dan 6,66), za dec. 6,61 (6,61). + Newyork, 30. oktobra, Tendence krmaj stalna. Zaključni tečaj: za dec. 11,61 (11,66), za maj 11,67 (11,69).

Sokolstvo

Največji sokolski dom v Jugoslaviji bo v Novem Sadu. Odnatno sokolsko društvo je zaradi zglede novosadske župe. Dom bo imel poleg velike telovadnice (40 m dolge in 20 m široke) še malo telovadnico, veliko posebno gledališko dvorano in posebno lutkarsko pozornico. Poleg vseh ostalih, za društvo potrebnih prostorov bo nameščena v domu tudi novosadska župa. Telovadnice in vsi ostali prostori so zgrajeni na najmodernejši način in bo vsa stavba gotova še to jesen. Stala bo okrog 6 in pol milijona dinarjev.

Priprave za + vsesokolski zlet v Pragi leta 1938. So že v polnem teku. Češkoslovaško Sokolstvo se dobro zaveda, da bo njegov jubilejni zlet, ki ga priredi ob 20letnici obstoja češkoslovaške republike velika preizkušnja za svo organizacijo. Z zletom so pa povrhu združene tudi naslednje mednarodne telovadne tekme, ki se jih bodo gotovo udeležile najboljše telovadne vrste sveta. Zategadelj so bili že pred meseci ustanovljeni razni odbori in odeski, ki so imeli nalogo, da pričnejo s pripravami, četudi prvotno večalimanj teoretične prirode, saj je potrebno za tako veliko prireditev tudi mnogo premišljevanja, primerjav s skušnjami iz prejšnjih zletov, razprav itd. Ko je bil končno v glavnih obrisih zlet zacrta, so pričeli vsi potrebni odeski že tudi s podrobnim delom. Veliko pomena pripisujejo zletni odbor, kar je povsem naravno tudi propagandi. Zato je bil ustanovljen poseben zletni zagranični odesk, ki ima tri velike skupine: ameriško, slovaško in tujsko. Člani teh skupin imajo nalogo, da navežejo stike z vsemi velikimi in majhnimi telovadnicami organizacijami in jim tolmačejo neprestano tok vseh priprav za veliki praznik Sokolstva. Poleg tega je pričel že izhajati tudi zletni vestnik za dnevno časopisje, ki prinaša vsaki dan podrobne vesti iz velike zletne delavnice. Prejeli smo tudi ml tla vestnik, ki poroča da so vsi odeski že v polnem delu. Razpisane so že proste vaje za vse oddelke, dospel so že tudi razni predlogi za javne nastope, glasbeniki so že na delu in ustvarjajo glasbeno spremljanje za velike nastope sokolskih mas na telovadišču, itd. Ravnotako je v delu tudi že zletni plakat, izdelal je zletni marš, ki ga je napisal znameniti češki skladatelj Jaroslav Kričeka.

Razširjenje Tyrševa doma v Pragi. Ko je pred dobrimi 12 leti OOS otvorila svoj zvezni Tyršov dom, prenovljeno bivšo Mlinhovačo palačo na Manjšem praskem mestu, si nikdo ni predstavljal, da bo ta običren kompleks stavb postal v tako kratkem času premajhen za uspešno delovanje. Toda zgodilo se je tako. Dejstvo je, da je morala OOS dokupiti sosedne hiše, jih podreti ter bo postavil tamkaj v najkrajšem času nov prigradek k Tyrševemu domu, ki bo služil zveznim namenom, zlasti pa bodo tamkaj našli svoje prostore vsi zletni odeski, zletna pisarna itd.

Tekmovanje v OOS za prvenstvo bo med člani dne 14. novembra v Pragi. K tekmi bodo pripuščeni vsi oni najboljši sokolski borci, ki so že kdaj tekmovali v višjem tekmovalnem oddelu. Tekma bo obsegala vaje na glavnih orodjih, preskoče čez konja vzdolž in proste vaje.

Novo predsedništvo zveze bolgarskih Junakov. Na letošnji glavni skupščini Junakov v Dupnici so delegati ponovno izvolili dosedanjega zvezno upravo s predsednikom generalom Raškom Atanasovim na čelu. Med ostalimi brati je v predsedništvu tudi znani prijatelj jugoslovenskega

Dožite jo povsod!

teden devizni prometi 4,9 milijona Din nasproti 6,86, 4,50, 7,21 in 2,76 milijona v prejšnjih štirih tednih. Na deviznem trgu ni bilo večjih sprememb. Nemške kliringške marke so se do srede tedna nadalje dvigale in so dosegle tečaj 15 Din za marko; ko pa je finančno ministrstvo dovolilo, da se na borzi trgujejo tudi stare kliringške avize in porabijo za plačilo obveznosti uvoznikov iz Nemčije, je tečaj popustil izpod 14,50. Avstrijski šilingi pa so se v teku tedna okrepiili od 8,65 na 8,95 — 9.

Na svobodnem deviznem trgu so bili tečaj precej stabilni in se je angleški funt držal na višini okrog 241 Din, Dolerji notirajo v svobodnem prometu 230 Din, švicarski franki 113,00 Din, francoski franki pa 2,29 Din.

Devize: Curih, Beograd 10, Pariz 20,23, London 21,27,5, Newyork 435,25, Brusel 73,50, Milan 22,95, Amsterdam 235,50, Berlin 175, Dunaj 76,25, Stockholm 109,70, Oslo 106,90, Kopenhavn 96, Praga 15,40, Varšava 81,80, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Blagovna trzišča: ZITO + Chicago, 31. oktobra, Začetni tečaj: pšenica; za dec. 114, za maj 112,50, za junij 109,125; koruza; za dec. 94,125, za maj 86,50. + Winnipeg, 31. oktobra, Začetni tečaj: pšenica; za okt. 108,625, za dec. 105,875, za maj 106,75.

BOMBAZ + Liverpool, 30. oktobra, Tendence stalna. Zaključni tečaj: za okt. 6,68 (prejšnji dan 6,66), za dec. 6,61 (6,61). + Newyork, 30. oktobra, Tendence krmaj stalna. Zaključni tečaj: za dec. 11,61 (11,66), za maj 11,67 (11,69).

Sokolstvo

Sokolstva dr. Minev. Skupščina se je začela za to, da bi bila junaška organizacija po pristojnih ministrstvih priznana kot vodilna telesno vzgojna organizacija v državi. Dalje se je splošno naglasila potreba, da morajo Junaki svoje stike z ostalimi slovanskimi sokolskimi organizacijami še mnogo bolj poglobiti. Vladi je bila predložena občirna resolucija junaške skupščine, ki obravnava vsa važna, prečta vprašanja telesne vzgoje v Bolgariji.

Drobiz iz telovadnega sveta. III. delavska mednarodna Olimpijada bo prih

Barbara Gould

PARIS NEW-YORK LONDON

Izdelki za nego lepote za

DESETLETJA 4 LEPOTE

Vse vrste kreme se dobivajo ravnotako tudi v sod. brem. pakovanju v tubah

Depot u Jugoslaviji

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica
 Drogerija »Laokonc«, Zagreb, Praška ulica
 Parfimerija Ziga Lukač, Novi Sad
 Parfimerija A. Polzović, Sarajevo

Parfimerija »Luxol«, Beograd, Terazije
 Parfimerija »Luxol«, Split
 Drogerija R. Balla, Petrovgrad
 Drogerija Bongi, Dubrovnik

Domače vesti

* Naročniki, ki prejema list po pošti in jim je naročnina potekla, so v večerajšo izdajo lista prejeli položnice, ki naj jih blagovljivo porabijo za vplačilo nadaljnih naročnin in sicer zaradi poslovnega reda pri upravi že prve dni meseca novembra. Kdor ima še kak zaostanek, naj ga sedaj, ko se je to pomika h koncu in da ne zgubi za svoje pravice do »Jutrova« nezgodnošnega zavarovanja pri zavarovalni družbi »Jugoslavija«, s tekočo naročnino vred poravnava. Kakor znano, velja zavarovanje le za naročnike, ki imajo naročnino poravnano vsaj za ves čas do 14 dni pred neizpolnitvijo. Naročniki, ki so naročnino za november plačali že zadnje dni oktobra, pa so našli vključ temu položnico v listu, naj je ne smatrajo za opomin, ker v tem primeru so se vplačila s po ložnicami na pošti križala. Uprava »Jutra«.

* Odlikovanje. Predsednik češko-slovaške republike g. dr. Beneš je odlikoval našega rojaka g. dr. F. Pogatina, atašeja pri na šem poslanstvu v Pragi, z redom Belega le va V. stopnje.

* Diplomirani so bili na univerzi kralja Aleksandra I. v Ljubljani za gradbene inženjerje gg. Vrabec Mirko iz Gundincev, Geržičič Zorko in Ribnikar Dušan, sin višje ga davčnega kontrolorja iz Ljubljane. Čestitamo!

* Članom Vodnikove družbe v St. Vidu nad Ljubljano. Poverjeništvu Vodnikove družbe v St. Vidu nad Ljubljano je prevzel g. Kratky Anton, gostilničar, pri katerem naj dvimeje člani knjige za leto 1936.

* Izpit za specialista kirurgije je napravil pred strokovno komisijo v Ljubljani g. dr. Ivan Peršič, zdravnik ljubljanske bolnišnice. Čestitamo!

* Kongres narodnih glasbenikov in pevcev v Banjaluki se je vršil kongres zveze narodnih profesionalnih glasbenikov in pevcev, ki ima svoj sedež v Beogradu. Na kongresu so bili v velikem številu zastopani delegati in člani iz Bosne in Hercegovine. Že po otvoritvi kongresa je prišlo do hudih preprič. ker je predsednik zveze izjavil, da ni v blagajni toliko denarja, da bi se udeležencem plačali potni stroški. Nekaj denarja za potne stroške so nabrali med udeleženci in odbor si je pri neki trdki iz posodi benež za avtobus, s katerim so se mostarski delegati potem vrnilo domov. Nov preprič pa se je vnel, ko so bosanski dele gati zahtevali, naj se sedež zveze prenese iz Beograda v Banjaluko. Ta predlog je bil od bit, sklenjeno pa je bilo, da se bo prihodnji kongres vršil v Sarajevu.

Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 88 z dne 31. oktobra objavlja odločbe kraljevskih nametnikov o izločitvi večih občin in priključitvi k drugim občinam v dravski banovini. Uredbo o ustanovitvi novih okrajev in izpremembi njih območij ter v prenosu sedeža dravograjskega okraja. Uredbo o razširitvi telefonskih napeljav in telefonskega omrežja v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Uredbo o izpremembi uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov, uredbo o podaljšavi veljavnosti uredbe o preopredvi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega in objavo banske uprave o pobiranju občinskih davščin za leto 1936-37 v Murski Soboti.

* Telefonski promet med Jugoslavijo in Paragvajem v Južni Ameriki je zdaj vr eden po ceni 173,35 zl. fr. za razgovore na linijah čez Avstrijo in Nemčijo in 179,67 zl. fr. za razgovore po linijah čez Madžarsko, ČSR in Nemčijo. 22,78 zl. fr. se plača pristojbine za pripravljanje po linijah čez Avstrijo in Nemčijo, in 24,88 zl. fr. pristojbine za pripravljanje, po linijah čez Madžarsko ČSR in Nemčijo. Razgovori se lahko vrše od 16. novembra dalje med 13. in 20. uro.

Blasnikova Velika Pratika za leto 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celo naši izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blasnika nasl. v Ljubljani, Breg št. 10-12 in v trgovinah.

* Sreski čestni odbor Ljubljana, preselil svojo pisarno iz sedanjih prostorov v Tavčarjevi ulici 11 v Beethovno ulico 7, kjer je bila do sedaj meščanska šola. Zaradi tega ne bo dne 2., 3. in 4. t. m. sprejema strank.

* Dom beograjskih ribičev. Na dunavski obali so v nedeljo blagoslovili in otvorili dom beograjske ribarske zadruge. Zemeljske je dala ribičem beograjska občina v zakup, za zgradbo doma pa je mnogo prispevalo poljedelsko ministrstvo. V ribarski zadrugi je vključenih že precej beograjskih ribičev z Dunava in Save, je pa še vedno dosti neorganiziranih, ker neko ribarsko društvo s tujim kapitalom z vsemi silami deluje proti stanovski organizaciji ribičev in proti njihovi zadrugi. Združenje beograjskih ribičev je bilo ustanovljeno že leta 1913.

* Jeti ka med beograjskih dijaštvom. Beograjska poliklinika ima že v tekočem šolskem letu 2.556 bolnih dijakov, ki so žrtve tuberkuloze. Od skupnega števila bolnikov pa odpade 23 odstotkov na dijake, ki so doma iz črnogorskih krajev. Po statistiki iz prejšnjih let in po podatkih od letos je 20 odstotkov vseh beograjskih dijaštvov podvrženo jetiki. Od 2.556 bolnih dijakov jih je bilo v rentgenom pregledanih 652, v bolnišnicah pa se jih zaradi pomanjkanja prostora zdravi samo 150.

Ze nad 26 let

kupuje mnogo družin »Jajzine-Pekate«, kakor so makaroni in spaghetti. To je dokaz zvestobe do stare slovenske trdke in zaupanja v kakovost njenega izdelka.

* Duhovniško službo je opravljal 100 let. V starodavnem župnišču na Gori pri Petrinji so te dni našli razne slike in dokumente iz 16. in 17. stoletja. Med njimi je tudi slika župnika, ki je na Gori služboval polnih 100 let. To je bil župnik Josip Hasek, ki se je rodil leta 1431, umrl pa je leta 1531. Zraven slike so našli dokument v latinskem jeziku, ki predstavlja nekakšen življenjski 100-letnega župnika. Ko je bil župnik Hasek star 120 let, ga je, kakor stoji v dokumentu, obiskal zagrebški škof ter ga vprašal, na kak način je dosegel tako visoko starost. Župnik mu je odgovoril, da je bil vedno zmeren pri pijaci, da se je ogibal žena in da se ni nikdar razjezil. Tako stoji v latinskem dokumentu, da pa je župnik Hasek res dočkal 125 let, potrjujejo Matične knjige.

* Gradba železniške proge Metković—Ploče. V Metković je prispela komisija, ki je določila smer železniške proge od Metkoviča do Ploče, kjer bodo po že odobrenem načrtu gradili pristanišče. Komisija je določila, da bo železniška proga ob novi turistični cesti Sušak—Dubrovnik. Proga, ki bo dolga 22 km, bo zgrajena s stroškom do 800 tisoč Din. Gradnja bo hojo pričeli že v decembru.

* Snežni meteži v Bosni. V Sarajevu ter po vsej srednji in vzhodni Bosni divjajo prvi zimski viharji. V sredo pozno zvečer je pričelo snežiti in je snežilo vsi noč. Po sarajevskih ulicah je bilo jutraj preko 20 cm snega, na planinah pa preko pol metra. Sneg in močan veter sta napravila po parkih in gozdovih ogromno škodo in tudi brzojavne žlice so bile pretrgane. Sarajevska telefonska centrala ima preko 20 medkrajevnih zvez, po nevihtih pa je ostala samo

ena, dočim so bile vse ostale prekinjene. Tudi železniška direkcija je ostala brez zvez s postajami svojega področja. Strašno žlo viharja kaže najbolj nazorno opuščanje po parkih. Debele veje velikih dreves so padle kakor da bi jih kdo odsekal.

* Požig. V noči od 26. na 27. oktobra je zgorela na Pohorju velika moderno urejena planinska oča, ki je last tovarnarja Lauricha iz Konjic. Dokazano je, da je bil ogenj podtaknjen. Škoda se ceni nad 300.000 Din in je deloma krita z zavarovalnico. Koča je bila opremljena z centralno kurjavo, vodovodom, kopalcami itd. V prvem nadstropju in pod streho so se nahajale spalnice s 120 posteljami. V pritličju je bila velika moderno urejena kuhinja, prostrana in prijazna obednica z izredno lepo kmečko pečjo, shramba in drugi potrebni prostori. V času nesreče je stanoval v koči kot čuvaj neki brezposelni mizar, ki si je komaj rešil golo življenje. Zlobno roko, ki je uničila tako krasno stavbo, je treba izslediti in za služeno kaznovati.

* Lažni zdravnik. V Beogradu so zaprli nekega Radosava Martinovića, ki je že precej časa ordiniral kot zdravnik za kožne in venerične bolezni v Pašičevi ulici. Njegov pajdaš pa je imel kozmetični zavod. Oba sta bila že davno znana beograjski policiji in sodišču in je zaradi tega čudno, kako se je mogel lažni zdravnik tako dolgo udeleževati. Na policiji je zatrjeval, da ima dva semestra medicine in da je v svoji ordinaciji izkoristil samo to pridobljeno znanje. Navedel je tudi, da je imel mnogo klientov iz oddelkih beograjskih krogov.

* Ženo je prodal na obroke. V Bojanovcu je kmetu Sulejmanu Mutrežoviću umrla žena, za katero je moral plačati pred 8 leti veliko odkupnino. Zdaj ni imel toliko denarja, da bi si kupil drugo ženo, in je to gorje potopil svojemu prijatelju Alfu Mamutoviću. Alf, ki je star 60 let, pa je imel dve ženi, prvo kakih 10 let mlajšo, s katero je imel več otrok, in drugo, 18-letno Nedjimo, s katero se je poročil pred nekaj meseci. Sulejmanu je predlagal, da mu drugo, mlado ženo prepusti za 4.000 Din. Sulejman pa tudi toliko denarja ni imel in po dolgih razgovorih sta se pogodila za 3.500 Din, ki jih naj Sulejman plača v starih obrokih. Alf mu je odstopil svojo mlado ženo takoj, zahteval pa je, da mu jo Sulejman vsak teden za en dan pošlje nazaj domov. Sulejman je tudi na to pristal, a ko je minilo sedem dni, je Alf zastoj čakal na Nedjimo. Najel je nekaj prijateljev ter se z njimi napotil v Sulejmanovo hišo, da bi, če ne gre drugače, s silo odvedel mlado ženo. Ta pa ni hotela več nazaj in med Alfom in Sulejmanom je prišlo do krvave pretepa. Alfovi spremljevalci so skušali miriti in predlagali so, naj bi se, čeprav je bil že plačan prvi obrok, pogodba sploh razveljavila. O tem pa Sulejman in njegova, na obroke kupljena žena nista hotela ničesar slišati. Zdaj se bo z zamotano kupčijo bavilo sodišče.

Ozrok mnogih obolenj

leži večinoma v slabi in neredni prebavi, ki ima za posledico nakopičenje telesu škodljivih snovi v organizmu, ki je na ta način oviran v svojem rednem delovanju. Zato je potrebno, da se predvsem skrbri za temeljito čiščenje. S tem vzdržujete telo zdravo in odporno. V to svrhu dobro služijo »Planinka« čaj Bahovec, valed svojih izkušnih in zdravnih sestavnih delov. To ima že po 6-12 tedenskem zdravljenju za posledico izboljšanje vsega organizma, a posebno pri onih osebah, katere trpe od slabe prebave, slabega delovanja črevesja in napetosti telesa, na omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi, hemoroidih in odelbenju.

Zahtevajte v apotekah izrecno le »Planinka« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprt, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.—, polovičnih paketih po Din 12.— in poskusnih vrečkah po Din 3,50 z napisom proizvajalca: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

* Za Bartolovo družino so darovali: 4. razred I. drž. realne gimnazije v Ljubljani 45 Din, 4. b. istega zavoda pa 78 Din; Duško in Bobi Stefančič v Odčah 50 Din, Miram in Mileva Prinčič 20 Din. Srčna hvala!

* Preklje družbe. Za 3. novembra, ob 9. odrejena dražba ribarskega zakupnega okraja št. 42. Bokalce pri sreskem načelstvu v Ljubljani se ne bo izvršila, kar naj zainteresirani upoštevajo.

ZA DAMO IN GOSPODA

PLAŠČI, POVRŠNIKI

modell v elegantni izdelavi od preprostit do najmodernejših.

LUKIČ — STRITARJEVA ulica.

* Umetnost na naših grobeh je naslov mapi, ki jo je pravkar izdal književnik Ivan Albreht. Mapa obsega 12 fotografskih reprodukcij umetniško pomembnih nagrobnikov v ljubljanskem pokopališču. Izpolnjeta je primeren uvod in seznam umetnin z navedbo, čigava so ta dela in na katerih grobeh. Mapa je na prodaj v kolportaži pred pokopališčem in po vseh knjigarnah.

* Prizore za 1. decembra: »Naš narodni zaklade« za Miklavžev: »Miklavžev kruheček in za jadranski dan« »Bodoči kapitan«, lahko naročite pri avtorici Ruži L. Petelinovi, v Sv. Juriju ob juž. žel. Tipkan izvod s pravico za uprizaritev štane 10 Din.

* Prihodnje dni bo izšla novembraška številka ilustr. družinskega lista »Žilice« z naslednjo vsebino: I. Svatopluk Čeh. Vermih duš dan v gozdu. 2. Rafael Bačar. O spanju in o sanjah. 3. M. S. Dve materi. 4. Dumaš. Hudičev most. 5. A. Zalaznik. Grozote vojskovanja na Španskem 1808—1814. Sledijo »Uganke« s križankami, magičnimi liki i. t. d. »Zdravniška posvetovanja« za bolne otroke, ki jo vodi primarij dr. Boragaš, in »Gospodinski kotiček«, ki vsebuje vegetarijanske jedilnice s priloženimi recepti. Družinsko revijo »Žilice« prejema brezplačno vsak redni odjemalec žitne kave Žike. V pol

Na kaj moški posebno gledajo...

Samo tista žena, ki gleda nase, je vedno mikavna. Zares negovan videz vam lahko da samo dobro milo. Kajti slabo milo pomeni stalno nevarnost za Vašo polt. Ali ni torej to zadosten vzrok, da vzamete vedno le milo, katerega ime jamči za kakovost?

Med temi 4 vrstami boste našli za Vas pravo

Elida Favorit Elida 7 Coetic
 že deset let ljubljenec raz- lahko vsakdo privoščiti, vajenih žen. posebno močnega vonja.

Elida beli španski bezeg Elida Lanolin
 milo snežnobebe barve posebno blago za — omamljivega vonja. občutljivo kožo.

ELIDA MILA

Ime jamči za kakovost!

kg zavrtih Žike najdete kontrolne listke; 3 take listke pošljite kot prijavo na naslov: Pražarna Žika, Ljubljana, pa boste prejeli že novembrsko številko. Če pa Vaš špecijerski trgovec nima Žike, kar velja predvsem za kraje izven Slovenije, naročite 5 kg Žike v platneni vrečki direktno iz pražarne (povzete Din 65, nakar postanele brezplačni naročnik mesečnika »Žike«.

* Uspeh Ovomaltine na olimpijadi 1936. Večina sportnih zvez je priporočala svojim olimpijcem že davno pred olimpijado Ovomaltino za hrano pri treningu. Pozneje so zahtevali mnogi olimpijski odbori, da bi Ovomaltino dobivali njihovi člani v Berlinu. Tež zahtevi so se rade odzvale tvornice Ovomaltine in se je sredi Berlina otvorila oskrbna centrala Ovomaltine. Takoj se je opazilo, kako je Ovomaltina tesno zvezana s sportom. Do poznega večera so prihajali funkcionarji raznih narodnosti, trenerji in aktivni sportniki v centralo, da bi spoznali Ovomaltino. Celotno sportnike iz Južne Afrike so poznali Ovomaltino že od poprej. V centrali je bilo sportnikom grafično pokazano, kako Ovomaltina ugodno vpliva na srce, kako lahko je prebavljiva in kako krepi in ustvarja nove moči. Torej za sportnike idealna hrana. Znameniti sportniki vsega sveta so se vpisali v knjigo centrale Ovomaltine in beležili marsikaj zanimivega in značilnega. Tako je napisal neki angleški lahkoletni: Berlin je ustvaril Reichs-Sportfeld, Ovomaltina pa ustvarja atlete.

Modni salon Rozman

Ljubljana, Dvorni trg 3,
 izdeluje **DAMSKÉ KROJE PO MERI**
 iz najnovejših žurnalov, ki so damam na ogled. Poučujemo tudi **KROJNO RISANJE.**

* Bančne, kreditne in renearne posle, nakup in prodaja hranilnih vlog in vrednostnih papirjev, ureditev dolgov s hranilnimi knjižicami pri denarnih zavodih, nalobta kapitala v gotovini in hranilnih knjižicah na knjižnice izposluje najoseljideje: Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ulica 14. I. Telefon 35—10.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo

— 15 letnico svojega obstoja bo praznoval Sentjakobski gledališki oder v soboto 7. t. m. z uprizoritvijo Tavčarjeve dramatisirane zgodovinske novele »Janez Soinec«. Zato se Sentjakobčani z največjo vnemo in marljivostjo udeležujejo priprav za ta jubilej. Nastaja nova kuliserija, krasni kostumi in večer za večerom se vrše na odru dolgotrajne in naporene vaje za to jubilejno predstavlo, pri kateri nastopi blizu 40 oseb. Sentjakobskemu odru naklonjeno občinstvo bo prav gotovo znalo ceniti ta trud in vno in bo Sentjakobčane nagradilo s številnim poselom njihovih predstav.

Pot k prehladu

vodi največkrat skozi usta. Zato si pogosto desinficirajte usta in grlo z **Mr. Bahovečevim**

„Smreka“ bonboni

iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki ublažijo kašelj in hripavost. Zavrtiki Din 4.— in Din 6.— v lekarnah in drogerijah.

Apoteka
Mr. L. Bahovec
 LJUBLJANA
 Kongresni trg št. 12.

— V proslavo šestdesetletnice Cankarjevega rojstva uprizaro dijaki Trgovske akademije pod okriljem FS ods. UDTA »Lepo Vidoc« s primernim predgovorom o Cankarju Predstava bo v torek 10. t. m. v dramskem gledališču in nanjo že danes opozarjamo Režija Skrbniškova.

— Vse našo javnost že danes opozarjamo na koncert ljubljanskih pevskih zborov Hubadove župe JPS v počastitev 70 letnice pevskega občeta, mojstra Mateja Hubada, v ponedeljek 16. t. m. ob 20 v veliki dvorani Filharmonične družbe. Na tem koncertu naj Ljubljana z obilnim občinstvom pokaže Hubadu globoko hvaležnost za njegovo dolgoletno požrtvovalno glasbeno delo v čast Ljubljane in našega naroda.

— Uprava Hubadove župe obvešča vse ljubljanske pevce, da bo danes točno ob 10. dopokline važna pevška vaja v Hubadovi dvorani za žalostinke, katere bomo peli ob 15. na pokopališču pri Sv. Križu. Arhivarji naj prinese seboj žalostinke: Prelovec — Poljana toži. Jelen — Usliši nas, Gospod! Dev — Vigred, Prelovec — Oj, Doberdoli! Prizide k pevski vaji in k nastopu ves in točno!

— Ponovno opozarjamo na ponovitev Lisztovega Oratorija »Kristus«, ki bo jutri v ponedeljek na Vseh vernih duš dan ob 20. uri v filharmonični dvorani. Glasbena Matica ljubljanska in ljubljanska Filharmonija izjavljata tudi tokrat da s istimi izvajalci, samo v krog solistov sta na novo stopila ga. Bernot-Golobova Franja in g. Jože Goščič. Lisztov oratorij za soli zbor in veliki orkester je umetniška, ki se je posebno v letošnjem letu, ko je bilo nekako jubilejno leto skladatelja Frana Liszta (125letnica njegovega rojstva in 50. obletnica njegove smrti) zelo pogostokrat izvajala. Lani pa se je izvajalo to delo v Gradcu 6 ali 7 krat zaporedoma. Ker so tokrat cene sedežem izredno nizke (od 10—20 Din), pričakujemo, da bo dvorana polna. Dijaštvo pa opozarjamo, da dobi na podlagi svoje dijaške knjižice ali indeksa stojišče za 3 Din. v knjigar- ni Glasbene Matice. Prošimo, da se sedeži kupijo že pred priveditvijo.

— Na ljubljanskem pokopališču je pokopan med drugimi slovenskimi skladatelji tudi Davorin Jenko, katerega 100letnice rojstva smo lansko leto praznovali. Letos je Glasbena Matica urenila grobnico slovenskim skladateljem in prenela na to mesto tudi posmrtno ostanke skladatelja. Naprej zašliva Slavec in »Bože pravde«. Načrt za nagrobni kamen je napravil arh. Spinčič, poprsje Davorina Jenka je umetniško delo akademičnega kiparja Lojzeta Dolinarja, sponemnik je iz pohorskega granita, ki ga je daroval Glasbeni Matici za grobnico skladateljev ing. Milan Lavrenčič, veleposesnik in lastnik kmetolomov pohorskega granita v Josipdolu v dravski banovini. Grobnica slovenskih skladateljev je tik poleg groba ljubljanskega župana dr. Ljudevita Periča.

SANATORIUM-EMONA

LJUBLJANA
 Komenskoga ul. 4.
 Telefon: 36-28

Dr. Franc Ogranc
 šef-pripravnik
 kirurg odd. v p.
 Ordinira: II.—4.

* Premestitve pri državni železnici. Premješeni so: Oficial Svetic Anton iz Zagorja na Račak, nadzorniki proge: Pintar Mihael iz Ruš v Maribor, gl. proga, Lovrič Celso iz Metlike v Kamanje, Obersnel Fedor iz Ponikve v Savski Marof, Dočovišek Ciril iz Hrušice v Metliko, Drovšek Jožef iz Novega mesta v Hrušico, Rožič Blaž iz Dravograda v Ruše, Napokaj Ivan iz Hrušice v Kranj, Rozman Alojzij iz Trbovelj v Novo mesto; pom. nadzornik proge Ankon Alojzij iz Savskega Marofa v Dravograd; prometni uradnik Segula Jakob iz Grobelnega v Jesenic v Ljubljano gl. kol. prometnik Lengar Anton iz Hoč v Maribor kor. kol., pom. prometnik Babošek Alojzij iz Sv. Lovrence na Dr. polju v Ruše; uradniški pripravnik: inž. Gšpan Julij od gradbene oddelka direkcije Ljubljana v IX. sekciji Ljubljana gor. dol. proga, Sajko Karel iz Ruš v Laško, Miklič Fedor iz Rimskih toplic v Brezovico, Boika Franc iz Podnarta-Kropce v Hoče, Gruden Ivan iz Brezovice v Mirno peč, Jordan Henrik iz Dolnje Lendave v Trbovlje, Hoge Vi ljem iz kurilnice Ljubljana v strojno stani- co Celje, Karabeg Osman iz Medvod v Hum direkcije Sarajevo, somfaj Janoš iz Sarajeva v Medvod, kretnik Ober Franjo iz Stambulič, direkcije Sarajevo na Jese- nice in čevničar Bračković Ishak iz Trbovelj v Trebinje.

Oni, ki mnogo jedo in veliko se- dete ter zaradi tega največje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravne »Franz-Josefove« grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti. Davno preskušena »Franz-Josefova« grenčica se odli- kuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijeten uporabi in se do- biva povsod.

REUMATIČNE BOLEČINE

odstranimu z Nibol tabletami Bahovec, ki so se obnesle tudi pri iskanju in gihu. Nibol tablete kot domači in zato ceneni proizvod se uporabljajo tudi kot dobro sredstvo proti trganju udov, zobo- in glavobolu in sličnim bolečinam pri hripi in boleznih vsled prehlajenja.

Zahtevajte v lekarnah izrecno prave Nibol tablete Bahovec v originalnih stekleničah 20 tabl. Din 20.— ali 40 tabl. Din 34.— z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

u. Manica Komarova, uradnica mestnega magistrata in pisateljica, je že zapustila bolnišnico in je zdaj v domači oskrbi pri svojem bratu.

u. Nedolžnim žrtvam, ki potivajo na Suhem bajeju. Napredno in kulturno društvo ljubljanskega grada počasti žrtve avstrijske soldateške, ki so prebili križ za našo svobodo in dali življenje za veliko jugoslovensko idejo. Prebivalci Gradu gremo na Suhi bajej danes ob 10. uri, da položimo vence pred spomenik žrtv. Naša deca pa bo priglasila lučke na grobovih narodnih mučnikov.

u. V Sokolskem domu na Viču vprizori drevi točno ob 20. sokolski gledališki oder poljsko dramo »Reka« v režiji br. Grđine. Vse sokolsko članstvo in prijatelji društva so vjudno vabljani. Vstopnice si nabavite že prej v Sokolskem domu in pri br. Jeločniku v Rožni dolini.

PLAŠČE

damske od 150 Din naprej. Vam nuči, že od nekdaj najceneje trvdka

I. TOMŠIČ, Sv. Petra c. 38

u. V soboto priredita na Tabora »Sočak« in »Tabor« družabni večer s peštrm sporodom, plesom in sestankom slovenskih narodnih noč. Vstopnina samo 5 Din.

u. Ljubljana pobira za zaposlitev brezposelnih! Mnogo je brezposelnih, mnogo je treba denarja za njih zaposlitev. Na ljubljanskih mostovih bo imel te dni pripliko, sodelovati pri trudu zaposliti brezposelne. Lepa je zavest pomagati družinskemu očetu do dela in s tem družini do kruha. Brezposelnost, berančje mora izginiti iz Ljubljane! Denar, ki ga boš daroval, bo pretvorjen v delo in zaslužek brezposelnih. Dolgo smo brezbržno gledali epidemijo: brezposelnost; Sedaj je čas, da gremo v boj proti njej! Vsi v ta boj pod geslom: dela ne miloščne je treba brezposelnosti!

u. Ohranba vaja proti plinskim napačim, ki jo je odbor za zaščito mesta najvil za večer popoldne, je morala zaradi neugodnega vremena izostati in je preložena na prihodnje dni.

KINO IDEAL
Oglejte si prekrasno filmsko veledelo
„INTIMNI SVET“
V glavni vlogi:
Candette Colbert, Charles Boyer.
Predstave ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

u. V Jakopičevem paviljonu so danes ob 11.15 otvorili prva razstava skupine mladih slovenskih slikarjev in kiparjev, ki jo otvorijo Didek, Zdenko Kalin, Dora Klemenčič, Kogovšek, Kregar, Mihačič, Mušič, Pavlovček, Putrnič in Sedelj. Delo našega mladega likovnega rodu zasluži, da mu javnost posveti iskreno pozornost.

u. T.K.D. Atena javlja vsem damam in dijakinjam, ki se zanimajo za telovadno teladje, da je uvedba pri dijakih teladnih nasmelo žoge, parterno gimnastiko, pri damski uri pa se vezba po Niels Bukh-ovem sistemu. Polek ginnastičnih ur je živahen deloma z godbo deloma brez. Zainteresirane dame se vabijo, naj si ogledajo neobvezno telovadno teladje, ki se vrše ob torkih in četrkih od pol 7. do pol 8. ure v telovadnici liceja, Blewševova cesta. Ukovina mesečno za dijakinje 25 Din, za dame 30 Din.

u. Most pri Cesarski uti do nadaljnjega zaprt. Mestno poglavarstvo sporoča, da bo leseni most čez Mali graben pri Cesarski uti na Viču zaradi popravila do nadaljnjega zaprt za promet. Vozni promet se bo vršil začasno proti Ljubljani po Cesti dveh cesarjev, proti Viču pa po poti, ki pride na državno cesto v bližini mostu čez Mali graben.

u. Jagode cveto in zore. Na vrhu narodnika-vodnika G. Janka Umka na Glincah, cesta XI-XII že od začetka oktobra cveto in tudi lepo dozorevajo jagode. Bujnega cvetja in dozorevanja tudi obilen sneg v začetku oktobra ni mogel ustaviti. G. Umek je prinesel v uredništvo lep šopek jagod in cvetja.

u. Registrirane blagajne in pisalne stroje popravljajo strokovno in poceni Boris Simandi, Ljubljana, Kolodvorska 11. telefon 2437.

u. Stenografijo, strojepis, knjigovodstvo, nemščino i. t. d. se lahko učite v dnevnem ali večernem tečaju (tudi počasneje predmete) na Christofevem učnem zavodu, Dobrobranska 15. Prijave, informacije vsak dan, tudi zvečer. Honorar najnižji.

u. Večerni trgovski tečaj na Christofevem učnem zavodu, Dobrobranska 15 je prišel s poukom. Prijave se sprejemajo. Poučuje se: knjigovodstvo, stenografija, strojepis, korespondenca, matematika, nemščina.

u. Plesni zavod »Jenke« v Kazini—Zvezda sprejema nove začelnice — dame in gospe vse ponedeljek ob 20. v posebni začelniski tečaj. Vsa ko nedeljo popoldnaska vezba. Posebne plesne ure za posameznike in zaključne družbe ter informacije dnevno. Dijaki popust.

u. Cenjenim gostom sporočamo, da točim pristna dalmatinska vina po Din 9, kakor tudi dolenski in štajerska vina v nanovo preurejenem salonu. Vsako soboto in nedeljo domače koline. Za cenjeni obisk se priporoča Rozman Franc, pri Jernejcu, Sv. Petra 85.

Iz Celja

u. Zlata poroka. Včeraj je obhajal naš ugledni znanstvenik, zgodovinar, Solnik in etnolog G. vladni svetnik Emilijan Lilek v Celju, ki je bil 15. oktobra dopolnil 80 let, zlato poroko s svojo plemenito soprogo Emo. Visoko spoštovanima zlatoporočencema iskreno čestitamo k lepemu jubileju in jima želimo še mnogo let sreče, zdravja in zadovoljstva!

u. Svetovno znani kvartet iz Dresdena bo priredil v sredo 11. novembra v Celju komorni koncert, na katerem bodo znameniti umetniki izvajali enega izmed najlepših Beethovnovih kvartetov op. 137, dalje Smetanovo nesmrtno delo, t. j. kvartet »Z mojega življenja« ter godalni kvartet L. M. Škerjanca. Koncert bo brez dvoma visoke umetniške vrednosti in izreden godeček za Celje.

MATINEJA Z.K.D.
Danes zadnjikrat ob 10.30
v Elitnem kinu MATICI
Anny Ondra v prekrasni Nedbalovi opereti
„POLJSKA KRI“
HANS MOSER in SVETISLAV PETROVIĆ
Cene Din 3.50 in 5.50.

u. »Jugoslavija in najnovije razmerje sil v Sredozemskem morju, je naslov predavanja, ki ga bo priredil tukajšnji odbor Jadranske straže v sredo dne 4. novembra ob 20. na Ljudskem vseučilišču (meščanska šola). Predaval bo g. dr. Branko Vrčon, publicist iz Ljubljane, ki bo podvrnil podrobni analizi antagonizem velosil v bazenu Sredozemskega morja, kakor se ta pojavlja v najnovijem času, od zavzetja Abesinije dalje do španskih dogodkov. Ta splošni problem, ki leži še vedno na mizah vseh evropskih državnikov, bo navezal se posebej na položaj sredozemskih držav, zlasti manjših, ki stoje v vplivnem območju vsakega izmed glavnih protagonistov, ozirajoč se pri tem še prav posebno na položaj naše države. To zelo aktualno predavanje priredi Jadranska straža kot spominsko proslavo na dan 31. oktobra 1918, ko so zaplapolale na ladjah Jadranskega morja naše narodne zastave, in ko je s tem prišlo v naše roke tudi naše morje, ki ga moramo še danes braniti. In baš s tem v zvezi je tudi to predavanje. Zato vabimo vso našo javnost, da se tega predavanja v obilnem številu udeleži.

u. Potrebno pojasnilo. Dne 29. oktobra sem objavil v »Jutru« poročilo o predavanju o češkoslovaški, ki je bilo v tisk, na predvečer češkoslovaške narodnega praznika, v risalnici meščanske šole v Celju. Kritikal sem izpade na naslov tretje države, ki so bili izneseni med predavanjem, in ugotovil, da ti izpadi niso spadali v okvir predavanja, ki je imelo svečano obeležje na večer pred največjim praznikom bratske češkoslovaške republike. G. dr. Fortunat Mikuletič objavlja v »Jutru« dopis, ki ga je gotovo sestavil v dobri veri kot iskren Slovan. To je razumljivo. Jaz sem hotel podčrtati, da živimo v dobi, ko je treba gledati pojave po svetu realno in ne samo idealistično. Veliki problem poštenega zblizanja srednjeevropskih narodov, v katerem je nam Slovanom odmerjena zelo važna vloga in naloga, je tako rešen in usoden, da ga bomo mogli rešiti samo z realnim, strogo konstruktivnim naprežanjem, ki se mora umakniti sentimentalnosti in enostranski zagrejenosti. — Rado Peňak.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87
Zabavno, pustolovno, senzacionalno!
Humor in veselje v filmu
Smaragdna ogrlica
Jessie Virogh, Viktor de Kowa, Jakob Tiedke
Predstave v nedeljo ob 3, 5, 7 in 9, ponedeljek ob 8 uri.
Pride: MOJ NAJLEPŠI DAN
Josip Schmidt

u. Tujski promet in umrjivost. V oktobru je obiskalo Celje 1188 tujcev (889 Jugoslovenov in 299 inozemcev, med tem 77 letoviščarjev) nasproti 1459 v letosnjem septembru in 1260 v lanskem oktobru. V prejšnjem mesecu je umrlo v Celju 32 oseb in sicer 10 v mestu in 22 v bolnišnici.

u. Umrja je v petek v Gregorčičevi ulici 5 v visoki starosti 87 let ga. Marija Homschakova, teta meščanske šole ravnateljice v p. g. Ane Zupaničeve v Celju. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Takoj nato bo iz iste mrtvašnice tudi pogreb tragično umrlega celjskega trgovca g. Avgusta Kregava.

u. Samo do četrtega 5. t. m. je še čas, da obnovite v podružnici »Jutra« v Celju srečke drž. razredne loterije.

u. Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 vefilim »V znamenju križca« in zvočni tednik, jutri ob 16.30 in 20.30 vefilim »Pražki študent« z Adolfom Wohlbrückom in zvočni tednik.

KINO METROPOL. Danes ob 16., 18.15, 20.30 »CABRONI ZVOKI«. Matinee ob 10.30, 14.— »MOJ NAJLEPŠI DAN«. Poje Joseph Schmidt. — Jutri »DEKLICA IZ SCHWARZWALDA«.

ADVOKAT
DR. V. KISOVEC
v Beogradu
je presejll svojo pisarno
v Kralja Ferdinanda ul. 8-I.

Iz Maribora

u. Garnizonar Marko Nikolič zapuška Maribor. V Zemun je premeščen mariborski garnizonar, podpolkovnik Marko Nikolič, ki je dolgo vrsto let služboval v Mariboru, kjer si je v nacionalnih krogih s svojo ljubeznivostjo in prisrčno iskrenostjo pridobil mnogo simpatij ter iskrenih prijateljev. Ni je bilo nacionalne ali sokolake priveditve, ki je ne bi bil posevil podpolkovnik Marko Nikolič. Ob premetitvi na novo službeno mesto želimo priljubljenemu podpolkovniku, da bi bil deležen najlepših uspehov.

u. Zupan dr. Juvan se je vrnil iz Beograda, kjer je poštoval v zadevi pošojila 18 milijonov Din Mestni hranilnici pri Državni hipotekarni banki. Upravnik Državne hipotekarne banke mu je zagotovil, da bo Mestna hranilnica posejilo gotovo dobila. Pošredoval je tudi v zadevi zamenjave vojašnic ter

MATINEJA Z.K.D.
Danes zadnjikrat ob 10.30
v Elitnem kinu MATICI
Anny Ondra v prekrasni Nedbalovi opereti
„POLJSKA KRI“
HANS MOSER in SVETISLAV PETROVIĆ
Cene Din 3.50 in 5.50.

mu je finančni minister izjavil, da se bodo stroški križi iz kadrminskega fonda.

u. Triglavanski starešine! Te dni ste prejeli položnice v svrhu poravnave obroka članarine za III. četrtletje 1936, v znesku 22 Din. — Obilnega odziva prosil blagajnik.

u. Gledališke osebne vesti. V ansamblu mariborske drame so se nemadno izvršile nekatere osebne spremembe. Režiser ter igralec J. Borko, ki je pri zrežiranju Minafikove »Zorke« žl precej lep uspeh, zapuška mariborsko gledališče. Na njegovo mesto bo gledališka uprava postavila člana neke diletantske družine v Kranju L. Lavrenčiča. Tudi bo prihodnji teden debutiral v vlogi patra Strelskega v »Prvi legije« g. L. Standeker, ki bo po debutu angažiran za igralca.

u. Razgrnitev razporeda pridobnine. Razpored pridobnine davka na poslovni promet in davka na luksuz za leto 1936 je v smislu zakona o neposrednih davkih od 8. februarja 1928 razgrjen na javni vpogled davčnim zavezancem pri davčni upravi (soba št. 5 v času od dne 31. oktobra do vstetega dne 6. novembra 1936). O ugotovljenih davčnih osnovah in odmerjenem davku so davčni zavezanci posebej obveščeni s plačilnimi nalogi, proti katerim imajo pravico pritožbe.

Izpuščale, prišče
in razno
kožne nečistosti
BABYMIRA CREME
Dobiva se za celo Din 10, v lekarnah in drogerijah

u. V vednost trgovstvu. Podpisano Združenje ima v svoji zalogi še precejšnje število brošur »Rudolf Rauša«: Kako postane dober prodajalec, o kojem delu je prineslo dnevno in tudi stanovsko časopisje zelo ugodne ocene. Pozivamo trgovstvo, da poskrbi vsem svojim nameščencem to veleuporabno knjižico, ker je ista zlasti za trgovski naraščaj tolikega pomena, da bi jo moral vsak bodoči trgovec ali trgovka ponovno prečitati. — Kupuje in naročuje se v pisarni združenja, Jurčičeva ul. 8/II ter stane komad 5 Din pri naročilih preko 20 listov 4 Din, preko 100 brošuric pa 3.50 Din. — Mariborski trgovcem bomo v bližnjih dneh nudili priliko, da si jih nabavijo v poljubnem številu potom našega dostavljajca ter prosimo, da naj nihče ne odkloni nakupa tega velekoristnega in vedno aktualnega dela. Združenje trgovcev za mesto Maribor.

u. Pobegla hčerka. V nezmano smer je pobegnila 19letna Marija Walochova, stanujoča v Minski ulici 33. Je šibke postave in ima na sebi modro obleko.

u. Nad Holmece je hotel priti nekaj še neidentificiran 20 do 24 let stari mladenci čez mejo. Ker se na poziv ni ustavil, je obmejni stražnik sprožil in ga ustrelil. Včeraj je bil na kraju dogodka sodni ogled.

u. Z jedko tekočino ga je hotel omaniti. Včeraj je bila pred malim kazenskim senatom izredno zanimiva razprava proti 52letnemu brezposelnemu delavcu Stefanu Binclju, ki je dne 13. julija pri Sv. Bolfenku na Pohorju hotel omaniti krošnjarja Mihaela Majcena z neko jedko tekočino, ki mu jo je, ko sta ležala na nekem travniku, vllil v usta in nos, ki so močno otelka. Ni pa se Majcen onesvestil, pač pa je moral Bincl v zapore zaradi suma, da je hotel Majcena na ta način najprej omaniti, potem mu pa odvzeti 1400 Din, ki jih je imel pri sebi. Bincl je bil obsojen na 4 mesece strogega zapora zaradi polzklusa razbojništva.

u. Kino predvaja danes ob 4., pol 7. in pol 9 zvečer krasen dramatičen film »Črni angel«.

Iz Kamnika
ka— Tragična smrt g. Ferdinanda Martina je vzbudila v Kamniku mnogo občutja, saj je bil pokojnik do svojega vstopa k tvrdki Samec dolgo uslužen v Kamniku kjer si je izbral življenjsko družico, v ugledni šlegovski rodbini. Naj mu bo ohranjen blag spomin!

u. Kino Kamnik predvaja krasno filmsko delo »Nesmrtno gosič« (Stradivari).

Z Jesenic
u. Zvočni kino Radio predvaja danes ob 6. in 8. uri zvečer vefilim »Mazurka«. Dodatki: Domač ter dva zvočna tuja tednika. Sledi »Lahka konjenica«.

Iz Kranja

Himen. Poročil se je g. Jože Senica bivši napadalni vodja lige moštva Prkmorja ter sedanjí vodja napada Korotana. ; gospodinjo Marico Jegličev iz ugledne kranjske rodbine. Čestitamo!

u. Kino Narodni dom predvaja danes krasen muzikalni užitek »Poslednji zvok« KX, Beethovna »Simfonija in Handlov oratorij.

Iz Trbovelj

u. Relief trboveljskega rudnika. Med zanimivosti naše doline bo brezdvomno relief trboveljskega rudnika, čigar avtor je znani risar g. Ivan Majnik, nameščeneec tukajšnjega rudnika. Plastičnost je spričo merila 1 : 4000 izredno precizna ter dokazuje resnično kvaliteto delo, ki zasluži vso pozornost in priznanje. Je to živa panorama, kjer je videti vsi postrut rudarskega središča, panorama, ki te nazorno pouči o vseh napravah obratov mimo delavskih naselbin, ki zgornjo pričajo o svojevrstni stavbarski usmerjenosti pa o tipih teh naselbin. Tu je videti vsi površinsko dinamiko industrijskega mesta, ki utegne ohraniti (v kolikor razstavljen v podružnici »Jutra« in razumljivo bo, da želimo avtorju poleg moralnega tudi gnotnega priznanja in uspeha. Trbovije kljub težkim časom gotovo premore človeka, ki bo ta trud pravilno ocenil.

u. Knjige Vodnikove družbe so dosepele in jih dobijo naročniki pri svojih poverjenikih.

Iz Hrastnika

u. Predavanje Jadranske straže v sredo popoldne za mladino zvečer pa za odrasle je dobro uspeo. Mnogoštevilni poslušalci so bili zelo zadovoljni s predavanjem g. Pirnata. Obilni odbor JS pomaga tukajšnje mu poverjenstvu JS, da lahko pošlje vsako leto nekaj uobitnih delavskih otrok na morje. G. Pirnata kot zastopnika obilnega odbora JS so se stari otrok posebno zahvalili za pomoč. Lepo priveditev je zaključil zanimiv zvočni film »Dalmacija«, vsem, ki so pripomogli k uspehom jadranske spominške priveditve, se zahvaljuje poverjenik JS.

u. Hrastniška dolina spada pod župniji Trbovije in Dol, mrtve iz Hrastnika pa pokopavajo na treh pokopališčih v Trbovljah, na Dolu in v Dragi. Zadnje dni so hiteli Hrastničani na vsa ta pokopališča, da uredijo grobove svojih dragih. Šolska mladina se je tudi letos spomnila zapuščenih grobov v Dragi in pri cerkvi na Savi ter jih lepo pripravila za praznik mrtvih.

u. Umrli je Sletni učence III. razreda Albert Fajfar, sin delavca kemične tovarne. Pokopali so ga na Dolu in so se pogreba udeležili vsi učenci deške šole s svojimi učitelji. Mladinski pevski zbor pod vodstvom

Iz Ptuj

u. Hude posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga se zmerom ni iz skedenja. Vsa zadeva je bila davi prijavljena orožnikom, ki so Petka našli napol nezavestnega v skedenju, od kodler so ga danes prepeljali v ptuško bolnico, kjer se bori s smrtjo. Krivca zasledujejo.

u. Hudo posledice prepira. V Bratislovcih so v četrtek pri nekem posestniku stiskali jabolka, poleg drugih tudi hlapec Franc Petek in posestniški sin Franc Zenarič. Nenadoma je prišlo do prepira in nekdo je Petka z motiko udaril tako hudo po glavi, da se je onesvestil. Fantje so ga nezvestnega spravili v skedenj in šele pozneje je nekdo spomnil, da se je moralo Petku nekaj hudega pripetiti, ker ga

Mrtvi živijo z nami

Ljubljana, 31. oktobra. Kakor za vsak praznik mrtvih, je Ljubljana tudi tokrat za Vse svete doživela čisto svojevrstno turbobno, toda vendar živahno razgibanu življenju. Dasi je prezgodnji sneg zamoril doma, vse cvetje po vrtovih, je od kdovekod vstalo celo morje belih in pisanih krizantem, ki jih žene, vdove in sirote, odnašajo k Sv. Križu mrtvim za spomin.

Ob pokopališču samem se je letos morda še v večji meri kakor v zadnjih letih razvila posebna sezonska delavnost, ki jo Vsi sveti vsakokrat priležejo na plan. Pred vhom na božjo njivo postavajo delavske žene, brez-

poselniki in otroci, ki so za nekaj dni vzeli drobne motike in pa pesek v roke, da popravljajo in lepšajo grobove za vse one preostale, ki ne utegnejo sami opraviti te zadnje počastitve svojih pokojnih. Misel na mrtve proži v ljudeh tudi usmiljenje do živih in pred vrati poslednjega človeškega domovanja so se zvrstili prosjački in bedni prodajalci sveč in nagrobnega okrasja, da bi si prislužili vsaj nekaj skromnih par. Ob Vseh svetih je čas, da se vsi živi vnovič spominjajo resnice o tem, kako onstran groba ni razlike, in vsaj za nekaj dni naj bi tudi tostran večnosti prenehali mržnja in prepadi, ki ločijo ljudi.

Smrtne nesreče med naročniki „Jutra“

Ob vseh svetih se »Jutro« spominja tudi vseh onih članov velike »Jutrove družine«, ki jim je nesrečna usoda prerano utrgala nit življenja in so kot žrtve nesreč legli v prezgodnji grob. Nesreča nikdar ne počiva in vsakega lahko sreča smrt takrat ko se je najmanj nadejala. Pregovor pravi tako: vsi ljudje to vedo, a vendar je človeku težko vedno misliti na najhujše ter skrbeti, da svojci ob njegovi smrti ne bi ostali brez pomoči. Na vse to je mislila uprava »Jutra«, ko je s letom 1929 uvedla zavarovanje za primer smrtne nezgode za vse svoje naročnike tako, da prejmejo dediči pokojnika 10.000 Din, ki jih izplača zavarovalna družba, čim ji predložijo izpovednico o smrti nezgodi in potrdilo o plačani naročnini. Vsota 10.000 je bila določena po vsestranskem računanju in upoštevanju najrazličnejših okoliščin in potreb ob nenadni smrti rodbinskega rednika. Takšna nenadna smrt ne uniči samo nenadomestljivega in neprecenljivega življenja, temveč pretrese v večini primerov tudi gmotni položaj družine. In tak udarec usode naj otajša naše zavarovanje, ki naj tudi hudo prizadetim svojem sredstvu vsaj za prve dni najnujnejše potrebe.

»Jutrova« zavarovalnica ne nalaga zavarovalcu prav nobenih skrbí in opravkov. Kdor redno plačuje svojo zavarovalnino, ima tolažilno zavest, da je pripravljen tudi na najhujše. Zavarovanje, ki ga je uvedla uprava »Jutra«, se v nobenem oziru ne razlikuje od zavarovanj, ki jih sklepamo pri zavarovalnih družbah. Prednosti in koristi za zavarovalca so pa v tem, da so mu prihranjeni stroški, pota in skrbi. Tudi razna druga časopisna podjetja uvajajo ne-

Nova grobnica ljubljanske duhovščine

Škafna zavarovanja svojih naročnikov, a so ta zavarovanja v bistvu le nekakšna darila, ker podjetja sama preosejajo položaj ljudi, ki pridejo v poštev za izplačilo zavarovalnice. »Jutrova« zavarovalnica pa je enaka za vse in jo zavarovalna družba izplačala po svojih predpisih.

V prvem leta poslovanja »Jutrove« zavarovalnice je bilo izplačanih 13 zavarovalnin po 10.000 Din. Prva smrtna žrtev nebese iz kroga Jutrovih naročnikov je bil prometni uradnik Janko Smerkolj v Logat-

cu. V noči 13. januarja 1929 je odpravil tovorni vlak proti Rakeku. Stal je, kakor je predpisano, pred tovornim vlakom in pazil na odpravo. Ker je vladala gosta megla in silovit mrz, ni takoj zagledal na postajo prihajajočega stroja. Po naključju je

Krist z duhovniške grobnice, umetnina kiparja Pengova

stal tako nesrečno na tiru, da ga je lokomotiva z vso silo sunila v stran in je priletel pod kolesje tovornega vлека, ki je zdrobilo njegovo mlado življenje. V istih dneh pa se je smrtno ponesrečil v tovarni na Količevem pri Domžalah Dragotin Seliskar. Še pred potekom prvih petih mesecev »Jutrovega« zavarovanja je sledila še tretja smrtna žrtev. To je bil upokojeni komisar finančne kontrole Karel Kos na Jesenicah. Povozil ga je motociklist. V letu 1930 je bilo izplačanih šest zavarovalnin, 1931 sedem, 1932 osem, 1933 šest, 1934 tudi šest, 1935 devet, letos pa že pet.

Vsako leto pa so bile tudi odklonjene mnoge zavarovalnine. V prvi vrsti zaradi tega, ker ni bil izpolnjen glavni pogoj — redno plačevanje naročnine, v nekaterih primerih pa tudi zaradi tega, ker ni bilo zadoščeno pogojem nezgodnega zavarovanja, ki veljajo za vse zavarovalne družbe. Nekajkrat se je zgodilo, da je zavarovalna družba prostovoljno nekaj izplačala svojcem ponesrečenca, čeprav ni bilo zadoščeno vsem pogojem nezgodnega zavarovanja. Na vse take ukrepe pa nima uprava »Jutra« nobenega vpliva.

Čitatelji in naročniki »Jutra« se dobro zavedajo koristi zavarovanja, a že dostikrat se je zgodilo, da so se nato spomnili prepozno. Zabeleženi so prav zanimivi primeri. Danes se zgodi tragična nesreča, rodbina ugotovi, da naročnina ni poravnana, in jo takoj nakaže. Zamujajo pa se ne da več popraviti. Če se kdo hudo ponesreči, svojci seveda takoj na njegovo ime naročijo »Jutro«. Da se vidi, kako se površno kruto maščuje, naj sledi iz statistike uprave »Jutra« še pregled odklonjenih zavarovanj. Leta 1929 so bile tri, 1930 tudi tri, 1931 tudi tri, 1932 trinajst, 1933 pet, 1934 šest, v dveh primerih pa je zavarovalnica prostovoljno izplačala 5.500 in 2.500 Din, 1935 pa pet odklonjenih zavarovalnin.

Na mariborskih pokopališčih

Maribor, 31. oktobra. Na praznik Vseh svetih se bodo spet zgrnile množice na mariborskih in okoliških pokopališčih. Ob grobovih naših nacionalnih mož se bodo ustavljale pred nagrobnimi spomeniki zaslužnih veljakov dr. Srnce, Tomšiča, generala Maistra, dr. Rosiue ter drugih nešteti rodoljubnih mož, ki so se borili za nacionalno prubojo obmejnega slovensstva. Množice se bodo zgrnile na starim mestnem pokopališču ob Strossmayerjevi ulici, na Magdalenskem tam pod spomenikom žrtvi dela Avguštinu Kelnariču, potem na novem mestnem, frančiškanskem, študentskem, radvanjskem pokopališču, da izkažejo pietetno dolžnost svojim blagim rajnikom.

Ni mogoče podati povsem jasne statistike o številu pokojnih mariborskih občanov, ki počivajo na mariborskih pokopališčih. Šele 12 let sem se vodil točna statistika mrtvicev, ki počivajo na pobreskih pokopališčih. Okoli 21.000 pokojnih Mariborčanov počiva na pobreskih pokopališčih. Letno pokopljejo okoli 700 Mariborčanov, dočim so jih pred desetimi leti pokopali okoli 500. Na starem mestnem pokopališču v Strossmayerjevi ulici je samo še okoli 1000 grobov, vsi ostali so deloma poraščeni, deloma pa izravnaní s površjem. Na vojaškem grobišču je pokopanih okoli 900 vojakov iz svetovne vojne, dar

čim je bilo pred tremi leti izkopanih 119 grobov, v katerih so počivali italijanski ujetniki, katerih zemске ostanke so prepeljali v Italijo.

So pa še tri pokopališča, ki niso tako znana. Predvsem pokopališče moške kaznilnice za zidovi kazniškega kompleksa, kjer počivajo z zločinom zapleteni pokojniki. Polem pokopališče na koncu Tezna, kjer je v času mariborske pokopališke krize leta 1910 kupila ob levi strani ceste proti Ptujju mestna in stolna župnija primerno zemljišče. Tedaj je bilo namreč mestno pokopališče že prenapolnjeno. Staro magdalensko pokopališče so zaprli že leta 1880, na novem magdalenskem pokopališču na Pobrežju pa so pokopavali samo pokojnike iz predmestij, predvsem Pobrežja in Tezna. Tako je mestna in stolna župnija bila primorana leta 1911 kupiti ob Ptujski cesti na koncu Tezna veliko zemljišče za novo pokopališče. Do leta 1914 je bilo na tem pokopališču pokopanih 85 mariborskih meščanov. Toda pokazalo se je, da je novo pokopališče le preveč oddaljeno. Razen tega pa so nastali s prejšnjo lastnico zemljišča Ano Gojčičevo sodni spori, tako, da se je na podlagi poravnave šele leta 1922 lahko vkoristila lastninska pravica v prid mariborske stolne župnije. Tako se je zgodilo, da se niso Mariborčani več pokopavali na tem tezenskem

Spomenik mučeniku Avgustu Kelnariču

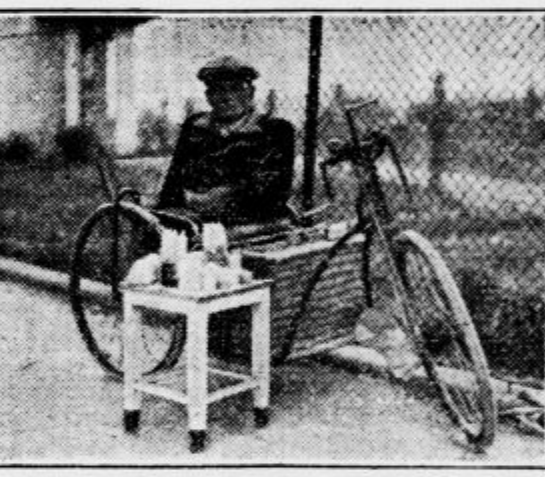
pokopališču. Nekačera trupla so pozneje prenesli na novo pobresko pokopališče, dočim pričajo še danes grobovi ostalih, ki so tamkaj še pokopani, o pozabljenju, ki je leglo na to pokopališče. Napisi na še obranjenih nagrobnikih so komaj čitljivi, tam okoli se pase živina, grobnice so razdejane, grobovi pa preraščeni. Mariborčani, ki imajo tamkaj svoje pokojnike, bi pač morali poskrbeti za primerno zaščito in ureditev tega zapuščenega pokopališča, ob katerega neposredni bližini se nahaja pokopališče evangeliške občine, ki p a je tako lepo oskrbovano in urejeno, da je menda navzlic skromnosti najlepše mariborsko pokopališče.

Naposled pa se med Mariborčani poživilja spomin na tisti del pokopališča pri Sv. Marku nižje Ptuj, kjer so našli svoje poslednje domovanje vsi oni številni nesrečniki iz

Narodne šege in vraže ob Vseh svetih

Kult pokojnih je najstarejše človeško udejstvo. Ob kultu mrtvih se pojavljajo prvi začetki razgledanja o smislu in vrednosti življenja, prve kali verovanja in prvi nagibi do nadnaravnega pojmovanja. Krščanstvo je med bolj ali manj smiselnimi svojimi šegami in navadami prevzelo in posnelo ta kult ter mu dočelo praznik Vseh svetnikov, ko ima vsakdo svojega patrona, in dan Vernih duš. V Beli krajini nazivajo ta praznik z lepim imenom »mrtvi godi«. Med vsemi obredi, šegami in navadami krščanskih veroizpovedi je današnja oblika tega kulta najbolj splošna in razširjena, nešemu srcu najbližja in skupna čustvovanju vseh dežela in narodov.

Ze stari Rimljani so se spominjali svojih mrtvih prednikov. Po njihovi veri se je začetkom novembra odpral podzemski svet, kjer so prebivale dobre duše (divi

Polde prodaja svečke

menes) in te so prihajale na zemljo. Rimljani so jih nato tri dni častili, Rusi niso praznovali spomina na pokojne takrat kakor katoliki, zato ker pravoslavna cerkev ni sprejela Vseh svetnikov med cerkvene praznike. Vendar so sami določili praznik po Veliki noči, ko se spominjajo mrtvih. Iznenujejo ga pa: rádonec, rádonica ali rádonsnica, zakaj ruski narod se na ta dan na grobovih raduje, prepelva in se gosti. Tudi mrtvim polaga na grobove raznih jedi in kliče ranjke k velikonočnemu veselju.

V mnogih krajih, zlasti na Gorenjskem, so imeli in imajo ponekod še danes navado, da pečejo k Vsem svetim prešce, ajdov kruh. Prešce dobi vsak, kdor je pri hiši. Siromaki jih pobirajo po hišah, pa tudi pri cerkvi pred mašo od vernikov, ki jim jih darujejo, da bi molili za verne duše. — Splošna je navada, da za Vse svete zvečer zvonijo po cerkvah z vsemi zvonovi, nekod še prihodnje jutro na vernih duš dan. — Na Gorenjskem pravijo, da gredo na Vse svete duše iz vic in ta dan ne trpe nobene muke. Prihodnji dan pa se morajo vrniti spet nazaj tiste, za katere verniki na zemlji niso izprosilí božje milosti. V Beli krajini pa je vera, da hodijo verne duše ta dan iz vic celo v nebesa in smejo tam ostati ves dragi dan. Onim, katerim dotече ta dan čas trpljenja, ostanje na veke v nebesih. Ostale pa se morajo, ko mine ta dan, spet vrniti v vice. Goriški Slovenci so trdili, da hodijo ta dan duše iz vic v procesiji s pokopališča v cerkev in nazaj (prim. »Mlinar in njegova hiša«) Zato so se ljudje stežka odpravljali na pot. Nekateri ljudje so pravili, da so jih videli z lastnimi očmi. Po njihovi verji duše v vica h ta dan nič ne trpe in hodijo tudi nazaj na zemljo v tiste hiše, kjer so poprej živeli. Tudi koroški Slovenci so verovali, da prihajajo verne duše na svoj prejšnji dom. Domači jim pripravijo na mizo kruha in vrček piva. Štajerski Slovenci so imeli navado, da so svojim rajnim na Vse svete zvečer postavljali vina na mizo. Drugod pravijo, da odhajajo uboge duše iz vic na vseh svetnikov dan zvečer, da bi se vsaj enkrat na leto čez noč do jutrnice odpočile od muk. Zato gospodarji ta večer postavljajo na ognjišče s sirovim maslom napolnjeno svetiljko, da bi si pokojni z njim mazali svoje opeklino. Tudi mečejo v ogenj droblin in moke vernim dušam za hrano. V mnogih krajih so uživali ta dan le hlad-

Perilo prati? Ne, temveč negovati!

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo tedaj ne zadostuje da ga perete kot »navadno«. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

Radion je popoln proizvod za nego perila. Uporaba je zelo preprosta:

1. Raztopite Radion v mrzli vodi.
2. Ko raztopina zavre, kuhajte najmanj 15 minut.
3. Splakujte perilo najprej v topli potem pa v mrzli vodi. Perilo bo ostalo dolgo časa kot novo in bo vedno snežnobelo.

Schichtov RADION POPOLNA NEGA PERILA

Maribora in okolice, ki so bodisi prostovoljno, bodisi neprostovoljno našli svojo smrt v valovju široke Drave.

Doslej skrajno zapuščen grob Davorina Jenka pri Sv. Križu so vendar uredili

ne mleko. Z njim so se tudi kropili, da bi z njim hladili duše.

Naši predniki so bili prepričani, da ta dan duše umirih, še neresenih iz vic, obiskujejo svoje sorodnike in botre, a jih ni

»Peska, gospa?«

moč videti. Vendar pa se nahajajo med njimi in hodijo po vasi. Ko pa mine v cerkvi služba božja živih ljudi, grede v cerkev in so tudi same navzočne pri božji službi, katero pa zdaj opravljajo mrtvi duhovniki. Nevarno je, da bi hodili živi ljudje gledat tako cerkveno opravilo, zakaj mrtvi bi vsekemni takemu radovednemu odtrgali glavo, pa tudi tistim, ki bi jih klicali. Če v počit ali na ognjišču počij ogelj ali les, pravijo, da je to vrlega duša, ali pa se zama meče po ognju. Ponekod je gospodar kličel na Vse svete duše svojih pokojnih staršev, otrok in sorodnikov, da bi prišle in užile pripravljene jedi v topli sobi, ki so jo posebe za nje zakurili. Ko pa so domači ljudje mislili, da so uboge duše to pojedle vso, za nje pripravljeno hrano, so njih spet odganjali iz hiše. Drugod so devali na Vseh svetnikov dan ponoči jedi na grobove in so bili veseli, če prihodnji dan niso videli ničesar več, češ, da so bile uboge duše v gosteh.

Marsikje v naših krajih je bila navada, da so pokopavali nedolžne otročiče, ki so umrli brez krsta, na posebnem, neblagoslovljenem prostoru na pokopališču. Na to se naslanja nežna belokranjska priča: Otroci, ki umrjo brez krsta, pridejo v kraj, kjer stoji visoka lestva. Vrh te je lep, svetla luč. Po tej lestvi hodi deca proti luči, da bi jo dosegla. Toda ko stegne roko

proti luči, da bi jo prejela, pade doli. V Beli krajini je tudi narodna vera, da starši za pokojnimi nedolžnimi otroci ne smeje preveč jokati, ker bi bili potem otroci mokri in bi v večnosti trpeli. Tudi morajo otroku, ki umrje, ostrčiti lasce, sicer bi mu na onem svetu druga deca lasce skubila. Tam je tudi vraža, da se ženske ta dan ne smejo česati, ker bi jim ne segnili lasje v grobu. — Ti prazniki so tudi odločilni za vreme. V Beli krajini pravijo: Če na Vse svete voda izvene, bo prihodnje leto dobra letina. Če je ta dan lepo vreme, bo drugo leto čuda žela (želoda).

Rudolf Dostal.

Najslajša in najboljša krepljena pijača je

BERMET - VINO,

črnina iz Fruške gore, Sremski Karlovec — Gostilničarji nudite to specialiteto svojim gostom. V sodčkih od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinikov, Sremski Karlovec, Fruška gora.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Mladina in odrasli — vsi so voljni urejati grobove

Nova tajna lepote: PRENOVITEV POČRNELIH ZOB.

Tisoče oseb je opustilo neučinkovito metodo čiščenja in prevzelo čiščenje s KOLYNOSOM. Zadostuje majhna količina Kolynosa na suhi ščetki. Takoj izginejo madeži, mikrobi, ki povzročajo kvarjenje, so takoj uničeni, a Vaši zobje se bleste kot biseri. Negujte svoje zobe s Kolynosom, in oni zadobe nov blek in naravno belino, ki polepšuje Vaš nasmeh.

KOLYNOS PASTA ZA ZOBE

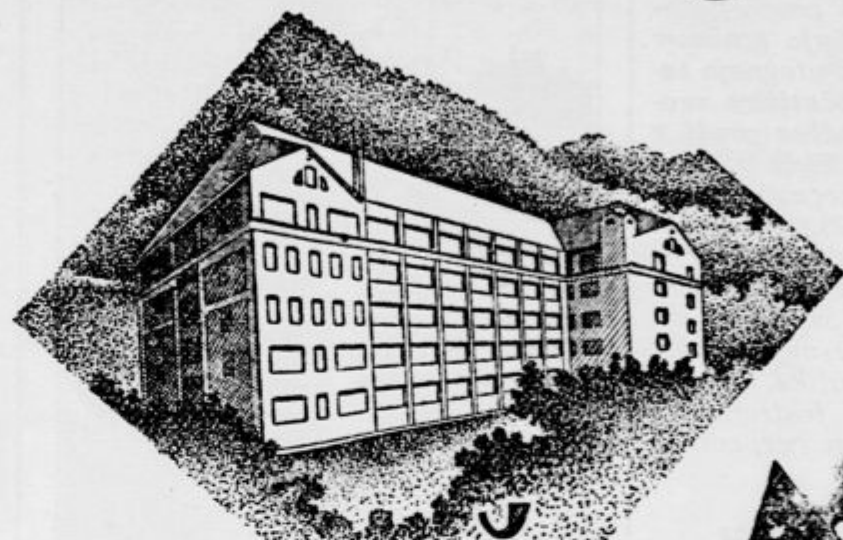
Za isti denar boljšo obutev

trpežnejše in

lepše čevlje

Kranj, Prešernova ul. 12
Bled, Vinko Savnik
Jesenice, Vinko Savnik
Radovljica, Vinko Savnik

Zagreb, Ilica 15
Trbovlje, Konzum TPD
Novo mesto, Ivan Šmalc
Murska Sobota, Cerkevna 6

Lepo Čevlji

Maribor Slovenska ul. 2

Aleksandrova 1 Ljubljana Miklošičeva 14

Celje Noc moda pl. 2.

A. Poitzer: 34

Pot brez cilja

Roman

Samo to je omogočilo Marijani, da se je bila pripeljala v Bejrut.

Samoumevno se mi je zdelo, da se Marijana zdaj neutegoma vrne v Pariz: zavest dolžnosti je pri artistih posebno močno razvita.

Drugo jutro sem spremil Marijano do ladje. »Se sreča, da me zdaj več ne potrebuješ! Drugače ne bi imela mirnega trenutka,« je dejala.

Zdel se skoraj, da bi Marijana manj skrbela zame. Navdajal me je tesnobni občutek človeka, ki stoji s praznimi rokami. Kako naj poplačam Marijani te neprestane dokaze prijateljstva...?

Zdaj sem ji bil celo dvakrat dolžnik. Preden sva zapustila hotel, mi je izročila precejšen sveženj bankovcev. Nisem ga hotel vzeti. A prepričala me je, da ne morem brez denarja ostati v Bejrutu.

Saj utegne trajati še nekaj tednov, preden mi preiskovalni sodnik dovolji, da se vrnem v domovino. Ko sva prišla v pristanišče, je bilo že pozno. Sirena na ladji je tulila in priganjala k naglici.

Najino slovo je bilo kratko. Za trenutek me je obšla želja, da bi privila Marijano k sebi in jo ljubil. A nisem se upal zaradi ljudi, in tako sva si samo segla v roke.

Nato se je parnik ločil od pomola — še dolgo je stala Marijana ob ograji in mi mahalala z roko...

Počasi sem se obrnil in krenil po pristanišču nazaj.

Okoli mene je kipel življenje — hrumeči orient, pomešan z evropsko hitrico — a jaz sem se čutil strašno zapuščenega.

Pogled mi je zblodil po gozdu jamborov in dimnikov in se ustavil na enem, ki je bil bel kakor sneg. To je bil dimnik jahte »Milice«. Nehote sem nameril korake proti njemu.

Vse bolje in bolje sem razločil palubne zgradbe na jahti, sončno jadro in pisane ležalne stole. Iz belega dimnika s širokimi zlatimi progami se ni dvigal dim. Čeprav se je vsa jahta kar bleščala od čistoče, je bila vendar čudno neobljudena, da izumrla na pogled. Ladja strahov!

Samo tenka, komaj zaznavna progica dima iz kuhinjske kajute je pričala, da »Milica« ni popolnoma zapuščena.

Naj sem hotel ali ne, nekaj me je gnalo k ladji.

Strašne ure sem bil preživel na njej — a tudi nekaj takih, ki jih ne bi bil dal za nič na svetu.

In zdaj je bilo vsega za zmerom konec.

Bolj od milijonov, ki so se obetali Milici, je stala zdaj med njo in menoj Marijana. Globoko čuvstvo do tega dekleta je bilo popolnoma prerاسlo mojo vročo strast do Milice.

In potem je šlo še za to strašno dejanje! Če sem prej dvomil o Miličini krivdi, je bilo enosmiselno ve-

denje preiskovalnega sodnika dokončno porušilo moj dvom.

Česa sem pa prav za prav iskal pri ladji, ki me je tako govorno spominjala strašnega dogodka?

Hitro sem se obrnil. In malo je manjkalo, da se nisem zaletel v žensko. Že sem ji hotel stopiti s poti, ko sem spoznal gospo Wilsonovo, strežajko.

Za trenutek sva osupla strmelca drug v drugega. Presenečenje strežajke, ki je mislila, da sem v ječi, je bilo razumljivo; a zakaj sem bil jaz tako osupnil? Temu, da je bila strežajka še na jahti, se vendar nisem mogel čuditi.

Zamrmral sem nekaj v pozdrav in hotel iti dalje. Kostnata žena, ki ni bila grda v obraz, a vendar nekam čudna videti, mi ni bila nikoli Bog več kako po duši. Sovražnosti do mene, ki jo je bila pokazala pred komisarjem, ji nisem zameril. Konec koncev me je vendarle le imeela za gospodarjeva morilca.

Kmalu se je otresla osuplosti, ki jo je bila obšla v trenutku tega nepričakanega srečanja. Videla je, da se mi mudi naprej.

»Gospod Weindal! Mar niste več v — ?«

To je bilo vsekako nerahločno in nespozdobno vprašanje. Nazadnje sem bil le gost na jahti, kjer je bila ona strežajka. Vso pot iz Monte Carla do Bejruta nisem bil izpregovoril z njo niti dvajset besed.

Njeno vprašanje me ni razburilo. »Kakor vidite, gospa Wilsonova, nisem več v — zaporu!«

Zdelo se mi je, da je postal njen temni obraz — po strežajkinih žilah se je moralo pretakati nekaj črnih krvi — še za senčico temnejši. »Ne zamerite mi, gospod, saj vem, da sem neumno vprašala...«

»Že prav, gospa Wilsonova!« Pokimal sem ji in krenil dalje.

»Samo trenutek, gospod!« me je zadržala. Presenečen sem obstal.

»To me — veseli me, da ste nedolžni,« je rekla strežajka.

»Hvala, gospa Wilsonova! In zdaj do svidenja!«

Videl sem, da je bila razočarana. A kaj mi je bilo mar.

Tedajci je stopila prav k meni. Pogled, s katerim sem jo ošinil, ji je moral različno povedati, da mi je njena bližina v nadlego. Vendar je stopala ob moji strani. Lepo osebo je imel Lawrence na svoji ladji! sem nejevoljno pomislil.

»Gospod, ali je že znano, kdo je umoril Lawrencea...?«

Poslušnil sem. Kaj je hotela ženska? Ali ji je narekovala to vprašanje zgolj radovednost?

Za hip me je prešinila čudna misel, a že v naslednjem trenutku sem jo zavrgel. Ne, to bi bilo presmešno!

»Gospod me bo gotovo imel za vsiljivko... a na ladji mi kar ni več obstanka. Spati pod streho z morilecem, to ni za osamljeno žensko...« Strežajka je govorila hlastno in razburjeno.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

KER SI HOČEMO S POSTENIM DELOM, SOLIDNIMI CENAMI IN POSTREZBO PRIDOBITI ZAUPANJE IN STALNOST NAŠIH STRANK. KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA.

Uganka je rešena, nagrade izžrebane

Izredno zanimanje za težavne račune — Danes nova naloga!

Rešitve računa, ki smo ga zastavili preteklo nedeljo, so naslednje:

5 Din 9 oseb 18 9 18 9 18 18 18 18
1 Din 52 < 3 53 4 54 5 6 7 8 9
10 pa 29 < 69 18 58 7 47 36 25 14 3
1 pa 10 < 10 20 20 30 30 40 50 60 70

Četvorica števk v istem navpičnem stolpcu je rešitev. Skupno jih je deset.

Deset nagrajenih

Izžrebani so bili in prejeli knjige: Mihael Varmonočnik, Lipa 25 pri Storah — Dumasov roman »Zvečeta ob groba« (vezano); Ferdinand Skerj, državni podkovnik mojster v Knjaževcu — roman »Lucifer«; Adolfin Hauptmannova, Ljubljana, Sv. Petra cesta 39 — roman »Blagajna velikega vojvode«; Ivan Straus, tehnični uradnik, Guštanj-Ravne — roman »Razpad carstva«; Rudolf Turšič, železniški višji kontrolor na Rakeku — »Zelezna cesta«, Jože Istenič, zdravilnišče Brestovac — roman »Tigrovi zoboj«; gdi. Cecilija Urlepova, uradnica tvrde »Metla« v Celju — roman »Patar Kajetan«; Verica Klajnškova, učenka IV. razr. mešč. šole v Celju, Breg št. 3. — »Jelarjevi čuvaji«; Dimitra Šinkovčeva, uč. II. a razr. klasične gimn. v Ljubljani, Glinca, Vinavška ul. 7 — »Prigode porednega Bobija«; Janko Lešnjak iz Starega trga na Notranjskem — »Kralj Debeluh in sinko Debelinko«.

V zlati knjigi

Po deset pravih rešitev so nam poslali gg.: Viktor Hajnik iz Slovenjgradca, Miloš Štor iz Ljubljane, Kati Vercelj iz Save, Franc Skitec iz Celja, Ivan Grosek iz Konjice, art. poročnik Radovan Kos iz Maribora, Marij Sosič iz Maribora, Ivan Pust iz Trbovlje, Jakob Golob iz Učice, Vinko Berce iz Ljubljane, narednik-vodnik Ivan Kos iz Maribora, Maks Mrakič iz Črne, Vinko Strukelj iz Dravlj, Mira Majdičeva iz Kranja, Leopoldina Sakova iz Toplice pri Zagorju, dijak Srdjan Cazafora iz Maribora, Josip Nagode z Vrhnike, Ljubo Vidmajer iz Zagreba, Franjo Weiss iz Novega Celja, Gizi Csonka iz Ljubljane, Mara Čilenškova iz Ptuj, Josip Novak iz Ormoča, Janko Juvanc iz Zgoranje Šiške, Vilko Kuker iz Ljubljane, Franca Omahne iz Toplice pri Zagorju, Joža Graški z Golnika, Ivo Lah iz Ljubljane, Miroslav Krajšek iz Maribora, Franica Gunčarjeva iz Petrovgrada, Konrad Bakovnik iz Konjice, Robert Sernetz iz Ljubljane, S. I. Ferjančič iz Ljubljane, Maks Matičič iz Most, A. Hoennova iz Ljubljane, M. Urbančič iz Ljubljane, Branko Prekorski iz Celja, Ljubica Lendovšek iz Škofje Loke in Franc Čemažar iz Ljubljane.

Ta prešmentani družabni klub »Metla« je povzročil reševalcem ugank in stricu Maticu, ki ima pri »Jutru« uganke in nagrade čez, ves pretekli teden neverjetno dosti preglastic. Kakor namerič nihe ni pričakoval, se je v uredništvu »Jutra« v teku tedna zbralo daleč nad 1000 rešitev, ki so nam jih vpsolali najbolj vneti reševalci ugank. Po splošem zatrjevanju v pisnih kakor tudi po povpraševanju po telefonu lahko sklepamo, da je naša uganka vzbudila ne- navadno mnogo pozornosti, pa tudi mnogo skrbi pri reševanju in je s tem dosegla svoj namen: da namreč v jesenskih večerih nudi čitateljem »Jutra« nekaj uric razvedrila. Med rešitvami je seveda tudi precej nepravilnih, saj je bila uganka za ljudi, ki jim ni znana učnost algebre, res trd oreh. Toda rešitve so mestoma tako zanimivo glosirane, da se je stric Matic odločil, odgovoriti nekaterim reševalcem v obliki pričujočega pogovora s čitatelji. Tako nam pišejo:

F. Š. Knjaževac: Po dolgem ugibanju se mi je končno vseno posrečilo rešiti to težko nalogo in s tem tudi razbremenil tajnika kluba »Metla« nepotrebnih skrbi. Ne smem zamolčati, tudi jaz sem jih precej imel, pa tudi precej papirja sem popisal, preden sem prišel do pravega zaključka. G. tajniku pa sporočite, naj se ob takih prilikah kar brez skrbi obrne na mene, ker jaz mu bom vedno na razpolago. Da ne boste mislili, da smo Slovenci tu doli v Knjaževcu že pozabili na svoje brate v beli Ljubljani, vam sporočam, da z velikim veseljem čitamo vaš cenjeni list »Jutra«. Saj bi ga še drugi naročili, pa kakor mislim, sami veste, da tudi tukaj doli je kriza doma. Imamo pa tudi mi tukaj eno precej »pročo«, katero vam po šiljamo za objavo: V živliskem vrtu je 36 glav živali, katere imajo skupno 100. nog. Koliko izmed teh živali ima po dve nogi in koliko po štiri noge? ... Gospodu tajniku kluba »Metla« tudi te ne priporočam v reševanje, ker bi si z njo preveč obelil glavo. S spoštovanjem vaš dolgoletni naročnik itd. — Odgovor: Lepo se vam zahvaljujemo za pozdrave, Vašo uganko pa s tem stavljamo vsem čitateljem »Jutra« na razpolago. Pozdravite nam vse rojake v Knjaževcu!

I. S. Guštanj-Ravne: Pri tej priliki si dovoljujem tudi jaz poslati računsko nalogo in če jo priobčite, vam bom poslal tudi rešitev. Naloga se glasi: Po zunanem obsegu naše zemeljske oble se ima položiti jeklen trak, ki bi se moral zemeljskega oboda tesno oprijeti. Ko pa so delavci s pripravami gotovi, se je šele ugotovilo, da je bil jekleni trak (obroč) za 10 m predolg napravljen. Kako velik je zdaj vmesni prostor, če je obroč položen po točki največjega zemeljskega premera? — Odg.: Hvala tudi vam za uganko, ki jo enako stavljamo na razpolago vsem ugankarjem okrog »Jutra«.

C. B. Celje: Z veliko skrbjo sem si prizadevala, da sem rešila vašo nalogo. Mislim,

da drugače ne more biti. Zato vam jo danes pošiljam. — Odg.: Resnično, poslali ste nam eno samo rešitev, pogodili pa ste po velikem trudu najtežje.

R. T. Rakek: Spodaj vam navajam vseh 10 možnih rešitev vaše uganke. Rešitev je le v toliko zamudna, ker ima z ozirom na navadne člane in odbor s predsednikom vred 29 možnih rešitev (po enačbi: 400 kratno število magnatov — 90 kratno število navadnih članov + 99 kratno število članov odbora), kar se z ozirom na ostala dva vprašanja končno zmanjša število možnih rešitev samo na 10. — Odg.: Točno!

V. K. Celje: Skoraj vsak dan me je vaša uganka zabavala pa tudi jezila, ko ni tako gladko šlo. — Odg.: Saj pravimo, tudi brez jeze ne gre v življenju, še najmanj pa pri naših ugankah. Poskrbeli bomo, da boste še večkrat hudi na nas.

C. U. Celje: Naj sloveči klub »Metla« vzame na znanje, da je ni skrivnosti in uganke na svetu, ki bi jo mogla rešiti samo ena bistrostna glava, ampak naj si sloveči tajnik imenovanega kluba zapomni, da se s trdom in dobro voljo naredi marsikaj, morda še več, kakor si on sam misli. To lahko razvidite že iz tega primera, ko vam pošiljam ne samo eno rešitev na 10 načinov, marveč celo na 12. Kaj pravite k temu? Zato se pa tudi priporočam za prav debele zlate črke, knjige pa naj bi preganjale dolge zimске večere. Saj res ni špas, ves dan se ubijati v pisarni s samimi številkami in računi, no, nato mi pa še »Jutra« stavi takšno vprašanje! Ne, v koš se pa še ne damo. Le večkrat nam se pošljite kaj sličnega! Škoda le, da je danes šel ponedeljek, ker bom do nedelje tako nestrpna! Vsem mojim sotrpinom-reševalcem iskrene pozdrave! — Odg.: Gospodična, bili ste zelo vneti pri reševanju, toda dve rešitvi nista pravi. Gotovo boste tudi naše nadaljnje uganke reševali z enako vnamo, kakršno razbiramo iz vašega pisma. Tudi vam pozdrav!

M. V. Devica Marija v Polju. Sicer se pa čudim, da klub »Metla« v današnjih časih še ni bil razpuščen, ker ne zasleduje nikakih humanitarnih, izobraževalnih ali pa vsaj koritarskih ciljev. — Odg.: Vendar, vendar, gospa! Zakaj naj bi se ta nedolžni klub razpuštil, ko si je vendar nadel plemenito nalogo, da bo čitatelje »Jutra« kratkočasil s svojimi skrivnostmi. Preteklo nedeljo smo vam dali na razpolago eno takšno skrivnost, danes drugo, v bodoče bomo pa videli, kaj vse še ima klub »Metla« za bregom.

F. Č. Ljubljana: Nedeljske uganke sem se ponovno lotil in vam zdaj pošiljam vse skupaj. Obenem mi pride na misel ključ k računu, ki je malo rabljen in poznan. N. pr.: Neki poveljnik ima v svojem seznamu po tekočih številkah vpisane talce. Njih število gre v tisoče. Ko je treba talce zamenjati, zahteva poveljnik za prvega 1 Din,

za drugega 2 Din, za tretjega 3 Din, itd. po vrsti, poslednji ima številko 36.760 in tako dobi poveljnik samo zanj 36.760 Din. Koliko pa dobi za vse? — Odg.: Tudi vašo nalogo stavljamo na razpolago vsem čitateljem »Jutra«.

I. L. Ljubljana: Zdi se mi, da so take naloge skoraj pretežke za »slake«; za matematike, ki poznajo teorijo diofantovskih enačb, pa prelahke. — Odg.: Gotovo imate tudi vi prav, toda vsem ni nikoli mogoče ustreči. Veliko števil rešitev priča, da so tudi čitatelji brez reševanja enačb imeli mnogo zabave in — sreče...

J. G. Golnik: Klubu »Metla« in brihtnemu tajniku hvala za pabovo! — Odg.: Vaš način reševanja je bil zabeležen originalen, ponatisniti ga žal ne moremo, a vidimo, da ste si z reševanjem res zadali dovolj truda in se pri tem zabavali.

J. H. Celje: Med poklicanimi sem tudi jaz, ker sem čitatelj »Jutra«. Vprašanje pa je, ali bom tudi med izvoljenimi. Ne hrepenim za zlatimi črkami v knjigi »Metla«, priporočam se pa za navadno knjigo. Pri-

Dajte, razkrijte še to skrivnost!

Družabni klub »Metla«, ki je postal tako slaven s svojim zbiranjem stotaka, je moral te dni rešiti novo, zelo težavno nalogo. Eden njegovih najuglednejših članov, gospod Smola, je iznenada umrl. Vedelo se je, da je bogat, toda o njegovem denarju v blaginji ni bilo ne duha ne stih. Našli so samo listek na katerem je bilo napisano:

DENAR
HRANE
HLAPEC

Ko so vprašali hlapca, kje je gospodarjev denar, je ta rekel, da mu je dal rajni gospodar samo 20.000 dinarjev, in je ta znesek tudi izročil dedičem. Toda ti so bili prepričani, da je bilo denarja dosti več, saj se je gospod Smola pred smrtjo sam pobahal, da ima dosti denarja in da je ta denar shranjen v dveh vrečkah. Ker sami uganke niso znali rešiti, so naprosili vsevedni klub »Metla«, naj njegovi člani, ki slove po svoji prebrisaniosti, doženejo, koliko denarja je rajnik prav za prav zapustil.

Dolgo so »Metlarji« premišljali in iskali. Ker niso našli nikjer nikakršnih števil, so že storaj obupali. Toda naposled se oglašil eden izmed članov in reče:

»Zdi se mi, da mora biti rešitev te uganke na listku. Beseda »hrane« se mi zdi zelo sumljiva. Gospod Smola je znal dobro slovensko in kar neverjetno se mi zdi, da bi bil po pomoti napisal tisti »ec. Štoraj bi rekel, da je ta napis nekakšen račun, pri katerem je treba črke zamenjati s praviimi številkami, pa bomo dobili v prvih

lagam obenem uganko, za katero lahko razpisate nagrado 10.000 Din, ker jo je absolutno nemogoče rešiti. Stvar je naslednja: So tri hiše in trije vodnjaki. Od vsake hiše mora voditi k vsakemu vodnjaku pot. Toda poti se ne smejo nikjer križati, nobena ne sme teči preko druge. — Odg.: Hvala vam, nagrade pa vseno ne bomo razpisali. Komu je pa danes še do denarja?

M. V. Lipa-Store: Vem, da je zlato draga reč in bi vpsil moje malenkosti v knjigo »Metla« utegnil biti zelo drag. Takšno živte pa klubu ne bi želel nakopati. Če je sva izbrbo, se rajše odločim, da mi namesti zlatega vpisa za isto vrednost pošljete knjige. — Odg.: Skromnost je lepa čednost in kdor se ponizuje je povšan. Tako ste tudi vi vpisani v zlato knjigo in obenem prejmete knjigo, ki vam jo je k sreči določil žreb.

M. K. Maribor: Za rešitev sem potreboval kake tri ure. Vendar bi prošil, da večkrat priobčite slične uganke kakor tudi križanke. — Odg.: No, tri ure ni dosti. Za Vas bo treba kaj hujšega. Ustregli vam bomo.

dveh vrečah oba zneska, ki sta se nabajala v vrečkah, v spodnji pa skupno vsoto zapuščenega denarja. Čakajte, da si listek prepisemo! Upam, da vam bom lahko jutri zvečer že povedal rešitev.

Gospod Dreta, tako se je pisal učeni član kluba »Metla«, je imel prav. Listek je res predstavljal hkratu tudi zapisek, koliko denarja je zapustil gospod Smola v obeh vrečkah in v celoti. Drugi dan je gospod Dreta zadovoljnjega obraza vzel rešitev iz žepa in jo prebral sočlanom. Ta rešitev je pričala, da je hotel hlapec utajiti lepo število tisočakov. Ko je videl, da je razkrinkan, je skočen vrnil ves denar.

Bistro uho našega reporterja je kmalu zvedelo za to skrivnost in jo zdaj razodeva »Jutrovima« bralcem. Ali bo kdo izmed njih tako prebrisan, kakor je bil gospod Dreta, in bo znal ugotoviti:

Koliko je bilo vsega denarja?

Izkratka: Črke je treba nadomestiti s praviimi številkami in sicer vselej za isto črko isto številko. Če boste odkrili prave številke in jih prav sesteli, se bo račun ujemal in bosta obe zgornji vrsti dali za vsoto zadnjo vrsto.

Povemo naj še to, da ta skrivni račun le ni tako neudomen, kakor si je mislil gospod Smola, ker dobimo lahko štiri različne, a vse pravilne rešitve. Vendar pa ne znaša razlika me največjo in najmanjšo vsoto niti 2000.

To je uganka, ki jo »Jutra« danes zastavlja svojim čitateljem za nedeljsko razvedrilo. Malo zasoljena je tudi ta, toda do prihodnje nedelje je boste že rešili!

Kraljestvo mode

Lepo krzno — velika moda

Moda se je očitno pripravila na strogo zimo, ker nam prinaša toliko krzna, kakor že dolgo ne. Nobena jopica, noben plašč nista brez krznene okrasja in nebroj je celih krznenih oblačil, kakor da bi moda predvidevala konec denarne krize. Fimejša predelava krzna, ki se vedno bolj približuje voljnosti in mehko fini blaža — le da je mnogo trajnejše, seveda — omogoča izdelavo kožuhov v vsakem modernem kroju, od ohlapne jopice pa do tesno ob životu ukrojene, spodaj zvončaste razširjene redingote. Zato nova krznena oblačila niso več nekakšne brezoblične, dlakaste »vrčice«, kakor pred leti, temveč imajo vse prednosti in vso eleganco dobro krojenih modelov.

Povsem dolgi krzneni plašči so letos bolj redki. Modni stvaritelji so namreč mnenja, da učinkujejo dosti bolj lahko in torej tudi bolj mladostno kot tričetrtinski paletoji iz krzna. Vrhu tega so krajši paletoji tudi bolj poceni, kar pride posebno do izraza pri pristnem krznu — torej kar tri muhe na en mah! Kroj takšnega paletoja je ohlajen in v hrbtu močno razširjen, kakor smo ga vajeni že od lani ali pa posamezno obliko zvončaste, od pasu tesne tunike. Izbiramo torej lahko po okusu, odnosno

po postavi. Glede krzna velja omeniti, da so za cela krznena oblačila v modi kratkodlake krzna, ki so bolj voljna in store postavljene manj masivno, kakor dolgodlake kože. Zato pa so za razne krznene garniture bolj priljubljena krzna z dolgimi dlakami, ker bolj laskajo obrazu in tudi bolj razkošno učinkujejo.

Jako praktične poldolge krznenne jopice so po novi modi na hrbtu razširjene in sicer z eno ali dvema vstavljenima gubama. Takšne gube dostikrat izhajajo iz ravnega ali — v primeru ene same gube — koničasto ukrojene sedla na ramenih, ki so na njem pritrjeni tudi nabrani rokavi. Za takšno kratko, lahko jopico pride v poštev seveda le kratkodlake krzno in izberemo imamo med širokorepko, astrahanom, nutrio ali umetno ostrizano jagnječo kožo. Tu je razlika v cenah jako velika, odločila bo torej bolj »finančna« zmogljivost, kakor pa osebni okus. Poldolga jopica s sedlom in vstavljenim gubo na hrbtu vidite na naši skici (1. skica).

K plašču ali kostumu, ki nima krznene okrasja, se lepo poda kratek krznen kep. Seveda mora biti takšen kep iz pristne in po možnosti dolgodlake kožuhovine, da učinkuje zares elegantno. Jako lepi so kepi iz sestavljenih malih kožic, ki omogočajo ureditev krznenih prog v različnih smereh. Tu pridejo v poštev bizam, podlasica, dihur — dočim je menda nerc vse preveč dragocen za naše razmere. Takšen kep lahko nosimo tudi k večerni toaleti in je torej res vsestransko uporaben. Jako lep je pariški model, ki ga prinašamo na skici. Tu so kožice tako sestavljene, da tvorijo spredaj nekakšen serpentinast »jabot« (2. skica).

Zanimivo je krojen tričetrtinski paleto, ki je ves sestavljen iz malih, kratkodlakih kožic, n. pr. iz polhov. Vso širino tega plašča je krznar premaknil v hrbet, dočim je gladki sprednji del prepet z ozkim krznenim pasom. Visoki, strleči ovratnik in ob komolcih koničasti, spodaj ozki rokavi so nadaljnje posebnosti tega elegantnega modela (3. skica).

Dame, ki se vendarle odločijo za dolg krznen plašč, kot za klasično in torej najbolj trajno obliko, morajo posvečati mnogo paznje kroju takšnega kožuha. Tu ohranjenost ni dovoljena, ker bi plašč učinkoval preokorno, temveč se mora kroj lepo prilagati k telesu. To je mogoče doseči seveda le pri kratkodlakih, voljni koži in pri kroju, ki je po možnosti razdeljen v več delov. Takšno razdelitev vidite na našem modelu, ki je vrhu tega še prepasan s krznenimi ali usnjenimi pasom. Košati rokavi tvorijo zanimiv kontrast k skromnemu in mladostnemu dekletemu ovratniku. Plašč zapremo z dvema klipsoma (4. skica).

Eleganco zvončaste tunike še poudari bleščeča žrebčevina, ki je rabila za naš poslednji model. Kožuh te vrste ima tričetrtinsko dolžino in je spodaj močno razširjen, dočim se nad pasom tesno oprime života. Takšen kroj zahteva širok pas iz jelenje kože ali iz laka z efektno zaponko. Napol pokončni ovratnik ima okroglo obliko, sicer ozki rokavi pa so na ramenih nabrani, tako da odgovarja kožuh v vseh podrobnostih novi liniji, ki zahteva lahko razširjenen ranen (zadnja skica).

Zdravniška posvetovalnica

M. P. J.: Na vsak način bi bilo dobro, da peljete dečka k zdravniku. Vzroki te napake so namreč lahko tudi male gljivice, dalje razne napake in abnormalnosti na spolovilu, nervoznost itd. Vse to mora zdravnik preiskati. Poleg tega je dobro, da mu dajete posebno zvečer samo suho hrano, brez tekočine. Opozorite na vse to gospodinjino in jo prosite poleg tega, naj dečka ponoči oz. pred spanjem opozori, da mora na vodo. Deloma se da na to vplivati z raznimi zdravili, ki mu jih bo že zdravnik predpisal.

M. O. Rakovlje: Vzrok nespečnosti je lahko različen. Mogoče bdi v prebavi. Zdi se mi namreč, da ste malo prezgodaj začela z nezadostnim krajvimi mlekom. Poskusite s tem, da razredite mleko s polovico vode in dodajte 2 do 4 kocke sladkorja. Mogoče je tudi, da dobi otrok v kratkem zobne in da je zato tako nemiren. Na vsak način pa se mi zdi, da se vam ni treba razburjati, ker je otrok sicer, kot pišete, zdrav in močan. Najbrže bo to minilo kmalu samo od sebe.

Prijetneje: Kljub temu, da vi trdite, da imate prebavo v redu, mislim, da bo vzrok vaše nespečnosti tiel le tu. Priporočam vam povečini brezmesno hrano in vroče kopeli. Poskusite še enkrat s kvasom, ki se sicer dober obnese. Če pa le ne bi bilo boljše, bo treba vendar k zdravniku, da vam predpiše kako učinkovitejšo sredstvo. Da je noht na nogi tak, je najbrž vzrok v tem, da je bila po zanočnici uničena matična noht. Ako se vam okoli nohta poleg tega gnjijo, bi bilo najbolje, da si daste noht odstranit.

A. J.: Izpadanje las in prhljaj lasišča sta gotovo v zvezi zvez med seboj. Zdravljenje je različno in se ravna po tem, da li je prhljaj suh ali masten. Zdravila vsebujejo v glavnem žveplo, siličij, alkohol itd. Kot domače zdravilo je priporočljiv čaj iz korenin koprive. Dober je tudi 2% siličij alkohol. Ako bi postali lasje presuhi, jih namažite z brilantno. Tako zdravljenje mora trajati v presledkih celih mesecev. Ako bi se v tem stanje zelo poslabšalo se obrnite na zdravnika za kožne bolezni.

Z. S.: Da imate vnetje sečnega mehurja, je popolnoma jasno. Ker se vam je stanje zopet poslabšalo kljub zdravili, mislim, da žarišče vnetja, ki leži lahko v eni ali drugi ledvici, ali v mehurju, ali pa v sečni cevi, ni še ozdravljeno. Vzrok je lahko tudi kamen ali pa tuberkuloza ledvic ali pa mehurja. Iz vseh teh razlogov smatram, da bi bila ponovna preiskava vsekakor na mestu in bi bilo najbolje, da se podaste v bolnico. Sebe, ako preiskava ne ugotovi nič posebnega, morete zdravljenje nadaljevati doma po navodilih, ki jih boste dobili.

Prljaj: Preberite odgovor pod značko A. J. Ivica L.: Iz vašega dopisa, ki je, dasi je precej dolg, vendarle še pomankljiv, si ne morem ustvariti jasne slike o vaši bolezni. Mislim, da bi bilo najbolje, da se javite še enkrat pri dotičnem zdravniku in ga prosite, da vas pošlje v bolnico na kožni oddelek. To bi morali storiti že davno in ni prav, da ste dopuščali, da se je vsa stvar tako razpasla.

Kišlina: Običajno je temu vzrok rana na želodcu, zato se morate držati temu primerne diete. Uživali ne smete mesa, mesne juhe, ostrih začimb, surovega sadja, jesiha, prave kave, alkohola, svežega kruha. Dorvoljeno pa je star kruh, močan ječ, umelne juhe, surovo maslo, kompot, prikuhe, jajca. Proti prekomerni kislini pomaga deloma tako zvana soda bikarbona. Če se vaše stanje kljub dieti v leku par let ne bi izboljšalo in ako bi poleg tega še hušljali, bruhali in trpeli hude bolečine, bi bilo treba misliti na operacijo.

Perilo: Kljub zagotovitvi, da je 62letna žena, ki še vedno krvavi, zdrava, je treba njeno stanje stalno kontrolirati. Krvavenje v tej dobi gotovo ni normalno in se za tem najčešče skriva kaka novotvorba maternice. To, da ženska dobro izgleda naj vas nikar ne moti, o ne zavede, da je ne bi ponovno dali preiskati.

— Morda si mislite: zastoj je še to predobro! Pa ni tako, dragi gospod! Tudi mi smo ljudje, krščeni in pošteni. Ljudje pa vidijo v nas le — barabe!

— Nisem mislil tako...

— Ali morda občudujete sosedno barako? Čisto nam podobni siromaki so tam. Slepac, žena in trinajstleten otrok...

Bog se nas usmilil vseh skupaj!

— Jaz sem že prošil za drugo stanovanje, še je oglašil obratčen, postaran možak. Šel sem k Sv. Križu, pa me ne marajo... O, pa me bodo kmalu sprejeli, saj me bodo morali!

Potegnil je iz žepa pipico, pobral po žepih tčbak in jo napolnil. Ko je pošadil, jo je vrgel v ogenj. Rekel je, da je ne bo več rabil. Denarja za tobak nima, pipica pa bi mu budila le skomine...

Oskrbnik je prižgal luč. Svetloba je s težavo prodrla skozi goste kolobarje cigaretnega dima.

— Pejdimo rajši k mizi, se je ojunacil mladeniški glas.

— Saj vidis, da peč grejem, ga je zavrnil drugi, ki je sedel ob peč in držal roke ob gorkem železu.

Spet je bilo tiho in vsak je čakal, kdo bo preknil že neprijazno trenutno tišino.

Jecljanje: Peljete dečka h kakemu specialistu za grlo, ali pa v kak zavod (n. pr. bolnico odn. kliniko v Zagrebu). Doma zdraviti jecljanje je nemogoče, oz. težko. Edini uspeh ej obetam, ako prevzame zdravljenje strokovnjak.

Dopisnik iz Holandske dobi pismen odgovor.

ŠAH

Bivši svetovni prvak Capablanca bo najbrž v kratkem prišel na turnejo simultank v Jugoslavijo. Izgledalo je že, da mu radi napovedanega velikega turnirja v Havani obisk v Jugoslaviji ne bo mogoče, te dni pa je Capablanca le pritrdilno odgovoril na vabilo iz Zagreba. Če se posreči odstraniti vse tehnične ovire, bi se njegova turneja začela že okoli 10. novembra. Capablanca bi v raznih naših mestih odigral skupno 15 simultank.

V Beogradu se je te dni konstituiral pripravljalni odbor za ustanovitev podsaveza J. s. saveza, ki mu bodo pripadali vsi šahovski klubi v Beogradu z Zemunom in Pančevom, med drugim tudi šahovska sekcija društva Slovencev.

Mali turnir v Amsterdamu se je končal z zmago dr. Euweja in Fine-a, ki sta dosegla po 5 točk iz 7 možnih. Dr. Euwe je sicer premagal dr. Aljehina, oddal pa je 4 remije, med tem ko je Fine po nesrečnem porazu v prvem kolu samo še dve partiji remiziral, vse ostale pa dobil. Dr. Aljehina spremlja menda stalno smola, odkar je izgubil svetovno prvenstvo. V Amsterdamu je imel proti dr. Euweju že zopet dobljeno pozicijo, pa je na zadnje že izgubil in s tem padel na 3. mesto v turnirju. Dosegel je 4/5 točke. Slede dr. Bosch, Grünfeld in Landau 3/5, Kmoch 3, Scheltina 0. Dunajčana Grünfeld in Kmoch sta zopet dosegla zelo skromen rezultat. S turnirja je naslednja teoretično pomembna partija.

DAMSKI GAMBIT

Beli: Fine Crni: Grünfeld

(4. kolo, 14. oktobra)

1) d2—d4	d7—d5
2) Sg1—f3	Sg8—f6
3) c2—c4	c7—e6
4) Sbl—c3	d5 : e4

To je znana »dunajska varianta« dam. gambita, ki je zadnja leta povzročila na mojstrskih turnirjih mnogo preglavic. Njen iznajditelj je sam Grünfeld, ki pa se mu varianta tu slabo obnese. Sploh so črni utrpeli s to varianto v zadnjem času že nekaj katastrof.

Često je bilo tu igrano tudi 6) Da4†, Sc6, 7) Lg5, Ld7, 8) Dc2, vendar je sedaj zopet ostrejša poteza iz partije v modi.

6) ... c7—c5

7) e4—c5

Samo do izenačenja vodi 7) Lc4., cd4, 8) Lf6., Df6., 9) Dd4.

7) ... c5 : d4

Divje variante, ki sedaj nastanejo, so že dalj časa predmet natančnih analiz.

8) Dd1—a4†!

Bolje nego 8) ef6., gf6., 9) Da4†, Sc6, 10) 0—0, Lc3: in črni je, kakor je praksa pokazala, v prednosti.

8) ... Sb8—c6

9) 0—0 Lc8—d7

Na tem mestu je bilo poskušanih že mnogo potez, pa nobena se ni prav obnesla za črnega. Bogoljubov je igral v Nottinghamu proti našemu velemojstru dr. Vidmarju h6 in prišel po 10) ef6.; hg5, 11) fg7.; Tg8, 12) Sd4.; Ld7, 13) Se4, Dc7, 14) Sc2, 15) Sd4.; fe4.; 16) Sc6.; Lc6.; 17) Dc4: v izgubljeni poziciji. Tudi poteza Ld7, ki jo v partiji Grünfeld izbere, je že dolgo znana, pa se je doslej mislilo, da vodi do remija.

Nova Balzacova pisma

Pisateljski genij niha med sanjo in resničnostjo

Balzacova korespondenca je prav tako neizčrpna kakor Voltairova. Vedno znova najdemo kdor koli do sedaj neznan pisemski pisatelj. Pred kratkim so odkrili Balzacova pisma »Tujki, ki jih je delno objavila »Revue de Paris«.

Gre za epizodo z elegantno Poljakinjo, go. Hanako, ki se je hotel Balzac 1. 1847. z njo v Parizu poročiti. Sredi priprav za poroko pa je morala zaročenka odpotovati na Poljako, da bi uredila neke družinske zadeve in pisatelj je ostal spet sam. V tem času je nastala ta korespondenca.

V pismih se zrcali vsa tragika pisatelja »Človeške komedije, v čigar življenju se nista mogli nikoli združiti fantazija in resničnost. Pisatelj je hotel ustvariti ljubljenski ženski pravljicni dom. Kupil je slovit hotel v ulici Fortunée in ga je hotel opremiti tako, da bi po lepoti prekašal vse,

10) Sc3—e4	Lb4—e7
11) e5 : f6	g7 : f6
12) Lg5—b4	Sc6—b4
- Črni torej dobi damo, če se beli noče sprostiti v 13) Sf6†, Lf6.; 14) Db4.; Lh4.; 13) Da4: — b4!

Ta elegantna poteza pa parira igro črnega. Beli dobi za damo tri lahke figure in dobro pozicijo, ki zagotavlja najmanj remis. Toda poteza ni nova Fineova iznajdba. Partija teče vse do 18. poteze po že znanih analizah.

13) ...	Lc7 : b4
14) Se4 : f6†	Ke8—f8
15) Td1 : d4	
- Se Ld7 je torej izgubljen.

15) ... Dd8—a5

16) Sf6 : d7†

Na g7 kralj seveda ne more: 17) Lf6†, Kg6, 18) Tg4†, Kh6, 19) Se5 ter mat ali izguba dame.

17) Sd7—f6†

18) Lf1 : e4

Doslej se je mislilo, da bi moral tu beli s 18) Sd7† dati večni šah. Saj tri lahke figure navadno niso močnejše nego dama, razen tega izgleda tudi pozicija belega kralja nekako oslabljena. Fine pa neustrašno zaigra na zmago — in odtrdi prav.

18) ... Ta8—c8

19) Kc1—b1

Da eliminira omenjeno možnost Tg4†.

20) Th1—d1

Bolje izgleda Kg7.

21) Sf6—d7†

22) Lh4—g3

23) h2—h3

Grozilo je Tg4.

23) ... Tg8—g7

24) a2—a3

Ta in naslednja poteza sta napaki. Bolje je bilo Tc6 z grožnjo f6, in na 25) Sf5, Tb6.

25) Lc4—b3

Črni ne vidi, da je beli nato pripravil lepo kombinacijo.

26) a3 : b4

27) Lg3—e5!

28) Td4 : b4!

29) Sd7—f6†

30) Td1—d7†

31) Le5—d6†

Pointa kombinacije. Beli dobi dama nazaj in obdrži tri lahke figure za trdnjavo, torej odločilno premoč.

31) ... Db4 : d6

32) Td7 : d6

33) Td6—d3

34) Sf6 : h5

35) Lb3—d1

Seveda ne 35) Ka2, Tc5 in beli izgubi radi grožnje Ta5† figuro.

35) ... Tc8—g8

36) Sf3—d4!

Na T8g1 bi prišlo Sc6† ter Td8 mat.

37) Sd4—c6+

38) Kbl—a2.

Grünfeld je načel še zadnjo šanso, ki pa tudi ne zadostuje več.

39) Td3 : d1

40) Sh5—f4†!

Ujeti skakač se raje sam žrtvuje. Na f4 bo namreč kmet slab.

40) ... e5 : f4

41) Sc6—d4†

42) Td1—f1

43) Ka2—b1

Slo je tudi 43) Kb3, Th5, 44) Tf4†, Ke5, 45) Th4, Th4., 46) Sf3†.

43) ... Ta5—e4

44) Sd4—f3

45) Tf1—e1

46) Te1 : e6†

47) Kbl—c2

48) Kc2—d3

49) Sf3—d2

50) Kd3—e4

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda. Vasja Pirc

46) Tf1 : e6

47) Kbl—c2

48) Kc2—d3

49) Sf3—d2

50) Kd3—e4

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

47) Kbl—c2

48) Kc2—d3

49) Sf3—d2

50) Kd3—e4

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

48) Kc2—d3

49) Sf3—d2

50) Kd3—e4

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

49) Sf3—d2

50) Kd3—e4

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

50) Kd3—e4

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

51) Ke4 : e5

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

52) Ke5 : f4

Črni se vda.

Črni se vda.

Črni se vda.

Črni se vda.

Črni se vda.

Črni se vda.

Praktičen zimski komplet

sestoji iz gladkega, klasično ukrojene kostuma in ohlapnega plašča z bogato krznen garnituro. Za kostum in za plašč je rabilo isto, dlakasto »angora« blago v lepi modni barvi. Takša kombinacija učinkuje nenavadno elegantno in nam pride posebno prav na potovanju, na izletih in pri dopolndanskih opravkih v mestu. Ovratnik in manšeti našega modela so sestavljeni iz malih kožic, izrez kostuma pa poživlja živobarven šal.

Skunks

moderno
in
trajno

krzno

v veliki izbiri
pri

L. R O T

LJUBLJANA
MESTNI TRG 5

V ogrevalnici

Saj se je vreme spet sprevidilo in tudi premrzlo ni več. Toda stare kosti le zebe in pohiščeje ogrevalnico. Ali žive tu notri ljudje, bi se vprašal človek, če bi ne videl tam na koncu velike sobe, podobne skladišču, žalostnih, motnih obrazov in če bi ne slišal suhega pokašljevanja revežev, ki sede ob peči, si grejejo roke in mislijo... Na kaj mislijo? Bog ve! Če merijo v mislih še enkrat pot svojega bednega življenja, so dvakrat ubogi. Kajti spomin na žalostno preteklost je prav tako trpek kakor preteklost sama.

Osemnajst jih je. Niso le starčki onemogli in trudni od dolge življenjske poti, okoli peči sede tudi mladi fantje brez mladosti, ki jim je človekova pomlad daleč kakor kos belega kruha.

Ob levi steni te vlažne sobe, ki se skriva zunanjemu svetu za še neometano opeko, je z desk zbit oder, nekake prične, ki služijo tem ljudem za skupno ležišče.

Najzgovornejši izmed stanovalcev tega »taborišča« je odgrnil prepogoneno slamnjočo in dvignil nekako iz krp in lukenj sestavljeno čunjo, ki bi jo le prav ironično lahko imenovali odelo. Toda s tem se

ti ljudje ponoči resnično pokrivaajo, grejejo jih pa menda bolj kakor to »srpucalo« — sanje, ki so gotovo tisočkrat lepše od resničnega življenja.

— Samo ko bi nas ne preganjale te salamenske živalice, ki nam poleg krvi požrejo tudi marsikatero urico spanja, mi je dejal eden izmed teh siromakov, ki se mu na obrazu bere odmirost za vse, kar je na svetu dobrega in slabega. Brez tresljaja duše mi govori o vseh mogočih rečeh, in še te besede je izgovoril enolično kakor stroj, da nisem v njegovem glasu slišal pritožbe ampak le navadno poročilo.

— Če uganete, kaj je notri, tečem s svojimi starimi kostmi trikrat okoli smarne gore!

Molk.

— Veste, to je kosilo. Juha, v kateri plava kisel krompir.

Glas je ubral strune odločne pritožbe, jaz pa sem gledal skozi okno in nisem našel besede. Spet je udaril v tišino njegov uporniški glas.

— Vest, to je kosilo. Juha, v kateri plava kisel krompir.

Glas je ubral strune odločne pritožbe, jaz pa sem gledal skozi okno in nisem našel besede. Spet je udaril v tišino njegov uporniški glas.

Glas je ubral strune odločne pritožbe, jaz pa sem gledal skozi okno in nisem našel besede. Spet je udaril v tišino njegov uporniški glas.

Nevidna smrt

Poljska miš ustavila pohod Mackensenove vojske, gad povzročil kratek stik v elektrarni, pes, ki je vzdržal sunek visoke napetosti in vrabec, ki ga je pokončal ogenj iz električne žice

Sloviti elektropatološki muzej na Dunaju, ki ga vodi prof. dr. Stefan Jellinek, se je te dni preselil v nove prostore. Ob tej priliki se je ponovno zbudilo zanimanje javnosti za ta zavod, ki je po zaslugi svojega vodje opravil že od sedaj nad vse važno delo, kar se tiče spoznavanja učnikov električnega toka na organizme. V tem zavodu je tudi v resnici videti mnogo čudnih stvari, ki povsem opravičujejo zanimanje javnosti in strokovnjakov. V špirtu hranijo tam celo vrsto živali, ki so s svojo smrtjo človeku postavljale uganke in mu prinašale jasnost v vsakovrstne skrivnosti elektrike. Nekateri teh živali so po čudnem načinu svoje smrti dosegle svetovno slavo.

učinov električnega toka
na organizme. V tem zavodu je tudi v resnici videti mnogo čudnih stvari, ki povsem opravičujejo zanimanje javnosti in strokovnjakov. V špirtu hranijo tam celo vrsto živali, ki so s svojo smrtjo človeku postavljale uganke in mu prinašale jasnost v vsakovrstne skrivnosti elektrike. Nekateri teh živali so po čudnem načinu svoje smrti dosegle svetovno slavo.

dosegle svetovno slavo
In so posegle v tok svetovne zgodovine. Najznamenitejša teh živali je pač neznan poljska miš, ki leži že dvajset let konservirana v nekem kozarcu v bolesto skrčenem stanju, kakor jo je dohitela električna smrt. Bilo je l. 1916., ko je

Mackensenova armada korakala

v Rumuniji proti nasprotnikom. Korakala je skozi deževje po cestah brez dna, ki niso več zaslužile svojega imena. Njen cilj je bil nekje spredaj, v sivini. Vojaki sami niso vedeli, kje. Nekje v zaledju so se zbirale važne vesti o gibanju nasprotniških armad in od tam so jih pošiljali na brežičnih valovih korakajoči armadi.

Ti brezžični valovi
so ji bili edina vez z domačim svetom, po njihovih sporočilih in ukazih je usmerjala svoj pohod. Tedaj se je nekega dne zgodilo, da je oddajni aparat nenadno utihnil, od nikoder več ni bilo nobenega glasu, vsa vojska se je ustavila in ni mogla naprej, dokler bi se eter spet ne oglašil. Toda zakaj je molčal? Majhna stvar, revna

lačna rumunska miš

je bila posegla v svetovno vojno. V iskanju hrane se je vrtela okrog vojaške oddajne postaje, zarila se je med kovinske dele in žice, dokler ni našla nekaj, kar je njenemu mišjemu nosu dišalo. Začela je glodati — nenadno pa je svignil iz obglodanega mesta žarek plamen in jo usmrtil v deset tisočinki sekunde. Neumna, mala žival se je bila

lotila izolacij v releju
oddajne postaje in povzročila kratki stik. Dolgo je trajalo, preden so ugotovili okvaro in jo popravili. Med tem časom pa je vsa Mackensenova armada stala, armada, ki je o njeni usodi odločila drobna miš. Kajti vojaški tehniki izjavljajo danes soglasno, da je ta zastanek

rešil tisočim vojakom življenje.

Pol sežgano truplo miši so položili v špirit in ga poslali na Dunaj, kjer so jo končno v elektropatološkem muzeju shranili poleg mnogih drugih živalskih bitij, ki jih je smrt po električnem toku doletela na podobnem nenavadnem načinu.

Pred nekoliko leti je v Celovcu zvečer nenadno ugasnila električna razsvetljava. Vse mesto je ostalo za par ur brez toka. Končno so se luči spe užgale. Ljudje so menili, da so imeli

v električni centrali kratki stik

in so se s to razliko zadovoljili. Niso se pa zadovoljili strokovnjaki, ki so zaman

iskali vzroka za ta dogodek. Nekoliko dni so si skušali stvar pojasnjevati z vsemi mogočimi teorijami, dokler jim ni prišel slučaj na pomoč. Šolski otroci so ob robu nekega gozda ubili gada. Po naključju je bil v bližini neki elektrotehnik, ki je z začudenjem opazil na trebuhu plazilke

značilno ožganine.

Odvzel je žival otrokom in jo odnesel v mestno elektrarno. Kratak pregled je sedaj pokazal, da se je bila pred dnevi baš ta kača spazila v elektrarno in šla na svojem potu tudi preko dveh bakrenih zbiralnih tračnic. S svojim telesom je tedaj premostila

napetost 5000 voltov,
povzročila kratek stik — in se odplazila živa naprej. Dvoma ni moglo biti nobenega, kajti na eni izmed tračnic so še našli konec njenega telesa. Samo slučaj je hotel, da je prišla potem še v špirit in v elektropatološki muzej na Dunaju.

Zanimiva je zgodba nekega psa, ki je do bil mogočen sunek toka visoke napetosti, pa je ostal vse eno živ. Jambor, ki je nosil

vod visoke napetosti,

je bil po neki napaki v izolaciji v stiku s tokom, pa tega ni vedel nihče, dokler ni prišel ta pes in se ga dotaknil s svojim vohajočim nosom. V istem trenutku je dobil takšen električni udarec, da ga je vrglo v znak.

Na tragičen način je končal neki vrabec, ki drži še po smrti v svojem

kljunu travno bilko.

Bilko si je pobral z mokre ceste, da si jo vplete v gneздо. Brez mu je bilo nemara težko, kajti sedel je na vod visoke napetosti, da bi si odpočil. V istem trenutku ga je pokončal ogenj in vrgel na tla. S krepilji se je bil zasidral na neko žico, morda bilka v kljunu se mu je dotaknila druge žice in povzročila smrtonosni stik.

Skrivnostna in zavratna

se nam vidi električna smrt. Toda v svojem bistvu vendarle ni tako skrivnostna. Baš te živali v špirtu nam razlagajo stvarno in nazorno, kako preproste in ravne so njene poti.

Ob starem „Mrtvaškem plesu“

Slika iz cikla »Mrtvaški ples iz 15. stoletja. Od leve proti desni predstavlja: papeza, ki si ga Smrt ne upa dotekniti, medtem ko je zagrabila cesarja, nato kardinala, princa, patrijarha, prestrašenega viteza in škofa.

Nepričakovana dediščina

Tisoč funtov šterlingov „iz hvalečnosti za ljubeznivost“

Prijetno presenečenje je pričakalo te dni bolniško strežnico go. F. J. Marksovo iz Bornemoutha na Angleškem, ko je prejela obvestilo, da ji je neki A. W. Blacker, ki umrl prejšnji mesec v starosti 73 let, zapustil v svoji oporoki 1000 funtov šterlingov »iz hvalečnosti za ljubeznivost«, ki mu jo je izkazala 24. decembra 1928.

Ga. Marksova in nje mož si razbijata sedaj glavo nad to utemeljivo legata. Neke- mu reporterju je g. Marks dejal sledeče: Ženo si ne moreva pojasniti, kaj je mislil g.

L J U B E Z E N

Ljubezen olepi človeka — zakon mu odpre oči.

Vzel jo je za ženo, ker jo je ljubil; ona pa ga je ljubila zato, ker je z njo sklenil zakon.

Ce se hladni elementi razžarijo — gorje tistim, ki jih zalijejo!

Samo zadnja ljubezen ženske more dati uteho prvi ljubezni moškega.

Ljubezen in navda sta si v začetku zagrizeni sovražnici, pozneje pa skleneta zaradi udobnosti konvencionalni zakon.

Temelj ljubezni je zvestoba.

Večina ljudi potrebuje več ljubezni nego jo zasluži.

Blacker s to besedo o »ljubeznivosti«. Moja žena je stregla Blackerovemu bratu med njegovo dolgoletno boleznijo l. 1928. Morda ji je takrat na božični večer uspelo, da je g. Blackerja, ki je bil zelo slabe volje, na kakšen način razveselila. Za takšno uslugo bi bil to seveda prav knežji honorar.

Truplo v stekleni krsti

Strah pred osamelostjo, smrt, razkošna grobnica, mrlič, ki se je vzdignil iz groba ter noč v strahotnem budoaru

ko so ji umrli starši, preselila v Pariz. Tam je živeła

neverjetno luksuzno življenje. Kupila si je palačo v enem najodličnejših predelov, dala je nad vse razkošno opremiti in je prirejela velike družabne večere, ki so zbužali pozornost po svojem sijaju. Ves odlični Pariz se je sestajal tu in kogar je milijonarka povabila, je lahko rekel, da je sprejet v najboljšo družbo.

Lepa gostiteljica pa je prirejela takšne slavnosti očitno

iz strahu pred osamelostjo

Ni mogla niti minuto trpeti, da bi bila sama, in še ponoči je morala sedeti po več družabnic v njeni spalnici. Nekoč se je seznanila z nekim angleškim študentom in na nekem družabnem večeru je celo naznanila svojo zaroko z njim. Poroka bi se morala izvršiti po njegovem povratku iz Anglije, kamor je moral odpotovati iz družinskih razlogov. Mladi mož pa se ni nikoli več vrnil. Curtisova je tedaj

dobila živčninapad

in se je morala odpeljati na jug, da si živce popravi. Ko se je vrnila v Pariz, je ni bilo več spoznati. Občevala ni z nikomer več, ni prirejela družabnih večerov, ni nobenih takšnih večerov obiskovala in ni sprejemala nobenega človeka. Kratko potem je Pariz zvedel, da je umrla.

Nje odvetnik je tedaj sporočil, da si je dala na pokopališču Père Lachaise

zgraditi razkošno grobnico

V tej grobnici je bil velik prostor, ki so ga opremili po njeni želji kakor nje budoar. Sredi tega prostora je ležalo njeno truplo v stekleni krsti. Truplo pa je bilo balzamirano in obleženo v najlepšo večerno oblačilo pokojnice. Dalje je bila ta želela, naj jo po smrti straži mlad človek. Ostati bi moral tri leta, podnevi in ponoči ob njeni strani, le zjutraj in zvečer bi se lahko za eno uro odstranil iz grobnice. Za to straženje bi dobil honorar 25.000 funtov šterlingov.

Veliko število mladih moških se je prijaviło za to mesto. Odvetnik je izbral

mladega italijanskega kiparja,

ki je pokojnico osebno poznal. Ob 10. zvečer je stopil prvič v grobnico, naslednje jutro so ga našli v bližini izhoda nezavestnega. Ko se je osvestil, je prisegel, da ne bo stopil nikoli več v grobnico, pa čeprav bi mu obljubil denar vsega sveta. Trdil je

JESENSKO IN ZIMSKO BLAGO ZA OBLEKE, POVRŠNIKE, PLAŠČE, SUKNJE itd.

V BOGATI IZBIRI NUDI DRAGO S CH W A B

Ljubljana, Aleksandrova 7.

VELIKA ZALOGA KONFEKCIJE ZA GOSPODE IN DEKLE.

Povečanje mrtvih

»Monument aux morts«, spomenik francoskega kibarja Paula Bartholoméja, ki stoji na pokopališču Père Lachaise v Parizu

Angleški mecen

Mož, ki bi bil rad postal zdravnik, pa je postal samo mehanik in se je pozneje povzpел do tvorničarja

Lord Nuffield je daroval oxfordskemu vseučilišču 1.350.000 funtov šterlingov. Poudarjal je pri tem, da mu gre pred vsem za to, da se večji del tega zneska porabi za ustanovitve posebne šole za medicinske raziskave. Tu naj bi učenjaki opravičali svoje znanstveno delo, ne da bi se jim bilo treba ozirati na finančne potrebe zdravniške prakse. »Denar mi ne pomeni nič«, je dejal lord. »Lahko bi brez nadaljnega tam začel, kjer sem začel nekoč, in mislim, da bi bil tedaj srečnejši, nego sem. Sam sem hotel postati nekoč zdravnik, pa sem bil preubog, da bi mogel študirati. Zagrabil sem zaradi tega za najbližjo možnost dela in to je bilo delo mehanika.«

Od tistega časa se je povzpел do enega najpomembnejših angleških avtomobilskih tvorničarjev. »Utrudil sem se«, je nadaljeval, »da bi vedno delal samo zase. Ker sem že zaslužil toliko denarja, bi ga rad uporabljal za to, da bi ljudi reševal telesnih muk. Anglija naj dobi priložnost, da postane v področju medicine vodilna dežela sveta. Vsak nadarjeni angleški študent

naj v bodoče ne bo prisiljen, da bi delal izven svojih oxfordskih ustanov, temveč naj bi svoje delo nadaljeval tu in morda vzočil še druge, isto tako nadarjene mlade ljudi. V preteklosti je bilo le prebogost tako, da je bil vsak uspešen zdravnik ali kirurg izgubljen za raziskovanje, ker mu je praksa jemala vse moči. To naj se spremeni.

Lord Nuffield je določil 100.000 funtov za to, da bi postali učenjaki, ki delajo v laboratorijih, finančno neodvisni. Oxfordске vseučilišče bo osnovalo sedaj razne nove klinične oddelke, ki jih bodo vodili vseučilški profesorji.

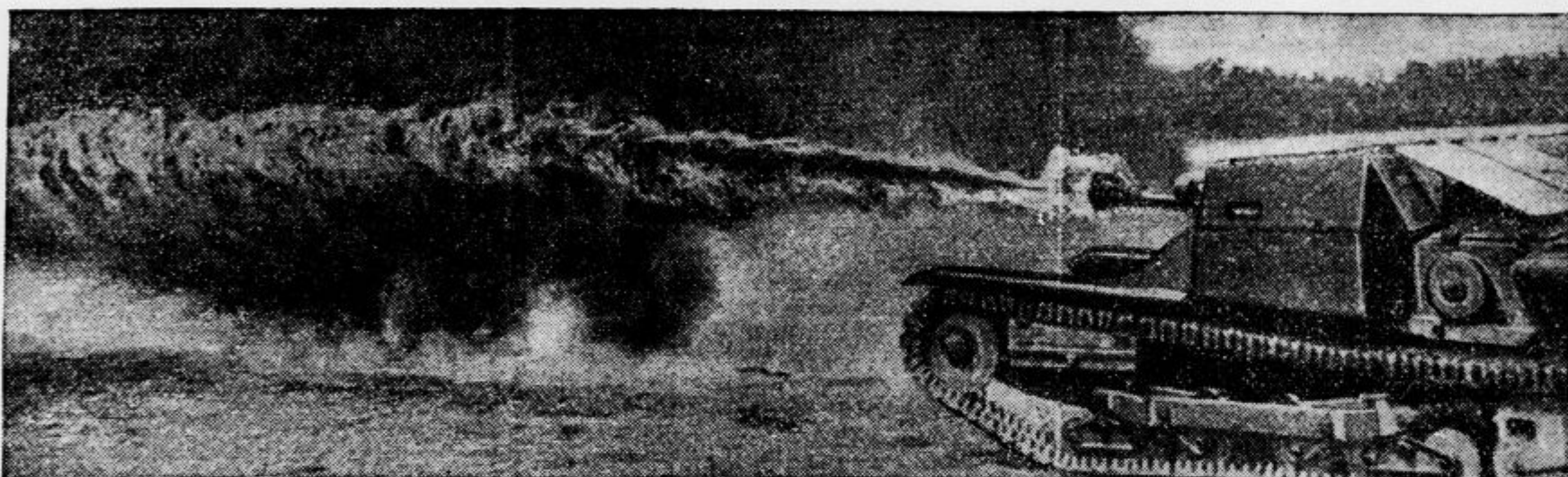
I V E R I

Tudi v mladosti bi ne smeli napraviti več norosti, nego jih je potrebno potrebnih.

V ljubezni izgube neumni srca, pametna pa še glavo.

Tako zvani »dobri nasveti« so pogosto rešilni pasovi, s katerimi je le mogoče lažje utoniti.

Nova ideja za uničevanje človeštva

Po zadnjih manevrih Italijanske vojske je dal Mussolini pobudo za namestitve metalcev ognja na tanke...

Če je pred teboj samo še poldrugo leto življenja...

V neki londonski sodni razpravi so pred kratkim govorili o tem, da je bil neki zdravnik napovedal nekemu svojemu pacientu samo še osemnajst mesecev življenja. Ko je ta čas pretekel, se je pacient ubil.

K vprašanju: Kaj bi storil, če bi vedel, da vam je samo 18 mesecev živeti? — sta zavzela svoje stališče v »Daily Mailu« pisatelj Gilbert Frankau in njegova hči Pamela.

Gilbert Frankau je povedal na kratko sledeče.

»Kot človek, ki je obdarovan s fantazijo, bi vedel upoštevati možnost, da ima zdravnik s svojo napovedjo prav. Poskusil bi se pred to možnostjo zadržati pogumno. Pred vsem bi pazil da si zagotovim smrt brez smrtnega boja. Nato bi si uredil neko vrsto življenjske dietike. Izognil bi se v glavnem vsakemu pretiravanju, vsaki nezmernosti, tudi ekscesu, ki mi je najbolj lasten — nezmernosti v fantaziji. Ravnal bi se po geslu svoje matere: »Delaj, dokler ti luč svetle.«

Pridobivanje denarja zavoljo denarja samega je korenina marsikaterega zla. Zelo pa, da bi si pridobil denar, s katerim bi zasigural svojem po svoji smrt brez-

skrbno in udobno življenje, smatram se za najbolj hvale vredno. Razen te želje bi se dajal obvladati samo od te: da bi ustvaril delo, ki bi ovekovečilo moje ime. Če ne bi mel težkih finančnih obveznosti, bi delal sploh samo za svojo posmrtno slavo. V gotovosti bližnje smrti bi videl zmisel življenja v delu, kajti v svojih 52 letih sem se naučil, da je delo učinkovitejša uteha nego vsako razvedrilo.

Glede sebe bi vedel, kako naj bi se ravnal. Težja pa bi mi bilo v vprašanjem, dala li nam sodbo svojega zdravnika sporočim svojcem in bližnjim prijateljem. Mislim, da moralno me obveze ne bi imel. Dokler bi ostala še kakšna iskrica upanja, bi si moral reči, da se morejo zdravnik zmotiti. Čemu bi delal torej ljudem po nepotrebnem strah in žalost? Ko bi bil mrtev, bi jim ostalo dovolj časa, da me obkokujejo.

Čim bolj premissljuje človek o smrti, tem bolj spoznava, da je to povsem naravna stvar, ki se je ni treba bati. Vsaka življenjska filozofija, naj si bo verske ali racionalistične vrste, temelji na tem, da je naše življenje omejeno. Čemu bi se torej smrti bali?

Njegova hči Pamela pa je napisala:

»Imam predsodek proti smrti. Pripravljen sem o tem, da ne bom umrla, ker mi v tem področju manjka vsake izkušnje. Če bi mi torej zdravnik prisodil določen čas življenja, bi se pred vsem prestrašila. Čim bi se pa te misli privadila, bi si rekla: »Jejmo, pijmo in se veselimo.«

Zadovoljna bi bila potem, da me je zdravnik opozoril. Vedela bi, kaj naj še storim, preden se vrata zaloputnejo.

Dokler bi se v mojem zdravju nič ne spreminilo, bi se spreminjala svojih življenjskih navad. Vse, kar bi me ne zabavalo in kar bi ne bilo vredno mojih zadnjih mesecev, bo zame ne obstajalo več. Nič več vpludnostnih obiskov, nič več nesmiselnih telefonskih pogovorov z nesimpatičnimi ljudmi, nič več skrbj za toaleto in za londonski družabni vrtnec. Nič več izobraževalnega čitanja dolgočasnih knjig. Nič poskusov za služenje denarja in pred vsem: nič več pisarje po naročilu. Kakšna slast bi bila zavest, da bi tedaj pisala to, kar bi hotela in kakor bi hotela!

Ljudmi, ki jih ljubim, bi preživela zadnjih 18 mesecev kakor v raji. Izpolnjevali bi drug drugemu vsako željo. Potovali bi v tuje dežele, ki smo po njih že toliko hrepeneli. Nič več bi ne štedili, nād ničemer bi se ne razburjali za nič bi ne trosili sil.

Moji svoji in prijatelji bi mi morali obljubiti, da me bodo po smrti čim prej pozabili. Uničiti bi morali vse spominke name in se izogibati vsem krajem, ki bi jih spominjali name. Nič ne bi smelo ostati za mano.

VS AK DAN ENA

Poslovodja trgovine z dežniki se nikakor ne more domisliti, v kateri predalček je vtaknil svoj dežnik. (»Everybody's weekly«.)

SPORT

Ob pričetku nove sezone — za JTTS.

Naš table-teniški savez v Zagrebu drži križem roke in molči, sportna panoga pa, ki mu je poverjena, povsod propada.

Stopili smo v novo sezono našega table-teniškega sporta. Stari uspehi in neuspehi se bodo umaknili novim, neujvolnosti se bodo pozabile, pogreške bomo skušali popraviti in gojili bomo znova nade, da bo tudi Jugoslavija onkrat v table-teniškem sportu med prvimi narodi na svetu. Vse to je lepo in bi bilo izvedljivo, če nas ne bi pri tem ovirale razmere, ki vladajo v našem vrhovnem table-teniškem forumu — jugoslovenskem table-teniškem savezu. Zato naj potražimo tam, kjer nas je najbolj bolelo, predno preidemo na novo delo, od katerega si toliko obetamo. Zelim, da bi naše besede padle na rodovitna tla in obrodile mnogo sadu.

Vzvišen je cilj vsakega sportnega saveza in njegovih delavcev, ki se zavedajo odgovornosti za zaupane jim naloge. Težavno je v današnjih časih delo v sportnih organizacijah, bridke so ure samostojen ob pomanjkanju tudi najnujnejših denarnih sredstev, toda kdor se v teh priključkih ne znajde, se tudi v boljnjih ne bo nikdar. JTTS pa nam bo ostal dolžan mnogo odgovorov, ne da bi se mogel opravičiti s slabimi gmetnimi priključki.

Vprašamo savez, koliko novih članov družestv je v preteklem letu pridobil in koliko jih je v zadnjih treh letih izgubil? Znamo je, da goji table-tenisa v naši državi petkrat več klubov, kakor pa jih šteje savez za svoje člane. Zakaj ti klubi nečesto vstopijo v savez? Odgovor leži na dlani, če se vprašamo, kaj je JTTS storil za svoje včlanjene klube. Ni vzrok plačevanja saveznih prispevkov, ampak minimalna korist, ki jo imajo klubi od včlanjenja.

Vprašamo dalje, kaj je JTSS storil za reaktiviranje table-teniškega sporta v savski banovini, kjer je bilo zanimanje za to panogo največje v državi, pa je v zadnjih sezonah skoraj popolnoma zamrlo. To je ena prvih nalog saveza, za katero pa do sedaj ni storil ničesar. Danes se pri nas označuje table-tenis še vedno z izrazom »ping-pong«, kot igra za mladino — torej nebena resnost, kaj šele sport. Drugod so že zdavnaj potegnili črto med obema vrstama namiznega tenisa — med sportom in družabno zabavo. Table-tenisu v naši državi je treba pred javnostjo priboriti enakopravnost s ostalimi sporti, drugi narodi pa nam naj bodo za to za vzgled! Delo za to zahteva najmanj denarja in je savezu najbolj primerno. Toda osem let že obstoja naš table-teniški savez nas pa še vedno večina časopisja identificira s »ping-pong«-om, da ne govorim o splošni rabi tega naziva. To stanje zavračanje delo v klubih, ovira boljše razvoj in se mora za vsako ceno

odpraviti. In odpraviti se da, to je naše mišljenje.

Izredno zanimivo je vprašanje, koliko tekmovalcev premore danes Zagreb, središče saveza in koliko teh je resničnih Zagrebčanov. Zakaj gleda savez prekrižanih rok to početje, ko so klubi, kojih tekmovalci so na mah postali »zagrebčani« zapadli mrtvilo. (Primeri Somborsko Sportno Udrženje, Pančevački table-teniški klub, ISSK Maribor, ŽSK Hermes). Ali mar odobrava tako postopanje nekoga zagrebskega kluba, ki ni dosegel vzgojil niti enega svojega igralca?

Lani so ljubljanski dominirali kot posamezniki in v moštvih na vsej štiti. Ali naj tej okolnosti pripisujemo, da savez ni izdal običajne »rang liste« najboljših? Ali bi bilo morda preveč Slovencem na njej? O tem si savez očitno tudi ne dela skrbi, da je vsako leto manj tekmovalcev in je leto zaradi tega ogroženo damsko single prvenstvo, da ne govorim o družinskem prvenstvu, ki se že nekaj let ne more odigrati.

Svetovno prvenstvo ima za table-teniški sport slično vrednost, kakor olimpiada za druge sporte. Tokrat se bo vršilo od 1. do 7. februarja v Badenu pri Dunaju. Mnogo čitamo o marljivih pripravah v drugih državah, pri nas pa vlada molk... In da molk ne bi predolgo trajal (vajeni smo stare prakse!) vprašamo:

Ali savez zbira sredstva za udeležbo naše reprezentance?

Lani je savez potikal na pristojnih mestih dva tedna pred odhodom moštva ter je seveda zamudil vsako podporo. Drugo važno vprašanje:

Kdaj bo imenovana naša reprezentanca?

Ta bi morala biti definitivno sestavljena najkasneje do 1. januarja prih. leta, in ne kot običajno zadnji trenutek. To je važno zaradi prijav in zaradi priprav! Državno prvenstvo poidevca mora torej biti končano še v tem letu.

Kako se bodo pripravljali izbranci, zani ma prav posebno slovenske reprezentante. Kapetana — vodjo treninga naj savez imenuje iz Ljubljane, kjer je največ reprezentantov, dočim bi se ostali z malimi vrstami lahko priregli k skupnemu treningu v Ljubljano. Toliko za sedaj o svetovnem prvenstvu in naših pripravah, ki so bile do sedaj vedno pomanjkljive na škodo slovenskih tekmovalcev.

To so naše misli in želje ob vstopu v novo sezono. Treba bo mnogo naporov, da se ti nedostatki odpravijo. Ako savez v Zagrebu nima za to dovolj volje in sposobnosti, naj pusti delati Slovence, ki imajo zadnja leta nedvomno največ zaslug in tudi uspehov.

V nekaj vrstah

Priprave Gradnjanskega za turneja na Anglesko in za primerno izpopolnitev enajstorice se polagoma bližajo koncu. Vsa ta pogajanja za sestavo moštva pod modro zastavo, ki naj bi doostojno predstavila naš nogomet na tujem, so se razvlekla zelo na široko in so danes prav za prav glavni predmet razprav v vsem našem sportnem tisku. Mnogo tega je prišlo v javnost, še mnogo drugega pa je ostalo za kulisami, tako da se je Gradnjanski odločil, da bo pred odhodom v Anglijo izdal poseben komuniké za sportno javnost o pripravah za to pot.

Vzgledu Gradnjanskega, da bi napravil poučen in po možnosti tudi dobitičen izlet v Anglijo, bo sledil tudi BSK, ki namerava po končani turneji v Franciji odigrati nekaj tekem v domovini nogometnega sporta. Za nasprotnike si je izbral nekoliko manj slavit klube ter svetovne angleške profesionalne lige, tako da odgovornost za morebitne neusphe naj ne bo tako velika kot pri Gradnjanskem.

Nova uprava JLAS je nedavno štala več klubov iz svojega članstva, med njimi tudi SK Planino in Ljubljane, ker ni izpolnila vsaj enega od pogojev, ki jih zahteva pravilnik. Izključeni klubi spadajo v ono vrsto klubov, ki so svoječasto podpisali zahtevo za sklicanje nove izredne skupščine tega saveza. Ne glede na to pa je položaj te uprave zaradi številnih ostavk in pa sporov pred upravnimi oblastmi še precej nerazčiščen.

Tisti svetovni rekord v hrbtnem plavanju na 100 m, ki ga je pred kratkim v Nemčiji postavila Nida Senff, se je glasil 1:13,6, torej za celo desetino sekunde manj kot smo poročali v eni izmed zadnjih števil. Rekorder je branila njena rojakinja Masten broekova s časom 1:15,8.

Službene objave LNP

5. sept. u.o. 28. oktobra

Na predlog o.o. Celje se mesto odstopnega odbornika Tačka Avgusta imenuje v o.o. Urh Franc. (Maribor). — Na ponovne zadavne urgence se o.o. sporoča, da ni mogoče službeno potrjevati prejema dopisov, ker »Jutro« takih sporočil ne more objavljati; za pismena potrjevanja pa v pisarni LNP ni časa. Kolikor so dopisi v zvezi s sklepi raznih odborov LNP, sledi že iz samih sklepov, da so bili doletni dopisi obravnani.

Poziva se Zagorje, da v roku 14 dni plača 100 Din Trbovlju, ker klub ni nastopil na tekmi 11. t. m. in ni tekme pravčasno odpovedal. — Naproša se predsednik o.o. Trbovlje da čimprej skliče sestanek vseh treh zagorskih klubov. Na tem sestanku naj s klubi razčisti vprašanje kako bi se klubom omogočil nadaljnji obstanek in nadaljnje sportno udelestvo v zvezi z vprašanjem igralca v Zagorju. — Poziva se Jugoslavija, da točno pojasni vzrok izključitve svojih

članov Jegriškina in Pieteršica; rok 8 dni po objavi. — Kaznuje se Mars z globo 50 Din, ker je v svojem predlogu za uporabo § 26 spl. prv. JNS nad igralcem Povhetom Alojzajem navedel netočne podatke in razloge izključitve igralca iz kluba; rok zlačiti 8 dni po objavi. — Poziva se Maribor, da v roku treh dni po objavi sporoči, ali je bila tekma Atletiki—Maribor 11. t. m. v sporazumu obeh klubov odložena.

Suspendira se Slavija—Lj. do plačila sodniške takse 56 Din s Sketlju. Obenem se klub poziva, da v roku 14 dni plača ss Martelanu sodniško taksco za sojenje tekme Slavija—Svoboda 18. t. m. — Poziva se Zalec, da v roku 14 dni plača SK Hraščniku 25, 50 Din stroškov zaradi nenastopa na tekmi Zalec—Hraščnik dne 11. t. m. — Obvešča se Savica, da na svojem igrišču ne sme igrati prv. tekem ne brez mreže na golih ne z žičnima mrežama. Zadevno naj se sporazume s sosednim klubom. — Uvede se postopek proti Mladiki, ker je na tekmi Slovan—Mladiki jun. 25. t. m. nastopila s kaznovanim igralcem. — Kaznuje se Svoboda—Lj. z globo 25 Din, ker ni oddala p-stave moštva na tekmi Ljubljana—Svoboda jun. 25. t. m. — Uvede se postopek proti Ptujju zaradi izgrediv na tekmi Ptuj—Gradnjanski 25. t. m., in sicer na podlagi poročil službojočega odbornika ter sodnika; istočasno se do nadaljnje za zabra ni Ptujju prirejeti na svojem igrišču tekme.

Na skupni dopis klubov Drava, Gradjan ski, Mura, Lendava z dne 25. t. m. se klubi obveščajo, da Slavija—P ni mogoče izločiti z teimovanja. V smislu direktiv prejetih od zastopnikov klubov na podsavezni skupščini 30. avgusta t. l. je u.o. na svoji seji 2. septembra t. l. uvrstil Slavijo—P v mariborsko skupino drugega razreda, in ker se ni nihče pritožil v odprtem roku proti uvrstitvi, je skiep postal pravomočen. Kluba ne zadene nobena krivda, da ni imel pravočasno verificiranih igralcev, za to tudi LNP ne zajene nobene krivda. Tekme v Mariboru se bodo odigrale postopoma v vrstnem redu, kakor so bili odredjeni termini, tekme izven Maribora pa le v primeru legepa vremena; sicer se bodo vse tekme Slavije izven Maribora preložile na pomladansko sezono.

Opozarjajo se vsi klubi, da so na prvenstvenih tekmah dolžni odpreti blagajne in vršiti blagajniško službo; kolikor se temu nalogu ne bi pokorili, jih bo blagajna LNP za LNP pripadajoče odstopke obremenila z zneskom ustrežajočim povprečnemu utrku dotičnega kluba v zadnjih letih, upoštevajoč tudi poročilo službojočega odbornika o višini poseta na tekmi, kjer ni poslovala blagajna. Blagajniku se izdaja nalog, da obremeni v smislu tega sklepa Hermes za tekmi Hermes—Korotan 18. t. m. in Hermes—Olimp 25. t. m. — Na notico g. dr. Blatinika y ponedelj-

službeni Slovenec z dne 28. t. m. se poziva, da se je p.o. vedno osiral pri določitvi juniorskih tekem na možnost spornitve verskih dolžnosti šolobveznih juniorjev in da je postopal v tem pogledu vedno po konkretnih predlogih klubov. V tem pogledu so navedbe v citirani notici netočne. Istočasno so u.o. LNP odločno zavaruje pred očitki, ki jih je naperil članar kooperativne funkcionarje LNP. Kaznuje se Korotan—Lj. z globo 25 Din, ker je oddal pomanjkljivo postavo moštva na tekmi Moste—Korotan 11. t. m. — Kaznuje se Sloja—Zg. z globo 25 Din, ker ni postavila rediteljev na tekmi Zagorje—Dask 29. septembra t. l. — Obe globi plačilni v roku 14 dni po objavi. — Na predlog o.o. Maribor, da se pošljejo na tekme v Čakovce službojoči odborniki iz Maribora, se zaslži OSK, da objavi zadevno svoje stališče in poroča o incidentih na svojem igrišču, zlasti o priključkih z Rapidom 11. t. m. OSK ima dostaviti zahtevana pojasnila v roku treh dni po objavi, naker bo u.o. LNP sporočil svoj sklep o.o. Maribor. — Pročanj Korotana—Lj. in Slavije—Lj. za podporo se bosta obravnavali skupno s ostalimi sličnimi prošnjami. — G. Pučko, načelnik nogometne sekcije Bratstva, se zaradi dopisa Bratstva (A.B.) z dne 8. t. m. preda k.o. v postopek. — Ker se Zalag ni odzval pozivu u.o. z dne 4. t. m., da v roku 14 dni ilivdira svoj spor z Litijo, se zadeva položi a.a.

Službeno iz SO pri LNP. Naproša se gg. Vrhovnik, Benedetič in Kos Hinko, da se javijo v ponedeljek ob 18. v podsavezni pisarni g. Škerlju zaradi zaslivanja. Na dopis g. Janše iz Kranja se odgovori pismeno. — Suspendira se s. s. SEITL, ker ni poslal sodniškega poročila o tekmi Zalec: Jugoslavija z dne 18. X. 1936. Istočasno se naproša poverjenik, da imenovane zaslži ter v roku 3 dni pošlje zapisnik o zaslivanja. Dopis poverjenstva v Mariboru se odstopi U. O. s prošnjo, da uporabi najstrožje mere v zaščito varnosti sodnikov. — Opozarjajo se sodniki, da se naknadna opravičila zaradi izostanka na plenarnih sestankih v bodoče ne bodo več upoštevala. — Na protest SK Celja proti verifikaciji tekme Maribor : Celje se zaslžijo s. s. Nemeč, v protestu navedeni igralci in ev. sav. sodniki, ki so prisostvovali tekmi. Poverjenstva prejmejo podrobna pismena navodila. — Ponovno se opozarjajo poverjenstva v Mariboru in Celju, da delegirajo k prvorazrednim prvenstvenim tekmam le savezne sodnike.

Gimnastično plavalni tečaj v zimskem kopalnišču SK Ilirije, ki se v kratkem prično, so po izjavah obiskovalcev tečajev iz prejšnjih let najboljša priprava za bližnjo zimsko sezono in najlepša prilika za osveteževanje po dnevnem delu. Ker bo število udeležencev radi pomanjkanja prostora omejeno, opozarjamo nato da se bodo vzeli v poštev predvsem oni, ki se prijavijo preje. — Prijave se sprejemajo pri blagajni kavarne Evrope. Pri prijavi je treba plačati 40 Din, s čemer je poravnana prijavnina in vstopnina za prvo polovico tečaja.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 8. bo v gostini Belič (Kržič) izredni občni zbor nogometne sekcije. Udeležba strogo obvezna za vse igrače. Člani, ki želijo sodelovati v sekciji, so vabljeni.

SK Svoboda. Danes ob 9.30 naj bo I. in juniorsko moštvo v naši garderobi; Babnik, Kamnikar sigurno.

Razstava češkoslovaške knjige v Ljubljani

Predavanje prof. dr. Buriana na razstavi češkoslovaške knjige. V petek, 30. pr. m. se je vršilo na razstavi češkoslovaške knjige (Trgovski dom) prvo predavanje v ekladni literarnih večerov, ki so napovedani v zvezi z razstavo. Prof. dr. Václav Burian je podal uvod v sodobno češko literaturo. Privedetv je bila razveščljivo lepo obiskana, med drugimi so bili navzoči konzul Miškovský, podstarosta Gangl, prelat dr. Grivec in številni intelektualci. Pričetno je pozdravil in predavanje otvoril predsednik žig lige dr. Egon Starý. Predavatelj je v svojih temeljitih izjavah opisal razvoj češke književnosti v zadnjem desetletju pred veliko vojno in označil poglavitne predstavitelje tedanjih treh literarnih rodov, ki so nekak pendatni trem povojnim generacijam. Za te in one je značilno, da najprej prevladuje lirčno stvarjanje, šele na lo epično in dramsko. Na pregledno orisane ozadij tedanjih socialnih in kulturnih razmer je prof. Burian pokazal zanimiv literarni proces iskanja res samostojne češke literature, povratka v češko življenjsko stvarstvo. Pred nami se je vrtilo vse polno imen od Otokarja Brezine. Ant. Sové, Káráska v Lvovic in dr., preko Bezzruha, Dyka, Neumanns, Šramka, Tomana, Kříčka, Theera do Vachka, Langerja.

Jana Vrbó in mlada prijateljka Třanová, Marjovna, Benešova, Mařtíková k Olbrachtu in Čapkovi generaciji, ki doživlja šele po svetovni vojni popoln razmah. Ob koncu je predavatelj karakteriziral še predvojno in povojno slovaško literaturo, opozarjajoč na povojni razvoj paralelizem v češki in slovaški literaturi kot očitnem znak prevladujočega vpliva, ki si ga je pridobila na slovaško književnost češka hierarura. Prodavanje prof. Buriana je občinstvo poslušalo z občimo pozornostjo in nagradilo predavatelja s aplavzom. Po predavanju je prof. dr. Burian stromeno vodil po posebnih oddelkih te posebne razstave.

V prvih dneh razstave je obiskalo dvorano Trgovskega doma že lepo število prijateljelij knjige. Splošna sodba je, da je razstava češkoslovaške povojne knjige izredno zanimiva in lepo urejena. Za podoben ogled pa ne zadostuje en sam obisk, marveč je treba priiti večkrat, kar so prireditelji olajšali s tem, da je prost vstop. (Kdor pa le more, naj s prostovoljnimi prispevkom pomaga kriti stroške za razstavo). — Za prihodnji teden se napovedujejo akkurazije srednješolskih višjih razredov.

Prihodnja predavanja na razstavi. V torek, 3. t. m. recitacijski večer češke lirike z uvodnim predavanjem urednika dr. Tintera Debeljaka. V sredo, 4. t. m. predavanje urednika B. Borka o pisatelju Karlu Čapku (po predavanju šiljanje nekaterih odlomkov iz Čapkovih spisov).

Ljubljanske knjigarnice so opremlje izložbena okna tudi s češkimi knjigami. V zvezi z razstavo so nekateri knjigarnarji, zlasti tvrdka Kleinmařr in Bamberg, izpopolnili svoje poslovne stike s Prago, tako se bo po vsej lahkoti naročila v Ljubljani steherna nova češkoslovaška knjiga in da bodo nove tiskane prihajale v komisijo. Za stalne poslovne stike z Ljubljano se je izmed praških knjigarn najbolj zavzel slovaški oddelek velike knjigarne Melantrich na Vaclavskem trgu.

Iz Julijske Krajine

Tudi po naši deželi so fašisti preteklo sredo praznovali 14. obletnico fašističnega režima. Ob tej priliki je bila cela vrsta večjih in manjših javnih del izročena svojim svrham. V goriški pokrajini so znašali stroški za ta javna dela 4.780.000 lir. V pokrajini so v glavnem gradili ceste več ali manj vojaškega značaja. Tako so bile popravljene odnosa zgrajene ceste Gorica—Trnovo, Česca—Log v Trenti, Col—Podkraj, odcepke ceste Sv. Lucija—Čepovan proti Lokavcu, Vogaršec—Leskovec—državna meja pri Crnem vrhu, Sovodnje—Livek pri Kobarižu, Dornberg—Ravnica, Sv. Lucija—Grudenca, Gorjansko—Marhinje, Zalog—Mala gora, Godovje—Vevaršec—državna meja pri Crnem vrhu in druge. Poleg tega so zgradili šoli v St. Mavru in Gočah, ter pričeli graditi šoli za gluhohe v Gorici in ljudsko šoli v Rupi pri Mirnu. V Istri so znašali izdatki za javna dela 12.000.000 lir. Gradili so vodovod, izsuševali dolino Mirne, regulirali državno cesto od Rižane do Kopra, zgradili cesto Podgora pod Slavnikom—Kastelec—Sv. Sacerb pri Trstu, šole v Gradinu, Polju, Rovinju, nekaj manjših vojašnic za financiranje ter karabinjerje in dr. V reški pokrajini so zgradili nekaj ljudskih stanovanjskih hiš na Reki, šoli v Klani in Vrbovem, vojašnico v Rupi ter vodovod v Moščenicah.

V goriški pokrajini je italijanska kulturno-politična družba »Dante Alighieri« ob fašistični obletnici kakor drugod po Julijski krajini in Južni Tirolski razdelila decii, ki se je najbolj odlikovala v učenju italijansčine, posebne nagrade po 100 lir. Tako so negradili 69 dečkov in dekle v Gorici, Ajdovščini, Sv. Križu pri Ajdovščini, Ribemkerku, Komnu, Temenici, Stajnjanju, Šmartnem pri Kojškem, Dobrovem, Dolajem, Opajem selu, Kenčah, Sempasu, Črničah, Grgraru, St. Vidu na Vipavskem, Tolminu, Sv. Luciji, Grahovem, Kanalu, Anhovem, Kalu, Čepovanu, Kobarižu, Breginju, Bovecu, Česca, Cerknem, Idriji in Crnem vrhu.

Na Ravni pri Grgaru je nastal zadnji ponedeljek pri Pavlinovih velik požar, ki jim je uničil vse domačije. Pogorelo je otrojta. Škoda znaša preko 10.000 lir. Tudi mnogo sena, slame in poljskega Blizu Grahovega se je pri delu smrtno posrečilo 27-letni France Murovec. Del je na novi cesti. Nensdoma se je zrušila nanj plast kamena in zemlje. Skala mu je zdrolila lobanjo.

O fašističnih organizacijah na Goriškem je objavil »Gazzettino« dalje poročilo, v katerem pravi med drugim, da je sedaj v goriški pokrajini skupno 80 mesečnih, podočinskih občinskih in strokovnih »dopolavorovskih« organizacij, ki štejejo okrog 10.000 članov. Med nje spadajo skoraj vsi oni, ki so organizirani tudi v političnih, strokovnih in stanovskih fašističnih organizacijah. Politčna ženska zveza šteje okrog 400 članic. Njenih organizacij je na deželi 42, v mestih pa 8. Podatkov o drugih fašistovskih organizacijah list iz razumljivih razlogov ni objavil. O moški mladinski borbeni organizaciji navaja le, da je preredila 83 strokovnih tečajev za vojaško vzgojo mladeničev od 18 do 21 leta starosti. V tečajih so se udeleženci učili za radiotehniko, sanitarje, šoferje, motocikliste in dr.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja 1. novembra: Prva legija, Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ponedeljek 2. novembra: Zaprt. Torek 3. novembra: Kvadratura kroga. Premierski abonma.

Dejanje Lavreyjeve drame »Prva legija« poteka v nenavadnem okolju: v jezuitkoku konviktu ter se odlikuje po mojstrskem točačenju duševnih konfliktov, v katere zadejo glavne osebe dejanja, spričo študentega oziravljenega patra Strelskega, Zasedba je premierska. Režiser Ciril Debevec.

Premiera Katajev komedije »Kvadratura kroga«. Katajev spada med najbolj priljubljene sodobne sovjetske pisatelje, njegova dela vpriparjajo vsa evropska gledališka z izrednim uspehom. Delo je nanovo zasedeno. Režiser in inscenator arh. inž. B. Stupiča.

OPERA.

Nedelja 1. novembra: Hoffmannove pripovedke. Gostovanje g. Marjana Rusa. Izven. Ponedeljek 2. novembra: Zaprt.

Premijera Offenbachove opere »Hoffmannove pripovedke«. V partijah Lindorfa, Coppellusa, Dappertutia in Mirakla gostuje g. Marjan Rus, ki je letos član zagrebške opere. Vse štiri sopranske partije Olimpijo, Giulietta, Antonijo in Stello poje ga Gungjenac, partije Andreja, Košenilja, Pittičina in Franca pa g. Peček. Ostale partije: Golobova, Spanova (Glas matere), Gošič, Gorski, Franci, Zupan, Sekula, Perko, Koločaj. Opera dirigira in režira kapelnik Stritof, scena je po načrtih B. Jakaca. Predstava v nedeljo zvečer je izven abonma, na kar opozarjamo premierske abonente. Abonenti bodo dobili »Hoffmannove pripovedke« s ravnateljem Betetom v basovskih partijah.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Nedelja 1. novembra: Živi mrtvec. Znižane cene. Zadržaj. Ponedeljek, 2.: Zaprt.

Radio

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročilna Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Nedelja, 1. novembra

Ljubljana 8: Simfončna glasba na ploščah. — 8:30: Telovadba (vodi prof. Marjan Dobovšek). — 9: Čas, poročila, sporod. — 9.15: Klavir in harmonija (gdi. Melita Guežda in g. Kaškarov). — 9.45: Verski govor (p. dr. R. Tominec). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11: Pablo Casals igra na ploščah. — 11.15: Otvoritev razstave mladih slovenskih kiparjev in slikarjev (prenos iz Jakopičevega paviljona). — 11.30: Otroška ura (vodi gd. Slavica Vencajzova). — 12: Koncert Radio orkestra. — 13: Čas, sporod. obveščila. — 13.15: Zborovske pesmi na ploščah. — 19: Čas, vreme, sporod. — 19.30: Nač. ura. — 19.50: Otlezno slovenske nar. pesmi poje gd. Vida Rudolfora, o naših grobovih govori prof. Mirko Avsenak. — 20.30: Hanica gre v nebesa (Gerhart Hauptmann). — 21.30: Reproducirani orgelski koncert. — 22: Čas, vreme, poročila, sporod. — 22.15: Resna glasba (Radio orkester).

Beograd 17:50: Orkestralni in violinski koncert. — 19:50: Ploščice. — 20.45: Narodna glasba. — 21.15: Orkester. — 22:20: Laha glasba. — Zagreb 17.45: Ploščice. — 20: Orkestralni in zborovski koncert. — Praga 19:05: Smetanove komorne skladbe. — 20.05: Ver-Smetanove komorne skladbe. — 20.05: Varsava divje Requiem. — 22.30: Ploščice. — Varsava 19.45: Na grobu neznanega junaka. — 21.45: Klavirski koncert. — 22.15: Orkester. — Dunaj 11.45: Orkestralni koncert. — 12.55: Laha godba. — 16.30: Kompozicijska ura. — 17: Orkestralni koncert. — 19.10: Ploščice. — 20.10: »Bolra smrt«. — 21.20: Ura premišljanja. — 22.20: Arlie in pesmi. — 23.10: Elegična glasba na ploščah. — Berlin 18.50: Pfitznerjeve skladbe. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.30: Prenos iz Münchena. — 24: Orkester. — München 18.20: Koncert orkestra in solistov. — 20: Večer ročne glasbe. — 22.30: Laha godba. — Stuttgart 18.40: Londonski filharmoniki igrajo na ploščah. — 19.40: Prenos Mozartove opere »Don Juan«. — 22.30: Kakor München.

Ponedeljek 2. novembra

Ljubljana 12: Predigre na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, sporod. obveščila. — 13.15: Solistični koncert: ploščice in pozvana (g. Vrhovnik Karel, pri klavirju prof. M. Lipovšek). — 14: Vreme borza. — 18: Zdravniški ura. O zdravlju: škodljive priprave in pravilno dihanje (dr. A. Breclj). — 18.20: Fantazija iz opere »Madame Butterfly« na ploščah. — 18.30: Slovenska narodna pesem (uvodno predavanje g. France Marol). — 19: Čas, vreme, poročila, sporod. obveščila. — 19.30: Nač. ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20: II. koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta. 20.40: Na grobovih naših davnih prednikov (g. Vladimir Regally). — 21: Mrtvini v spomin (igra Radio orkester). — 22: Čas, vreme, poročila, sporod. obveščila. — 22.15: Resna glasba Radio orkestra. — Beograd 17.20: Narodna glasba. — 17.50: Koncert orkestra. — 20: Prenos opere iz Nar. gledališča. — 22.40: Laha glasba. — Zagreb 17.15: Violinski in pevski koncert. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.30: Laha in plesna muzika. — Praga 19.10: Orkestralna glasba. — 20: Zvočna igra. — 22.15: Ploščice. — 23: Bachove orgelske skladbe. — Varsava 19.30: Zvočna igra. — 20.30: Nabožne pesmi. — 21.05: Ploščice. — 21.55: Klavirski koncert. — 22.25: Orgelski koncert in ploščice. — Dunaj 12: Laha glasba. — 16:50: Otroške nagrobne pesmi. — 16.55: Veselovski program. — 17.40: Pogrebne pesmi iz liturgije. — 19.10: Ploščice. — 20.10: Prenos Mozartovega rekviema. — 21.10: Neznanne pesmi Hugona Wolfa. — 22: Laha glasba na ploščah. — 22.20: Orkestralni koncert. — Berlin 19.15: Klavirski koncert. — 22.10: Orkestralni in pevski koncert. — 22.30: Zabaven program na ploščah. — 23: Nočni koncert. — München 18: Nad tihimi gozdovi (orkester). — 19: Zvočna igra. — 20.10: Mornariški večer. — 21: Prijetni glasovi na ploščah. — 22.50: Koncert orkestra. — Stuttgart 18: Koncert za delovanje. — 20.10: Prenos iz Münchena. — 21.10: Verne duše v glasbi. — 22.30: Melodije poči (ploščice).

Državljanska vojna v Španiji

Pikčasta površina predstavlja področje madridske vlade, pokončno črtkana področje oblasti generala Franca, debele črte pa področje vojaških operacij

Iz zgodovine četniškega pokreta

Vojvoda Vuk in njegovi tovariši — Dr. Milorad Godjevac kot ustanovitelj četniške akcije

O legendarnem junaku vojvode Vuka — podpolkovnika Vojvoda Popovića, kateremu je prestolnica v nedeljo 25. t. m. postavila lep spomenik, je »Jutro« želelo obširno poročilo, zdaj pa naj sledi nekaj kratkih poglavij iz zgodovine četniškega pokreta, kateremu se je mladi podporočnik Vojin Popović med prvimi priključil.

V zgodovini naših osvobodilnih bojev je igral četniški pokret ali akcija velevažno vlogo. Njegovi ustanovitelji so bili ljudje, ki niso našli utehe in zadovoljstva v mirnem življenju nekdanje male srbske države, ker so vedno gledali preko njenih meja in globoko součustvovali z brati pod tujim jarmom. Začetek četniškega pokreta spada v ono dobo, ko je bilo videti, da je v Srbiji pokopano vsako zanimanje za usodo bratov pod turško oblastjo. Organizatorji četniške akcije so bili že z ozirom na dobo, v kateri so živeli, največji in najčistejši idealisti. Najzaslužnejši med njimi je bil že pokojni beograjski občinski zdravnik dr. Milorad Godjevac. Kot občinski zdravnik je prišel v stike s ljudmi, ki so živeli skrito življenje v nekdanjem Beogradu. Posebej so ga zanimali Starosrbijanci in Makedonci in po svoji priljubljenosti si je pridobil med njimi mnoge zaupljive prijatelje. Makedonci so prihajali v Beograd pozno jeseni, tam so preživeli, spomlad pa so se spet vračali v svoje kraje. Zdravniku se je zdelo čudna ta razlika od onih, ki so prihajali v Beograd spomlad na delo in se potem pred zimo vračali v svoje domačije. Sebe, ko je navezal prijateljske stike, je doznal, da so Makedonci, ki samo zime preživljajo v Beogradu, člani bolgarskih komitskih organizacij, ki so prepredle ne samo bolgarsko, temveč tudi srbsko področje pod turško oblastjo.

mladi borci iz raznih pokrajin. Med njimi so bili Miloš Svilak iz Like, Peter Momčilović iz Hrvatske, Vasilije Trbić iz Srema, Vojković in Petrović iz Vojvodine, Gjuro Ivanišević iz Črne gore, Ljubčić in mnogi drugi iz Bosne in Hercegovine. Odlične četnike pa je dal tudi 32. letnik vojne akademije, ki je bil zaključen pred 35 leti. To so bili Vojin Popović, Voja Tankosić in tovariši. Kot prvi izmed njih je preletel kri za domovino podporočnik Dragomir Vasiljević iz Kragujevca. To je bilo 14. maja leta 1905 v spopadu s Turki pri Tabanovu. Prihodnje pomlad so padli Pera Todorović, Brana Jovanović in Bogdan Hajne iz Beograda. Bogdan je bil potomec v Beogradu naseljene češke rodbe. Po mnogih krvavih žrtvah so postali četniki važen faktor v Stari Srbiji in Makedoniji.

Leta 1908 pa je prišla v Turčiji na krmilo mladoturska politična struja in sprejeta je bila ustava. Mladoturki so proglasili svobodo in enakopravnost vseh narodnosti, ki žive v Turčiji, in vse narodnosti so pozvali, naj pomagajo pri uveljavljanju ustavnega življenja. Četniški odredi so zapustili svoje zaklone na planinah, slovesno so bili sprejeti od predstavnikov mladoturskih organizacij in četniki so mislili, da je nastopila doba mirnega življenja. Mladoturški pokret pa ni mislil resno s svojimi objubami in tudi pod njim se je nadaljevalo zatiranje srbskega življa. Mladoturki so zavrato ubili več četniških voditeljev, tako Mica Krstića in Gligorija Sokolovića, mnogi četniki pa so se rešili iz zased in zavzeli spet svoje nekdanje gorske postojanke. Na

pomoč so jim prihitali četniki, ki so ob proglasitvi mladoturske ustave odšli domov v svobodno Srbijo. Četniška akcija se je kmalu spet tako okrepila, da je lahko izpolnila svojo zgodovinsko nalogo v začetku prve balkanske vojne, pripravljajoč pot zmagoviti srbski vojski. Z mnogimi četniki sta v prvi balkanski vojni padla tudi zaslužna voditelja Jovan Grković v Kozjaku in Doksin Mihajlović pri Kumanovu.

Četniški vojvoda Voja Tankosić, ki je prav tako pokojni vojvoda Vuk dobil svoj ognjeni krst v bitki na Celopecu sredi aprila leta 1905, je po osvojitvi srbskega juga prenesel svojo aktivnost na Bosno in Hercegovino. Voja Tankosić in njegov tovariš Jovan Babunski sta v prvi noči svetovne vojne z malimi krdeli finančnih strahotnikov, orožnikov in vojakov obranila Beograd pred avstrijskim napadom, potem pa so njuni odredi delali mnogo preglavic avstrijskim četam v vzhodni Bosni. Pri teh akcijah je izdihnilo mnogo četnikov, največ pa je moral pretrpeti Kosta Todorović, katerega so Avstrijci hudo ranjenega zajeli 8. septembra leta 1914 pri Srebrenici. V gosti bosanski šumi so ga živlega vrgli na grmad — — —

Voja Tankosić je bil hudo ranjen pri Požarevcu in je ranam podlegel v Trsteniku 20. oktobra 1915. Avstrijci so njegovo truplo izkoplali, da bi se prepričali, če je res konec nevarnega sovražnika. Vojvoda Vuk — podpolkovnik Vojin Popović pa je storil junško smrt pred povratkom v Srbijo in v veliko osvobodeno domovino.

Na pokopališču pri Sv. Antonu na Pohorju

Globok jarek, ki ga je izdolbila Cerkev, loči sv. Primoža od njegovega soseda sv. Antona. Prijetnejša je pot iz Vuhroda k svetniku, ki skrbi rad za prešiče, za živino sploh, pa tudi za dekleta, ko potrebujejo moza. Zato mu darujejo volno, jajca, svinjino, cele košare denarja v papirju, pa tudi mlade, žive prešičke, ki jih nosijo okoli oltarja, potem pa puste za oltarjem. Ni vseeno, ali sv. Anton pokima dekletu ali ne, ko se nanj ozira s svojo srčno prošnjo: Po sprva nekoliko strmi, potem pa zelo položni in razgledni poti prideš v poldrugi uri iz Vuhroda k sv. Antonu; hrib, jasna planica, župna in romarska cerkev z najlepšim razgledom na severni in zapadni strani Pohorja; kot romarska cerkev na Pohorju tako priljubljena, da dela na praznik sv. Antona Padovanskega hudo konkurencijo celo sv. Arelu, njegovemu Antonu in s tem tudi Ruški koči. Tudi po svoji višini, po bogatih oltarjih prekasa vse župne cerkve v bližini razen matice svoje v Vuzenici, kamor mora župnik vsako leto dvakrat, na Miklavževno in na Tiho nedeljo s procesijo v znak hvalečnosti in stare se nepozabljene podožnosti. Celo zapadno Pohorje, Crni vrh, Mala in Velika Kopa, Kremzarje in Mravljkova vrh; Pleševce in Peca; ves zapadni del zadravskega Kozjaka s Kosenjakom, s Pernicami in z Radljani; nebrot cerkve in cerkva sv. Primož, sv. Jernej na Ribnici, sv. Volbank pod Kopo, sv. Urban, sv. Pankracij, sv. Janez, sv. Jernej, Marenberg, Muta na severni strani; potem pa še pogled na korosko stran je še vse, dosegal le redke planince na tej prelomu znani točki prenetil in očaral. Zajci, srne, lisice, veliki petelin, vidre, kune, veliki krugulji vabijo lovca; začetkom novembra redno med 10. in 15. tega meseca, letijo čez hrib in cerkev sv. Antona v velikih jatah divje gosi na jug z glasnim kričanjem, da se njihov »krav, krav« razlega, daleč naokoli do sv. Volbana pod Kopo. Če jih zasači jesenska megla, se »gosi« hitro spuste na tla, kjer jih domači lovci že čakajo s puško.

Vsa okolica je tako hrbovita, da ob živinoreji, pa tudi ob sadjarstvu in poljedelstvu ni kaj zaslužka; gozd in les sta edini viri dohodkov. Zato sedaj v današnjih razmerah, vsakdo lahko razume žalostni položaj domačega ljudstva. Kmetje porajajo drevje sami z domačimi delavci ter prodajajo les lesnim trgovcem v Vuhrod in Vuzenico, Sekira, cepin, voz, voli, drvarji te bodo srečali vsepovsod: žage, Dajska, Klemenova, Ehenkova, Lešnikova, Vidmanova, Koprnikova in Prohartova sedaj več počivajo kakor delajo; z njimi pojema domača koroska pesem.

Pod strmim južnim bregom čepi z lepim razgledom in z zaznamovano potjo na obe Kopi in na sv. Volbana domača gostilna I. Mravljak. Pokrajina ob tej lepi poti se imenuje planina v starih nemških listinah »Alben«; ob njej imajo Cavk, Vidmar, Lešnik, Kremljak, Koprnik, Prohart in poslanec

Pabernik pri sv. Volbenku svoja posestva. Proti severozapadu pa te pelje pot pod vrhom sv. Antona na odprto Dajsko ravno. Tam stoji pred Dajskom in njegovim bojem domom, ki v njegovem gospodarju stari Mravljkova blizu sence zelenih bojk starih štirioglat stober; v njegovo vdolbino je postavljena podoba sv. Antona. Na tem mestu bi prav za prav morala biti sidana cerkev sv. Antona. Toda če bi se bilo to zgodilo, bi slavni svetnik Anton Padovanski ne stal nič višje nego njegov sosod sv. Primož (671 m). Svetnikova slika, ki so jo domači pritrtili v to kamenito znamenje, da bi ga pozneje razširili v pravo cerkev, je sama silila vedno višje in višje na vrh hriba, ali pa so jo odnesle tja gorne močne porske sape. tako da je v tej višinski borbi končno vendarle zmagal sv. Anton, ker stoji sedaj približno 180 m nad sosedom sv. Primožem.

Cerkev sv. Antona so začeli zidati l. 1681. na ozemlju, ki je bilo last domonikana v Marenbergu, ter so jo dozdajali l. 1684. Župnišče, ki stoji skupno s slovo in cerkvenikovo hišo tik pod cerkvijo, in ima lep vrt so zgradili l. 1759. Prenovljeno je Slomšek l. 1843. blagoslovil, ko pa je l. 1874. pogorela, so jo do l. 1877. v romanskem slogu na novo pozidali. In tako stoji sedaj sv. Anton na visokem sijajnem glavem oltarju, prepašan z molekom in knjigom v roki, poleg njega pa sv. Peter s ključem, sv. Pavel z mečem, sv. Simen z žago in sv. Rok s porsko sekuro, vsi vedno pripravljeno, da pomagajo vsem, ki se k njim zatečejo v stiskah in težavah. Trije visoki, štirioglati stebri na vsaki strani glavne ladje pozivljajo cerkev ter jo delijo v tri ladje; nazor ne slike na stebrih pa prikazujejo razne dogodke in čudeže iz življenja sv. Antona, tako prepričevalno, da o njih niti za trenutek ne moreš dvomiti. Na vzhodnem, proti Ribnici obrnjenem pobočju je za cerkvijo v treh polkah napravljeno pokopališče, jutranjemu soncu v pozdrav. Najnižja polica pada tako strmo, da so jo morali podpreti s kameni, čez katere lahko plezaš v to značno sadnje povalešče varovanec sv. Antona. Čudno je, kako tudi na tem gorskem pokopališču delajo razlike med premožnimi in reveži, kakor da bi tudi na pragu v oni drugi svet še morala obstojati kakka razlika. Sveder da bi ne vedeli, da nas bo pravični Bog razposadil po drugem merilu. Na najnižji polici spijo reveži, na srednji srednji stan, na najvišji tik ob cerkvi pa bogataši z lepimi nagrobnimi kamni. Zaveršnik, Miklavc, Mravljak, Kovač in Sterlin. Na visoki, požlasto ukrivljeni kameniti sohi ob grobu Simona Budovnika stoji lep anđelj, obetajoč lepše življenje; napis na drugem nagrobniku pa ti pove mirno resnico:

Orj, popotnik, kaj ti s groba
Tvoj prijatelj govori,
Glej moč delež je trohnoh,
To boš kmalu tudi ti!

Pet let protituberkuloznega dispanzerja Ljubljana je na njegove uspehe lahko ponosna

„Beograjska zadruga“

Do leta 1902 so merodajni krogi v Srbiji menili, da se da gojiti narodno zavest v srbskih krajih pot turško oblastjo samo s pomočjo sol, ki so bile dovoljene po dolgokratnih pogajanjih med srbsko in turško vlado, in s pošiljanjem nekaj srbskih knjig v te kraje. Dr. Godjevac in njegovi prijatelji pa so bili prepričani, da je treba temu ljudstvu poslati voditelje, ki bi ga usposobili za osvobodilne boje. V uradnih krogih te ideje niso našle nobenega odmeva in zato je dr. Godjevac matici četniških organizacij dal ime »Beograjska zadruga«. Prvi predsednik te zadruge je bil podjetnik Luka Čelović, ki je dal na razpolago tudi izdatna denarna sredstva. Protij volji vlade in merodajnih krogov so se ideje četniškega pokreta naglo širile med napredno beograjsko inteligenco. Ker politični in uradni krogi tudi v srbskih krajih, je postalo javnosti jasno, da rojakov preko meja ne more odbrati v duhu narodne zavednosti nekaj skromnih sol in knjig in da je treba za njihovo zaščito najti druga sredstva.

V jeseni leta 1902 je bil v Beogradu ustanovljen glavni odbor četniške organizacije, ki so ga tvorili dr. Milorad Godjevac, Luka Čelović, Vasa Jovanović, Žika Rafailović, Nikola Spasić in Ljuba Kovačević. Odbor se je sestajal v Čelovićevi hiši in Čelović mu je dal na razpolago za akcije 50.000 Din, kar je bilo za tedanje dobo velika vsota. V njegovi hiši je bila sestavljena in opremljena prva četa ter poslana preko meja. Ta četa je bila zeta v maju leta 1904 z vojvodo Aleksijem na čelu pobita od Turkov do zadnjega moža pri Četirih. Po tem porazu so listi, inspirirani od nekkih birokratov, zahtevali, naj se dr. Godjevac in tovarišem prepove, da bi »poslali ljudi v klančice«.

Požrtvovalna mladina

Četniškemu pokretu, kateremu je tako pretlila nevarnost razpada, pa je priskočila na pomoč idealna mladina in kmalu je po zaslugi idealistov iz krogov visokošolcev in celo gimnazistov razumela pomen četniške akcije vsa Srbija. Že zgodaj spomlad leta 1905 so prihitali Stari Srbiji na pomoč

Ljubljana, 31. oktobra.

Te dni poteka pet let, odkar je tudi Ljubljana dobila svoj Protituberkulozni dispanzer, to prepotrebno socialno in medicinsko ustanovo, kakršne so se po vsem kulturnem svetu že pred desetletji izkazale kot najuspešnejši organi borbe proti jetiki. Ljubljanski dispanzer, ki deluje pod okriljem krajevnih Protituberkulozne lige, se po pravici imenuje zaščitnica Ljubljane, zlasti njene mladine, pred najzahrbtnejšo sovražnico zdravja. Poslovati je začel na zasebno pobudo takratne Osrednje lige, ki je po smotno izvršeni propagandi pričela z ustanavljanjem dispanzerjem po vseh najvažnejših krajih naše ožje domovine. Delovno področje ljubljanskega dispanzerja je že od vsega začetka zajelo vse predele današnje velike Ljubljane in njene okolice, tako da obsega ozemlje z okrog 100.000 prebivalci, med katerimi vrši zavod sistematično protituberkulozno borbo. V teh petih letih je rešil nesteto ljudi boleznim in smrti in povsod uveljavil potrebne higijske in socialne ukrepe, da se jetika čim bolj omeji in zatre. Njegovo delo je prodrlo tudi v najbolj skrite in nevarne kottičke mesta in periferije in vanje prinašalo solca, kruha in zdravja.

Dispanzerske zaščitne sestre so reševalne in rešile mnogo socialne bede in ne le posameznike, temveč tudi cele družine, ki jih je tuberkuloza že delj časa izpodjedala, dvignile iz obupa. Njihov posel je bistven del celotne protituberkulozne zaščitne in sestre predstavljajo zato najvažnejše vejo vsega dispanzerskega skrbstva. Fovsod, kjer je potreba največja, nastopajo, da z besedo in z dejansko pomočjo ukreduje vse, kar utegne pomagati. V teh petih letih so dispanzerske sestre obiskale nad 2000 ljubljanskih in okoljskih družin, ogroženih po tuberkuloznem baculu. V raznih oblikah je dispanzer dosegel izdal za 180.000 Din pomoči: mleka in kruha, celotne prehrane, obleke, kuriva pa na račun za stanarino, za čistila in razkužila sredstva, zdravila, največ pa za počitniške kolonije otrok, ogroženih po tuberkulozi. Znesek 180.000 Din je pač precej skromen, če pomislimo na velike potrebe protijetiškega skrbstva pri nas, zato pa

obenem upamo, da bodo poklicane instance in zasebniki v bodoče v izdatnejši meri priskočili na pomoč.

V dispanzerju je bilo v tej dobi opravljenih 23.000 pregledov in med pregledanimi je bilo ugotovljenih 713 bolnikov z odprto tuberkulozo. Dobršen del teh pregledov odpade na mladino vseh sol od osnovne do univerze. Šolarjem in dijakom je dispanzer posvečal posebno pozornost, ker samo organizem, v katerem ne grize bacil tbc, se lahko normalno razvija in le tak organizem omogoča človeku, da je po končani šolski dobi zmožen polnovrednega dela. Sistematično je dispanzer preiskal tudi vse tiste, ki so z našo šolsko mladino v neposredni zvezi, tako učiteljstvo in družine dijaških gospodinj. Med drugim je bilo opravljenih 1040 sistematskih röntgenskih preiskav med učiteljstvom, 292 preiskav družin z 807 člani, 119 teologov in 88 akademikov, pa še 176 nameščencev policijske uprave. O uspehu dispanzerskega dela se lahko reče, da je tuberkuloza po tej prvi dolbenji bitki izrinjena iz naših sol, treba pa bo še budno paziti, da se ne prithotapi nazaj.

Ljubljana je danes lahko ponosna na dispanzer, ki z ostalimi zdravstvenimi in socialnimi ustanovami v zvezi izvršuje svoje poslanstvo v polno zadovoljstvo vsega prebivalstva. Rezultati tega dela so na najzgodovnejši način označeni z dejstvom, da je odstotek umrljivosti za tuberkulozo v Ljubljani med vsemi večjimi mesti v naši državi najnižji. Medtem ko v Zagrebu, Beogradu, Skoplju in Subotici umira za tuberkulozo do nad 20 na 10.000 prebivalcev, je znašala v Ljubljani ta številka komaj 10, v zadnjih letih, odkar deluje dispanzer, pa je padla celo na 4. Umrljivost za tuberkulozo je važen faktor v presoji kulturne višine kakega naroda, njegove vitalitete in prognoze za budnost. Zatiranje tuberkuloze je torej zadeva vsega prebivalstva in dolžnost vsakega Slovence, zlasti pa še vsakega meščana naše metropole je, da se kot aktiven član pridruži protituberkulozni borbi, kateri na čelu je naša Protituberkulozna liga.

Jesenski dnevi na Semmeringu

Zakaj ne bi napisala, kako izgleda to svetovno, moderno letovišče, kadar so promenade prazne, ko je jazz izumrl in izgleda vsa pokrajina na prvi pogled zapuščenca? Morda je še lepše tako. Mir je čudovit in popoln, pokrajina je slična naši Sloveniji (najlepše deželi na svetu) in nosi zdaj prav tako vse odtene jesenskih barv. Ljudje, ki se srečujemo na samotnih potih, pa smo kakor gostje na veleposestvu, kjer obzirni gostitelji dopuščajo vsakomur, da se kreta po svoji volji.

Stanujeva takorekč po službeni dolžnosti v hotelu »Südbahn«, sicer je preveč brezumno drag tudi izven sezone. Tu stanuje izbrana publika v ogromnih sobanah, kjer le hotelska udobnost spominja na to, da belovokvirjene tapete, kamin, mnoge zavese, senčene luči po stenh in udobnih kottih, vsa ta premljena harmonija ni sestaven del kakega angleškega Country-House-a.

Vsenaokrog tišina, skozi veliko okno pa gledam na barvito pokrajino, široko razprostrto pred menoj. Dan neprestano izpreminja svoje lice. Jutraj je megla obetala lepo vreme, kakor že sinoči. Potem se je počasi jasnilo, dokler niso zablesteli v soncu vrhovi Raxa in Schneberga s sledovci snega. Iz okvirji zelenja se je oddušila najprej ogromna in veselo-barvna fasada hotela »Panhans«, pozneje se odzvali vsi s kočnastimi strehami in stolpci in lesenimi balkoni. Vse drugo pa je noč barve, barve, nad zelenjem pobognih travnikov. Barve so to, tako čudovite, da te strese od neke sre-

če v srce. Iskré se v soncu rdeče bukke med umerjenejšimi barvami drugega listnatega drevja in nežnimi odtokli ozoltilih mecesnov, vmes pa večji in manjši madeži temno zelenih smrek. Vse to vpliva sveže, tiho-ubrano in navdaja z radostjo — jesen mi nikoli ni bila otožna.

Mimo hotela pelje pot na Pinkenkogel. Nedaleč ob poti so kletke z nevidnimi medvedi, ker podnevi spe, namesto da bi upoštevati željo uprave, ki jih je nabavila v razvedrilo otrokom. Tik zraven se odpre čudežno lep razgled na švicarijo, belo hišo z zelenim ostrejšim globoko v dolini, na zeleni livadi, vokvirjeno v drevje vseh barv, kakor da je slika iz »Janeza in Metke«. Tod mimo greš tudi do golfskih jas, kjer se ljudje, ki imajo denar za to, s smešno resnostjo poglabljajo v golfske probleme na prelestno ustvarjenem polju. Naša pot pa se od tu dalje vzpenja v hrib in gozd. Zdaj je dokaj samotna, poleti pa se tu kaže gospe trudijo, da bi se v potu svojega obraza izbežale telesnega preobiranja. Življenjska izkušnja učil, da pridejo ljudje do visokih položajev in velikih sredstev, ko so jim telesa že izrabljena in si s svojimi denarjem le še lahko zdravijo bolna drobvoja po raznih Karlovih in drugih varih.) Kjer je gozd gostejši, še leži nekaj kep snega. Po dobri uri smo pri strmo na vrh postavljeni kočici, odkoder šele vidiš, koliko hiš pravzaprav premore Semmering. Gostinska soba ima modernizirano kmečko poč v živih barvah, starinske sve-

tilke izpod stropa, kmečke mize s klopi, in vzbuja tisti občutek ugodja, ki ga letovišarji najdejo v vseh turističnih sredstvih Alp. Tu smo mešali kisl mleko in črn kruh z izvrstnim ribizljevim vinom brez škode za naše želodce, le v tisto zdravdo, dokt, ki vznikne v človeku iz občutja zdravja v takih trenutkih.

Meni ta raznoliki planinski svet pove več ko vsem morja sveta in vse južnjaške presti, ki sem jih videla — pa najsi je prekrit z bleščavo, ali pa če rosi iz goste megle, iz katere se drevesa ob poti luščijo le kot črne gmote, setalci pa se srečavajo kakor tihe sence. Ljudje, ki so zdaj tu, vobče malo govorijo. Popoldanski čaj v hotelu ima bolj značaj svečanega ceremonijala, kakor pa vesela skupa brezskrbnih ljudi. Dva ali trije pari se vrte umerno in skoro boječe, ker motijo svečani mir. Eni igrajo v dvoje, menda »lachancuse«, drugi bridge, ali pa goltajo časopise od prve do zadnje črke. Tudi nekaj strahotno grdih Angležij je tu, eksporniti artikel Anglije križem krazem Evrope, cigar najuhujej primerke, zdolgočasnih obrazov, je videti po muzejih. In vendar vem, kako lepi ljudje znajo biti Angleži, toda te čiste primerke rase, sveže in razgibane, sem videla le v zimsko-sportnih krajih.

Ostala bi bila tu v nedogled, pa sva morala po par dneh naprej. Ko sva odhajala, je v drobnih kosnih nacetaval sneg in z že prebujajočim se hrenpenjem z njimi sem se iz vlaka proti Dunaju poslavljala od hribov, ki so še nekaj časa bili videti v vsem jesenskem razkošju.

Ruša Velimirović—Zidarjeva.

Pogoji za uporabo šolskih prostorov

Ljubljanski mestni šolski odbor je izdal pravilnik o uporabi šolskih prostorov v izvenšolske namene. Vsa društva in vsi drugi, ki bodo hoteli uporabljati šolske prostore, bodo morali vložiti formalno prošnjo na mestni šolski odbor. Kdor bo dobil dovoljenje, bo moral plačati razsvetljavo, poleg tega pa še po 10 Din od ure kot odškodnino mestni občini in po 10 Din šolskemu slugi za snaženje in nadzorstvo. Ako se povzroči v prostorih kaka škoda, se mora popraviti najkasneje v 48 urah. Kot varščino za eventualno odškodnino in za predpisane takse je treba položiti 200 Din, ki ostanje zaloge, dokler se šolski prostori uporabljajo, ob 9. zvečer morajo biti vse luči pogasene. V šolskih prostorih je prepovedano vsako kajenje. Ob nedeljah in praznikih se šolski prostori ne oddajajo, zlasti ne telovadnice. Kdor krši določbe pravilnika, mu sme mestni šolski odbor prostore brez odpovedi odvzeti.

Mestni magistrat utemeljuje ta svoj sklep s tem da so bili v zadnjem času šolski prostori skoro neprestano zasedeni, tako da se niso dali niti poštono čistiti, niti zračiti. Sluge so morali čakati čisto do poznih nočnih ur, da so se prostori izpraznili. Trpel je mestni inventar in občina je morala plačevati tudi električni tok. Bila je na ta način oškodovana za velike zneske, na drugi strani pa mora sama plačevati visoke najemnine, ako ima kje šolske prostore v tujih poslopih, tako n. pr. za šolski vrtec na Taboru 19.440 Din, za onega v Šiški pa 25.000 Din na leto. Baje je Sokol v Narodnem domu računal po 50 Din od ure, ko so meščanske šole hotele uporabljati njegovo telovadnico.

Komunikacije mestnega magistrata končno pravi, da novi pravilnik ne bo oviral društvenega življenja, marveč bo le povzročil, da mestna občina ne bo trpela škode na inventarju. Obenem bo vplival vzgojno, ker se bodo društva zavedala, da ne uporabljajo svojih lastnih prostorov, in bodo zato ravnala z večjo pažnjo in obzirnostjo.

Izpred sodišča za zaščito države

Beograd, 31. oktobra. AA. Z razsodbo državnega sodišča za zaščito države od 29. oktobra 1936 je obsojen strojevodja iz Ljubljane Jakob Zoraga zaradi članstva in propagande komunizma na šest let ječe in trajno izgubo častnih pravic. Iz iste skupine je obsojenih še 11 udeležencev zaradi istega dejanja na kazen od enega do štiri let ječe in na 5 let izgube častnih pravic.

Sneg v Gorskem kotaru

Sušak, 31. oktobra. o. V Primorju je pritisnil močan mraz. V Gorskem kotaru je vse pod snegom.

Velik proces v Novem Sadu

Novi Sad, 31. oktobra. Pred novosadskim okrožnim sodiščem se je pričela razprava proti 31 obtožencem, ki so po večini madžarske narodnosti. Glavni obtoženec je delavec Jožef Nagy, ostali pa so tudi delavci ali kmetje in kmečki fantje, vsi iz Starega Bečeja in okolice. Obtožnica jim očita, da so dne 4. maja skupaj z večjo množico skušali vdreti v sresko sodišče v Starem Bečeju in osvoboditi nekatere tovariše, ki so bili aretirani zaradi izgedov pri stavki poljskih delavcev. Obtožence zagovarja 20 branilcev, med njimi znana voditelja vojvodinske združene opozicije poslanca dr. Kostić in dr. Bošković. Obtožbo zastopa državni tožilec dr. Gavella, predsednik senata pa je s. o. s. Petrović.

Po prečitaniu obtožnice je dr. Kostić v imenu branilcev zahteval, naj se obtoženci izpuste iz preiskovalnega zapora in se jim dovoli, da se branijo v svobodi. Sodišče je njegov predlog zavrnilo in sklenilo, da ostanje obtoženci do sodbe v preiskovalnem zaporu. Pri zasliševanju so obtoženci zanimali vsako krivdo. Nekateri so sicer priznali, da so bili v množici, ki se je zbrala, da pa sami ne le niso ničesar storili, kar bi bilo protizakonito, marveč so celo skušali pomirjevalno vplivati na razburjeno množico.

Napredovanja v prometni službi

Beograd, 31. oktobra. p. V železniški službi je napredovalo več uradnikov in nameščencev prometne stroke, med drugimi na področju ljubljanske železniške direkcije: v 8. položajno skupino oficiala Srečko Ivanušca, Maks Urh, Viktor Zvan, Ciril Jeretina, Martin Braz, Marija Prunk in Robert Janko, strojevodji Janez Kašič in Venčeslav Osredkar, poslovođa Anton Perhavec, nadzorniki proge Fran Ronko, Alojzij Rozman, Andrej Jordan, Jožef Dmrovc, Ivan Bužan, Ferdinand Farkaš in Ludvik Cop, nadzornika telegrafa Martin Gobec in Sava Barle ter nadzornik signala Franjo Požgaj; v 9. položajno skupino prometni uradniki Boris Prosek, Gojmir Gola, Leo Lenard, Venčeslav Laborec in Albert Černe, prometnika Franjo Pavlič in Rihard Müller, vlakovodji Matija Plohl in Janez Kapelj, strojevodji Viktor Konečnik, Avguštini Delič, Karel Erber, Vincenc Tome, Anton Engler, Jožef Stras, Ivan Pirković ter nadzornik signalov Jožef Bizjak.

Premestitve

Beograd, 31. oktobra. p. Po službeni potrebi je bil premeščen letoviški policijski komisar Franc Hartman z Bleda k upravi policije v Ljubljani.

V carinski stroki sta premeščena Dana Bosniak iz Struge v Dravograd in Josip Bizjak iz Djevdeljije v Maribor.

Kupujte domače blago!

Sagemann glavnik
najboljši, jamči za vsak komad.
DOBIVA SE POVSOD

Auto, moto
Beseda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avto Cabriolet
malik Ford 9 Litrov, poraba benzina 9 litrov, avto tovarnik nov, model 1935, napredaj. Vprašati garaža »Lojze«, Miklošičeva c.

Ford limuzino
vredno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Avto
»Moris« limuzina malo vožen, zgodno napredaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moris«.

Izredna prilika!
Vredna avtomobila rabljena, v dobrem stanju. Ford 2-tonski, Chevrolet 2½-tonski ter več oseb nih 3 in 7 sedežnih 10 miznin in ene 6 sedežna limuzina z taksi konceptom. Proda. O. Zuzek, Krupp zastopstvo, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Za motorno kolo
dam koleca, osiroma motor kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mali motor«.

Kolesa
malo rabljena, raznih znamk po neverjetno nizkih cenah napredaj pri »Tromete« (nasproji Križančeve cerkve).

Stroji
Beseda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Remington
pisalne in računske stroje na dolgoročno odplačilo po najvišjih cenah, kakor tudi za vnetne knjižice — prodaja zastopnik za dravsko banovino IVO KLARIC Ljubljana, Miklošičeva c. 28, Maribor, Cirkovna c. 43, prišt. desno. Sprejemne zastopke za vsa večja mesta. Obišne ponudbe poslati na zgorajni naslov.

Sušilni stroj
dobro ohranjen centrifuga, kupim. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kupim«.

Parno lokomotivo
in drzino
za Diesel motor na surovem olje, ob rabljeni v dobrem stanju za tirnično širino 0,60 m kakor tudi tračnice od 5—7 km kupim. Ponudbe na premovalnik Stari Golobovci 1-3.

Sivalni stroj
znanke Singer, malo rabljen, poceni napredaj pri »Tromete« (nasproji Križančeve cerkve).

Stroj
za sbljanje, šivanje kartonov kupim. Ponudbe na tovarno »Seta«, Tacec.

Tkalske stroje
nove ali rabljene, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stroje«.

Kupim
Beseda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kinoaparatura
dobro ohranjeno (tudi zvočno) za manjši kino kupim. Cenj. ponudbe s točnim opisom na ogl. odd. Jutra pod »Brezhibna reprodukcija«.

NOVO TRGOVINO
na sv. Petra cesti št. 30 je otvorila znano solidna tvrdka
F. I. GORIČAR
kjer bo imela specialno veliko platnenega in bombažastega blaga, na pr.: platno — kontenino — flanel — prte — servete — namizne garniture — gradl za žimnice — inlete — volnene in prešite odeje od priproštih do najfinjših kvalit, flanel rjuh, pernice, blazine, perje in puh, bombaž za odeje, ter izgotovljeno moško, damsko, otroško in posteljno perilo, platenine in trikotažo.
Bogata izbira blaga za poročne opreme.
PRAKTIČNA DARILA ZA RAZNE PRILIKE.
V delo prevzamemo vse vrste perila, kompletne opreme za neveste, kar izgotovimo solidno po najnižjih cenah.
Da se nova trgovina vpelje, dobi vsak, kdor kupi nad 25.— Din primerno reklamno darilce

Hranilne vloge
kapite ali prodaste najboljši
Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.
Telefon 38-10.

Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 44.
vzvršuje najbolje akup in prodaje
HRANILNI VLOG
vseh letarščih varovov za odgovor Din 8 znanak

Hranilne knjižice
Ljudske posojilnice v Celju in Mestne hranilnice v Mariboru takoj prodam za gotovino. — Ponudbe na poštini predal 150 Ljubljana »KAVENTE«.

Hranilne knjižice
Hranilnice in posojilnice Medna izlake pri Zagorju 70.000.— kupim proti gotovini. Pridem proti gotovini v vrednosti Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1.

Kmečko zaščito
vse poseje, informacije, obračune in revizije za upnike in dožnlake znaniz dolgov
Vam strokovno zadržljivo uredi Komerčialna pisarna
Lojze Zajc
Ljubljana, Gledališka ul. 7. (Za odgovor priložite znamke Din 5.—)

Kateri vinski trgovci
ali vinogradniki bi hoteli posoditi gostilničarje in narediti stalno službo Din 100.000.— v svrhu nakupa posestev in povečave obrta. Vknjižba na prvo mesto. — Resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Knižice«.

Hranilno knjižico
Kmetске posejavnice, glase se na 6000 Din. kupim. Ponudbe s cenno na ogl. odd. Jutra pod »Knižice«.

Mlad trgovec
želj pristopiti k zdravemu podjetju v gotovino 50 Din 100.000.— ter s sodelovanjem. Ponudbe pod »Solidne« na Adama Kompanja, d. o. o., Ljubljana.

Družabnika
kateri bi sodelovali v podjetju gostilničarske stroke v Ljubljani sprejem. Prilagodno za vinski trgovci. Potreben kapital 40.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in Agilen družabnik«.

Družabnika
kateri bi sodelovali v podjetju gostilničarske stroke v Ljubljani sprejem. Prilagodno za vinski trgovci. Potreben kapital 40.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošten in Agilen družabnik«.

Prodam knjižico
v 6.500 Din Mestne hranilnice. Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«.

Tihiga družabnika
išče velika agentura; večji kapital. Absolutno brez rizika. Dopolne nujne stvari in dodatne stvari. Pametno dobitnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidne«.

Srečke
drž. razredne loterije II. klase so došle. Vsek nadaljnji razred — večji dobitki. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12.

Parna pekarna
in slaščičarna
v Ljubljani sprejem družabnika s kapitalom ali pa brez kapitala. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Modern obrate«.

Poravnave
plačanja dolgov
posredovanja kreditov in gotovine
na hranilne knjižice, ostale kapitalne in kreditne vloge, davčne napovedi, kulturne vodstvene revizije, bilance in vse druge trgovske gospodarske posle izvede in izvedeniska menista oddaja koncesionarna.

Posojilo 10.000
do 500.000 Din
na dolgoročno odplačilo, brez obresti, dajemo. Za informacije pošljite 10 Din v znamkah, Triumph, Smiljkasova 21, Zagreb.

Hranilne knjižice
Pre hrvalne štedilnice za Din 500.000, kupim. Ponudbe na Ljubljana pošto ležice, pod »Kapitale«.

Družabnika
za trgovino kovinske specialne stroje z 2000 dinarjev, sprejem. Ponudbe pod »Chrome« na ogl. odd. Jutra.

Davčne pritožbe
zoper pridobitno, zgradno, prisojne za obratno odplačevanje: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Sečenburgova ulica 7/1.

Obrt
Beseda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor smučarji!
Izdelujem vsakovrstne gojzorce, izdelava in kvaliteta prvostarna, zmernene cene. Prevzamem tudi partijska naročila. V. Černe, Bled 2. poleg hotela Triglav.

Manjšo trgovino
dobričkanosno ali kaj slitega prodam. Prevažna, prevzajem pod »Gospodarske« na ogl. odd. Jutra.

Brivnico
dobro upeljano, prodam takoj z inventarjem, ali samo z odstopom prostora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brivnica«.

Pisarniške prostore
priprave za finico obrt, zavarovalnica »Dunave« v svoji palači na Aleksandrovi c. Informacije istotam v družbeni pisarni.

V najem
Beseda 1 Din, davak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilno
na glavni prometni cestni vravon postajališča cestne železnice, oddam v najem. So 3 gostilniški in 3 stanovanjski prostori, velika vinska klet, ter pritlikine. Najraje oddam takomu, ki bi sočil prietna stajarska vina, najomnina sebi niska. Naslov v vseh posl. Jutra.

Trgovino s sadjem
in zelenjavo
oddam v najem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Skladišča in garaže
oddam takoj v najem v sredini mesta Ljubljane. Najemnik mora znati slovensko in nemško ter biti kajcive zmocen. Ponudbe pod »Ugodna prilika« na podr. Jutra Maribor.

Starejša moč
trgovsko nabražena, fav prevezli podružnico s kavljo do Din 10.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša moč«.

Fototrgovina - delavnica
izborna vpeljana, napredaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Amater«.

Čitatelji inserenti!
Izkoristite dolgoletne izkušnje številnih »Jutrovih« prijateljev, ki dobro vedo, da nudi »Jutro« v malem oglasniku vsak dan, zlasti pa v velikih nedeljskih izdajah, številne nasvete in informacije v vseh stvareh osebnega in poslovnega značaja. Kadar iščete ali oddajate službo ali stanovanje, kadar hočete kaj kupiti ali prodati, čitate »Jutrove« male oglase.

Poslušajte tudi dobre nasvete onih, ki že leta in leta inserirajo v malem oglasniku, kadar hočejo sami nasloviti svojo ponudbo na široki krog desetisočev »Jutrovih« čitateljev.

Prihranili bote na času in denarju, kajti enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas bo poučil, da ima mali oglas dvojno vrednost, če se javi nanj dvojno število zainteresov. Oglasuje v »Jutru«, kjer imajo oglasi vedno največji uspeh.

Lokal
za svoje resne interese potrebujem različne hiše v, stavb. parcele in posestva. Prodajo izvršim v največji tajnosti. Pristavec Franjo, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a.

Trgovino
s moškim blagom, v Ljubljani, na zelo prometni cesti, prodam vreden družinskih razmer. Potrebno Din 30.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redko«.

Veliko delavnico
mizarско orodje — sredina mesta, zelo nizka najemnina, poceni prodam. Pismeno ponudbe poslati na podružnico Jutra, Maribor, pod »Redka prilika«.

Gostilno s trgovino
in trafiko oddam v najem. Najemnik mora znati slovensko in nemško ter biti kajcive zmocen. Ponudbe pod »Ugodna prilika« na podr. Jutra Maribor.

Starejša moč
trgovsko nabražena, fav prevezli podružnico s kavljo do Din 10.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša moč«.

Fototrgovina - delavnica
izborna vpeljana, napredaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Amater«.

Čitatelji inserenti!
Izkoristite dolgoletne izkušnje številnih »Jutrovih« prijateljev, ki dobro vedo, da nudi »Jutro« v malem oglasniku vsak dan, zlasti pa v velikih nedeljskih izdajah, številne nasvete in informacije v vseh stvareh osebnega in poslovnega značaja. Kadar iščete ali oddajate službo ali stanovanje, kadar hočete kaj kupiti ali prodati, čitate »Jutrove« male oglase.

Poslušajte tudi dobre nasvete onih, ki že leta in leta inserirajo v malem oglasniku, kadar hočejo sami nasloviti svojo ponudbo na široki krog desetisočev »Jutrovih« čitateljev.

Prihranili bote na času in denarju, kajti enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas bo poučil, da ima mali oglas dvojno vrednost, če se javi nanj dvojno število zainteresov. Oglasuje v »Jutru«, kjer imajo oglasi vedno največji uspeh.

Pohištvo
Gospoko soto
(Hervensimmer) samo od najboljšega materiala in izdelava — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolutno čisto«.

Lokali
Spicerijsko
s trafiko, dobrodošlo, v najprometnejšem središču Zagreba, tik mestne ržnice, prodamo z vso zalogo blaga in vsem inventarjem zaradi bolezn lastnika za Din 30.000. Pojavljena pri Agenciji Pavlekovič, Zagreb, Ilca 144.

Mesnica
v sredini mesta, na prometnem kraju, se odda zaradi bolezni, lahko tudi s obrtom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Delavnico
na dvorišču, Mestni trg, približno 4x8,50, oddam takoj solidnemu obrtniku. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirove«.

Dobrodošlo mlekarno
v Ljubljani, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pisarno
zobno, direkten vhod iz vrste. Naslov v vseh posl. Jutra.

Lep lokal
oddam na Sv. Petra c. 24. Informacije istotam.

Mesnico
dobro upeljano, sredi Ljubljane, takoj oddam zaradi bolezni. Lahko tudi s obrtom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Manjšo trgovino
dobričkanosno ali kaj slitega prodam. Prevažna, prevzajem pod »Gospodarske« na ogl. odd. Jutra.

Brivnico
dobro upeljano, prodam takoj z inventarjem, ali samo z odstopom prostora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brivnica«.

Pisarniške prostore
priprave za finico obrt, zavarovalnica »Dunave« v svoji palači na Aleksandrovi c. Informacije istotam v družbeni pisarni.

Sivalni stroj
pogrešljiv, nov, prodam za polovično ceno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Posestniki!
za svoje resne interese potrebujem različne hiše v, stavb. parcele in posestva. Prodajo izvršim v največji tajnosti. Pristavec Franjo, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a.

Trgovino
s moškim blagom, v Ljubljani, na zelo prometni cesti, prodam vreden družinskih razmer. Potrebno Din 30.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redko«.

Veliko delavnico
mizarско orodje — sredina mesta, zelo nizka najemnina, poceni prodam. Pismeno ponudbe poslati na podružnico Jutra, Maribor, pod »Redka prilika«.

Gostilno s trgovino
in trafiko oddam v najem. Najemnik mora znati slovensko in nemško ter biti kajcive zmocen. Ponudbe pod »Ugodna prilika« na podr. Jutra Maribor.

Starejša moč
trgovsko nabražena, fav prevezli podružnico s kavljo do Din 10.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Starejša moč«.

Fototrgovina - delavnica
izborna vpeljana, napredaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Amater«.

Čitatelji inserenti!
Izkoristite dolgoletne izkušnje številnih »Jutrovih« prijateljev, ki dobro vedo, da nudi »Jutro« v malem oglasniku vsak dan, zlasti pa v velikih nedeljskih izdajah, številne nasvete in informacije v vseh stvareh osebnega in poslovnega značaja. Kadar iščete ali oddajate službo ali stanovanje, kadar hočete kaj kupiti ali prodati, čitate »Jutrove« male oglase.

Poslušajte tudi dobre nasvete onih, ki že leta in leta inserirajo v malem oglasniku, kadar hočejo sami nasloviti svojo ponudbo na široki krog desetisočev »Jutrovih« čitateljev.

Prihranili bote na času in denarju, kajti enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas bo poučil, da ima mali oglas dvojno vrednost, če se javi nanj dvojno število zainteresov. Oglasuje v »Jutru«, kjer imajo oglasi vedno največji uspeh.

Pohištvo
Gospoko soto
(Hervensimmer) samo od najboljšega materiala in izdelava — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolutno čisto«.

Lokali
Spicerijsko
s trafiko, dobrodošlo, v najprometnejšem središču Zagreba, tik mestne ržnice, prodamo z vso zalogo blaga in vsem inventarjem zaradi bolezn lastnika za Din 30.000. Pojavljena pri Agenciji Pavlekovič, Zagreb, Ilca 144.

Mesnica
v sredini mesta, na prometnem kraju, se odda zaradi bolezni, lahko tudi s obrtom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Delavnico
na dvorišču, Mestni trg, približno 4x8,50, oddam takoj solidnemu obrtniku. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirove«.

Dobrodošlo mlekarno
v Ljubljani, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pisarno
zobno, direkten vhod iz vrste. Naslov v vseh posl. Jutra.

Lep lokal
oddam na Sv. Petra c. 24. Informacije istotam.

Mesnico
dobro upeljano, sredi Ljubljane, takoj oddam zaradi bolezni. Lahko tudi s obrtom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Manjšo trgovino
dobričkanosno ali kaj slitega prodam. Prevažna, prevzajem pod »Gospodarske« na ogl. odd. Jutra.

Brivnico
dobro upeljano, prodam takoj z inventarjem, ali samo z odstopom prostora. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brivnica«.

Pisarniške prostore
priprave za finico obrt, zavarovalnica »Dunave« v svoji palači na Aleksandrovi c. Informacije istotam v družbeni pisarni.

Sivalni stroj
pogrešljiv, nov, prodam za polovično ceno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Nova hiša
3 sobe, 2 kuhinje, vse napredaj po najk. cen. Brnčkolj Jože, Šiška, na Rožnišk ob prog. 3005-30

Parcelo prodam
pri kolodvoru v D. M. v Polju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Hišo
s dobro vpeljano gostilno v Zagrebu, podaljšana lica 7 prostora, voda, elektrika, kanalizacija, velik prostor, 3 minuti do tramvaja, velika budošnost, prodam. Cena 300.000. Ponudbe pod »5000« na Publicitas Zagreb.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Hiše
vile, posestva, gostilne, trgovine, mine, kupuje in prodaja najkvalitetne znane posredovalnica »Rapido«, Maribor, Gosposka ul. 38.

Dve stanovanjski vili
novozidani, 7 komnatnih stanovanj, dober dovoz, v bližini centra, prodaja Adamič, Gosposvetka 8/VI.

3-sobno stanovanje
lepo, primerno tudi za poslovne prostore, posebno za zobozdravnika, oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zobozdravnika«.

2-sobno stanovanje
solončno, takoj oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nasproti banke«.

3-sobno stanovanje
morno, s souporabo vrta, oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novembere«.

Dvosob. stanovanje
oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvoje trisobnih stanovanj
event. celo hišo, oddam v najem v severnem delu mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dvosob. stanovanje
dvoletno, oddam v Gosposki 6 za Din 400. Vprašati pri hišniku.

Sobo in kuhinjo
oddam. Velika Colnariska ul. 15.

Stanovanje
eno in dvosobno s prikliknami oddam takoj. Blizu cest, želez. Predovičeva 9-L.

Stanovanje
oddam takoj ali za 1. decembar, 3 sobe, kuhinja Einspelerjeva 15. Beži grad.

Mirne in

kratno sobo... 26070-23

1-2 prazni sobi... 26010-23

Sobo... 26009-23

Prazno sobo... 26002-23

Sostanovalca... 26043-23

Sobo... 26001-23

Sobo... 26097-23

Sobo s telefonom... 26093-23

Sobo... 26108-23

Opremljeno sobo... 26077-23

Opremljeno sobo... 26023-23

Opremljeno sobo... 26084-23

Lepo sobo... 26080-23

Sobico... 26087-23

Sobo... 26001-23

Opremljeno sobo... 26060-23

Prazno sobo... 26006-23

Opremljeno sobo... 26070-23

2 gospodični... 26015-23

Opremljeno sobo... 26089-23

Boljšega gospoda... 26089-23

Opremljeno sobo... 26062-23

Sobe iste... 26034-23

Sobico ali kabinet... 26034-23

Malo prazno sobico... 26004-23

Društvo »Soča«... 26004-23

Prazno sobo... 26008-23

Sobico... 26027-23

Gospodična... 26023-23

IZVOLITE....

samo izpolniti dolnji kupon in mi vam brezplačno in brez obveze postavimo na poskus najnovejši

Naši plačilni pogoji počeni od

Din 90.-

mesečno omogočajo vsakemu, da si nabavi Philips radio

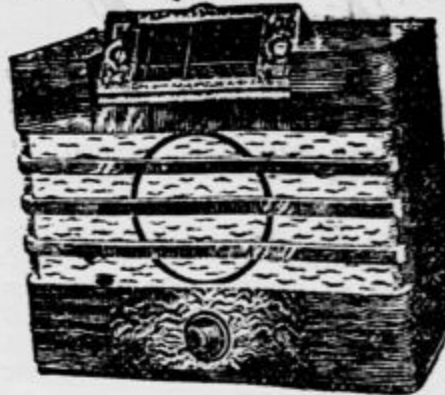
Ime in priimek

Poklic

Kraj in ulica

Mesečno lahko plačam na odplačilo Din

Philips radio

PHILIPS RADIO - H. SUTTNER

LJUBLJANA - ALEKSANDROVA C. 6

Prazno sobico

s poseb. vzhodom, izem. Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Ne daleč od opere.« 26061-23

Izgubljeno

Beseda 1 Din, tavak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zapestna ura

(double) se je izgubila na poti iz Kočne doline po travnjaku do Delavske zbornice, Miklošičeva cesta. Pošten najditelj naj jo izroči pri policiji proti nagradi. 26078-28

Informacije

Beseda 1 Din, tavak 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izjava

Podpisana ne odgovarjam za nikake dolge svojega sedemnajletnega sina Javornika Rada (Franca) s Tržičke ceste 30, Angela Javornik. 26019-31

Vojaške informacije

za ugotovitev osebnih podatkov: Informacijski zavod, Ljubljana, Solenburovska ulica 7/1. 26086-31

Opozorilo

Izjavljam, da nisem plačnik za dolgov, katere bi napravila moja žena Mici Beden. Ivan Beden 26063-31

Razno

Hubertus nepremojljiv temnosiv in v različnih barvah po Din 250.- ter vsa druga oblačila po neverjetno nizkih cenah pri PRESKER-JU, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Lepa zimska jabolka

v zalogi pri GOSPODARSKI ZVEZI

Zima, zima... Ostanki

mariborskih tekstilnih tovarn brez napak, pristno-barvni, »Paket Serija A« za moško, žensko, posteljno, namizno-perilo in rjuhe; »Paket Serija B« vsebina 15-21 m dobro uporabnih ostankov prvovrstnih touringov, flanel za pljame in barhentov za obleke ter »Paket Serija Z« z vsebino 3 m blaga za žensko sukno ali ženski plašč, moško obleko ali damski kostum poštine prosto samo Din 121.-. Dalje novi specialni paket »Originali Kosmos D« z vsebino 19 do 25 m najfinjših pija nja in flanel, modnih barhentov za obleke in bluze ter toplega moškega in ženskega spodnjega perila. Ta paket Din 148.- vse poštnine prosto. Neprimerno vzajem nazaj in zamenjam. Naročite, dokler je še zaloga pri RAZPOSILJALNICI »KOSMOS« MARIBOR, Dvofakova cesta št. 1

Premog, drva, oglje

nudi najugodnejše Kačič Franja Celovška c. 67, Šiška, (poleg stare cerkve)

Gospodična

15% opremljeno sobo v mestu s posebnim vzhodom. Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Solidna«. 26023-23

Vajenci (ke)

Mizar, vajenca in pomočnika s brodom tudi s hrano Sever, Cegnarjeva, 4. 26099-44

Dopisi

Vaska beseda 3 Din, tavak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Mlad inteligent

Isče prijateljico. Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Jeseniški sprebo-dia«. 25997-24

Damo

Isče prijateljico, mlajša, s Jozanci ali okolice, isče roki razvedrila gospod srednjih let, nezadovoljen v zakonu. Neanonimne pomože na ogl. odd. Jutra pod »Jeseniški sprebo-dia«. 26078-24

Nesrečna žena

Isče sorpina. Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Mlada«. 25617-24

Mlajša vdova

prijetne zunanosti inteligentna, isče starejšega diskretnega situiranega gospoda. Dopolje na ogl. odd. Jutra pod »Primer na pomoč«. 26053-24

Mlad Korošec

Isče znanja. Dopolje na ogl. odd. Jutra pod »Zvesto prijateljstvo«. 26072-24

Ženitve

Vaska beseda 2 Din, tavak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 30 Din.

Boljša dekle

s gotovino, vredno, želja po roki, osvoboditi se doma s pri-namščencem, boljim pensionistom ali vdovcem. Iz-koriščenje izključeno. Res-ne pomože s polnim naslovom na ogl. odd. Jutra pod »Doma«. 26015-26

Vdova

s lepim podjetjem, dobro situirana, izobražena, sim-patična dama, želi isko-čnega finca gospoda poro-čiti, lahko vdovec brez otrok v starosti 50-60 let. Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Isčete«. Ljubljana. 26086-25

Akademikarja

dravstvena uradnika, samo-stojnega trgovca, 33-40let-nega, v mestu, poroči bo-gata gospodična, izobraže-na, sište preteklosti. Po-na ogl. odd. Jutra pod »Bodinka«. 26065-25

Krojač

31 let isče primerno dru-žico. Prednost imajo gos-podične s dekle s nekaj gotovine. Pomože na po-družnostno Jutra Maribor pod »Sam«. 26089-26

Resnega znanja

z gospodino želi mladit, etar 30 let. Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Tako-j ženitove«. 26001-35

Gospod

v najboljših letih, v stalni poziciji, želi znanja in da-mo - samo in boljše fami-lije. Dopolje na ogl. odd. Jutra pod »Aurea zvesta«. 26069-25

Gospod

star 29 let, visoke posta-ve, lepe zunanosti, simpa-tičen, poroči hčerko bogata obnaka, Pomože na ogl. odd. Jutra pod »Tr-govsko zvesta«. 26063-25

Kluseje

ENO IN VEČBARVNE Jugografika SV. PETRA NASIP ST. 23

100 uspehov na en oglaš

»JUTRO«

„JAKA“

modni salon za dame in gospode, LJUBLJANA, Vidovdanska cesta 1

Izdelujemo najnovejše modele pa konkurenčnih cenah. - Zastopstvo angleških štofov.

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4. Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Orodski vozčki največjih modelov, Dvokolesa, motorji, tricikli, Šivalni stroji pogrejalni

slovenska gradbena in industrijska d. d.

se preseli 1. NOVEMBRA 1936. v nove poslovne prostore

Ljubljana - Vrtača št. 9.

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

se preseli 1. NOVEMBRA 1936. v nove poslovne prostore

Ljubljana - Vrtača št. 9.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

reg. pomožna blagajna v Mariboru, Grajski trg 7/L

Poverjenstvo: LJUBLJANA, Tyrševa cesta 34, naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu septembru 1936:

- Plevnik Matija, železniški upokojenec, Velenje; Vindiš Neža, posestnica, Leskovec; Lebrecht Mihael, viničar, Zagajski vrh; Hanžekovič Juljana, najemnica, Bučevci; Kurmik Ana, prevzitarica, Sv. Barbara; Polič Roza, delavka, Maribor-Pobrežje; Scherks Marija, upokojenka, Gleichenberg; Nipič Franc, železniški upokojenec, Maribor; Rojko Jožef, prevzitar, Muretinci; Markošek Edvard, solski upravitelj v pokouju, Ljubno; Gašperič Jožefa, posestnica, Grajena pri Ptuj; Verstovšek Terezija, prevzitarica, Piršenberg; Klinc Ana, prevzitarica, Nova cerkev pri Vojnku; Metuš Lucija, prevzitarica, Zagodac; Stanitz Peter, zidar, Maribor; Fabjan Anton, davčni nadupravitelj v pokouju, Maribor; Kolšek Terezija, prevzitarica, Ereg, p. Polzela; Češarik Neža, prevzitarica, Nemška vas, p. Korenovo; Fras Johana, zasebnica, Sv. Marjeta ob Pecnici; Cimperman Benjamin, sodni kancelist, Murska Sobota; Šabec Avguštin, učitelj v pokouju, Senj; Simončič Tomaž, viničar, Stertinci; Štancer Marija, prevzitarica, Pristava, p. Šmarje pri Jelšah; Karis Ferdo, višji poštni kontrolor v pokouju, Maribor; Zrime Anton, prevzitar, Studeneč pri Ljubljani; Šumenjak Jerica, prevzitarica, Polenci; Gröger Ida, vdova po dimnikarskem mojstru, Studenci; Hribernik Marija, posestnica, Braslovče; Pucelj Neža, prevzitarica, Zlebič, p. Ribnica na Dolenjskem; Levec Ivana, vdova po rudarju, Loke, p. Trbovlje; Messner Valentin, krojaški mojster, Marenberg; Lubeč Ivan, višji sodni nadoficijal v pokouju, Maribor; Bandek Ana, vdova po silnikarskem mojstru, Celje; Gredar Katarina, žena zidarja, Murska Sobota; Pretnar Ivana, trgovka in posestnica, Ljubljana. Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku Din 231.195.-

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brez-obvezno in brezplačno pristopno izjavo.

ZAUPNIKI SE SPREJEMAJO ZA VSAK KRAJ SLOVENIJE

BLAGAJNIŠKO NACELSTVO.

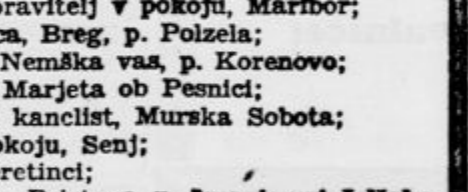
PERJE

Ko'zoje, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čobano.

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini E. Vajda, Čakovec Telefon šte. 59, 60, 3, 4

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

La odmor doma 29 udobne in tople 39 in tople 39. Includes illustrations of shoes and a person sitting in a chair.

ZOLCNI KAMENKI. Iekarni pri Sv. IVANU, Zagreb, Kaptol 17. Ogl. reg. 8. br. 27870

ADLER pisalni stroji. J. Karbeutz, Maribor GLAVNI TRG 20 TEL. 2884

Veliko tovarniško skladišče volnenih tkanin za dame in gospode SPREJME sposobnega zastopnika za Slovenijo dobro vpeljanega pri trgovcih v velikih in malih krajih.

ZAHVALA. Za vse pismene in ustneme dokaze iskrenega sočutja tragično umrle ljubljene žene, hčerke in sestre, gospe MARIJE ROBIČ roj. PRESER se iskreno zahvaljujemo št. duhovščini, posebno g. župniku za lepe besede ob grobu, vsem in vsakemu posebej za krasno cvetje in častno spremstvo na njeni zadnji poti. RUSE, dne 31. oktobra 1936. Žalujoči mož in rodbini PRESER-TURK.

TRGOVSKI DOM. KOSTIMI IN PLAŠČI IN KONFEKCIJA. VSA. Celje 20. Includes illustrations of women in fashion.

PET LET zavarovanja **KARITAS!**

1. november 1931.

1. november 1936.

Niti splošna gospodarska kriza, niti polom samopomoči nista mogla preprečiti hitrega razvoja tega solidnega zavarovanja.

V petih letih je KARITAS postala največje ljudsko zavarovanje.

Smatramo za svojo dolžnost, da se ob tej obletnici zahvalimo vsem našim zavarovancem, ki so svoje in svojih domačih življenjsko zavarovanje zaupali našemu domačemu zavodu in mu tako pripomogli do velikega razmaha.

KARITAS, LJUBLJANA, palača Vzajemne zavarovalnice,

KARITAS, MARIBOR, Orožnova ulica 8.

ORGANIZATOR V INDUSTRIJI

inteligenten star 27 let, sposoben v vsakem vodilnem poslu v moderni industriji. S prakso v inozemstvu popolnoma verziran v prodaji. Razpolaga z gotovino 100.000.— želi mesta najraje v tekstilni industriji.

Cenj. ponudbe je poslali na ogl. oddelek Jutra pod »Energičenc«.

REMINGTON

prva in največja tovarna pisalnih in računskih strojev na svetu 15 novih modelov zopet vodi na tržišču pisalnih strojev

CENE ZELO NIZKANE — KVALITETA PRVORAZREDNA

INDUSTRIJALCI, URADNI, ADVOKATI, TRGOVCI in OBRATNIKI.

—: Prodajamo tudi na dolgoročno odplačilo po nepovišanih cenah. —:—

Pred nakupom pisalnega stroja v Vašem lastnem interesu — zahtevajte ponudbo, prospekte, ali neobvezno predvajanje od:

Zastopnika za Slovenijo:

IVO KLARIČ — Ljubljana

MIKLOŠIČEVA 20 — TEL. 34-19.

Razstava in prodaja strojev:

TEHNIK, J. BANJAI, Ljubljana

MIKLOŠIČEVA 20 — TEL. 34-19.

Lahno, prijetno spanje

Ako nadrgnete svoje telo, predno ležete spat, z DIANA francoskim vinskim žganjem, bo Vaše spanje lahko in prijetno. Sestavine, ki jih vsebuje francosko vinsko žganje, pospešujejo izločevanje škodljivih substanc, ki so nastale zaradi utrujenosti. Zaradi tega se telo osveži, a spanje, ki Vas potem objame, je lahko in prijetno. Ako želite dobro spati, nadrgnite svoje telo z

DIANA francoskim vinskim žganjem!

DIANA
FRANCOŠKO ŽGANJE

Kdor oglašuje ta napreduje!

Ka žesenske DNEVE

29. 35. 59. 79. 129. 129.

5805-39 Zahki in udobni barvni masli čevlji, niti tem na zelo trdnosti okrašeni z lakom

5927-29 Eleganti masli čevlji za ulico in čunjski ali hovega boka z možni mi suvahimi podplat.

1097-21 Najprej izbrani in najboljši čevlji, ki so jih izdelali v najboljši obrtarski delavnici, ki jih izdelajo v najboljši sušilnici in v najboljši rokavi delavnici.

3222-4000 Najboljša obutev za ženske, hite obutev in močnega udarca z nastaviteljskim gumastim podplatom. Del. 30-34, 35-38, 39-45.

1097-21 Najprej izbrani in najboljši čevlji, ki so jih izdelali v najboljši obrtarski delavnici, ki jih izdelajo v najboljši sušilnici in v najboljši rokavi delavnici.

Bata

Kupujte domače blago!

Obvestilo vsem, kateri potujete v Zagreb.

Dovoljujem si objaviti, da sem prevzel z dnem 1. XI. t. l. znani »HOTEL MILINOV« v Zagrebu, na Jelačićevem trgu in bom do 1. XII. t. l. v istem posloju uredil poleg hotela največjo in najmodernejšo kavarno v državi.

Preskrbel sem tudi za primerno znižanje cen v hotelu in jih prilagodil današnjim razmeram. Cene sob z celim komfortom od Din 35.— naprej omogočajo dostop vsakomur. Trgovski potniki lahko dobe tudi celodnevno oskrbo.

Slovenci, kadar potujete v Zagreb, obiščite »HOTEL MILINOV« in novo urejeno »VELIKO KAVARNO«.

JOŠKO PETAN & Co.

NAJVEČJE LJUDSKO ZAVAROVANJE

„KARITAS“

Cele zavarovalne vsote

smo izplačali v zadnjem času med drugimi tudi po smrti sledečih članov:

Prešern Valentin, zasebnik, Koroška Bela 105; Iruden Terezija, posestnica, Nadlesk 33, p. Stari trg pri Rakeku; Jajčnik Elizabeta, zasebnica, Založe 11, p. Polzela; Čampa Alojzij, dninar, Zamostec pri Sodražici; Zupan Marija, posestnica in gostilničarka, Loke 16, p. Trbovlje I; Urankar Valentin, tovar. delavec, Moste pri Ljubljani, Predovičeva 16/I; Konjar Ulrik, šolski upravitelj, Motnik pri Kamniku; Bizjak Ivan, voznik cestne železnice v Ljubljani; ubil ga je električni tok. Ker je umrl radi nezgode, je KARITAS izplačala dvojno zavarovalno vsoto; Premk Valentin, nadstrojnik v p., Zg. Šiška 138; Markošek Edvard, šolski upravitelj, Ljubno na Gorenjskem 86; Trtnik Ivana, posestnica, Zg. Kašelj 94, p. Dev. Marija v Polju; Primožič Karmela, soproga želez. sprevodnika, Jesenice, Prešernova 1; Oman Peter, tovar. upokojenec, Javornik 38; Grošelj Alojzija, zasebnica, Ljubljana, Dolinska steza 4; Lorbek Alojzija, posestnica, ženjak 11; Dimnik Alojzij, železničar v p., Dovje 99; Suholežnik Jožef, posestnik, Kaplaja 6, p. Vojnik; Podgoršek Franc, tesar, Selo pri Vodica 27; Simončič Tomaž, delavec, Stresetina; Pleničar Franc, sodni oficijal, Ljubljana, Stari trg 6; Jurič Ana, zasebnica, Čadranska vas 14, p. Poljčane; Oven Marija, delavka tobačne tov., Ljubljana, Milčinskega 70; Koroša Ana, zasebnica, Ljutomer 46; Fajs Marija, zasebnica, Sp. Novavas 37; Končnik Jurij, čuvaj v smodnišnici, Vrhpolje 11, p. Kamnik; Mrak Valentin, jedn. upokojenec, Guštanj 63; Korun Marica, žena trgovskega pomočnika, Ljubljana, Celovška 61; Smrdel Katarina, žena železničarja, Maribor, Ferkova 11; Tisnikar Rozalija, zasebnica, Smiklavž 112; Ivačič Jožef, posestnik, Lastnate 22, p. Kozje.

Sestletni čevljarjev sinček Perko Franc iz Retenj pri Trziču ter štirinajstletni posestnikov sin Šikovec Ivan sta bila zavarovana brezplačno, ker so zavarovani njiju starši.

Ne zamudite!

Samo še do 15. novembra 1936.

Vsi, ki ste rojeni leta: 1857, 1862, 1867, 1872, 1877, 1882, 1887, 1892, 1897, 1902, 1907, 1912, 1917, 1922 in 1927, pristopite v KARITAS takoj! PO 15. novembra 1936. bo za Vas zavarovanje dražje!

Glede pojasnil in pristopa se obrnite na:

KARITAS, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice;

KARITAS, Maribor, Orožnova ulica 8

VAŽNO

je za vsakega, da ve, da se izdelujejo prvovrstne obleke po

reklamnih cenah v novo otvorenem modno-krojaškem salonu

BRANKO

Osterman

Ljubljana Prečna ul. 4, nasproti mestnega kopaljšča.

Z A B O Ž I Č 1936!

tople puhanate odeje
volnene odeje
vata odeje
tkanine za odeje.

WEKA MARIBOR

ZAHVALA

Vsem, ki ste tolažili dobrega nam očeta

ANDREJA ČARGA

v bridkih urah trpljenja, vsi, ki ste ga kropili in zanj molili, vsi, ki ste ga spremlili v večni dom, vsem, ki ste nam pomagali in nas tolažili v težkih dneh, naj Vam bo izrečena pristrčna hvala!

Bog naj Vam bo plačnik!

TRBOVLJE, 30. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZAHVALA

vsem, ki so nam ob priliki težke izgube našega nezabnega, predobrega očeta

ŽAGARJA MIJA

stali ob strani, mu poklonili krasno cvetje ter ga v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, za vestni trud g. primariju dr. Cholewi, starešini Sokolskega društva br. dr. Zdošku in predsedniku brežiškega uč. društva šol. upravitelju g. Jakobcu Franju za ganljive poslovilne besede ter Sokolskemu pevskemu zboru za zadnjo pesem.

Predvsem pa smo dolžni iskreno zahvalo g. sreske-mu šol. nadzorniku Bernetiču in cenj. učitelstvu, ki nam je izkazovalo toliko sočutja in je s šolsko mladino spremlilo pokojnika na poslednji poti.

Tudi vsem onim številnim, ki so nam pismeno izrazili svoje sožalje, se tem potom toplo zahvaljujemo.

V BREŽICAH, dne 28. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI

6% obligacijsko posojilo mestne občine ljubljanske.

Obligacijskega posojila, ki je bilo razpisano dne 10. oktobra za mesec dni, je do sedaj podpisanega deloma v knjižicah, deloma v gotovini v svoti Din 27.000.000.—.

Še pred potekom roka presežena vsota, je najboljši dokaz, s kakšnim zaupanjem je javnost sprejela ta razpis in v kako obilni meri je segla po obligacijah.

Prvotno določeni rok — do 10. novembra — se kljub že zdavnaj doseženi vsoti ne bo skrajšal. Mestno knjigovodstvo, Mestna hranilnica in vsi že v razpisu imenovani denarni zavodi še nadalje sprejemajo podpisovanje obligacij pod prvotnimi pogoji: 6% obrestovanje, izplačevanje po žrebanju tekom 15. let.

Namen posojila je: vzpostavitev likvidnosti Mestne hranilnice. Ta namen pa najbolj dosega podpisani v gotovini, ki je prav v teh obligacijah najbolj plodonosno naložena.

Poslužite se te izredno ugodne prilike. Izrabite zadnje dni, da si zagotovite: najvišje obrestovanje, gotovo izplačevanje in popolnoma varno naložbo.

